

Ail Gynllun Datblygu Lleol
Newydd Bwrdeistref Sirol
Caerffili Hyd at 2035

Cynllun Cyn-Adneuo

(Strategaeth a Ffefrir)

Hydref 2022

**Mae'r ddogfen hon ar gael yn Gymraeg, ac mewn ieithoedd a fformatau eraill ar gais.
This document is available in Welsh, and in other languages and formats on request.**

Cynnwys

1 Rhagarweiniad

Strwythur Ail Gynllun Datblygu Lleol Newydd	
Bwrdeistref Sirol Caerffili hyd at 2035: Cynllun	
Cyn-Adneuo (Strategaeth a Ffefrir)	7
Beth yw'r Strategaeth a Ffefrir?	8
Yr Ymgynghoriad	10

2 Cyd-destun Cenedlaethol, Rhanbarthol a Lleol

Cyd-destun Daearyddol	11
Cyd-destun y Polisi	11
Cyd-destun Cenedlaethol	12
Cyd-destun Rhanbarthol	20
Cyd-destun Lleol	23

3 Materion Defnyddio Tir Allweddol

Materion Cenedlaethol a Rhanbarthol	29
Materion Economaidd	30
Problemau Cymdeithasol	31
Materion Amgylcheddol	32
Materion diwylliannol	33

4 Y Weledigaeth, Nodau ac Amcanion Strategol

Y Weledigaeth	34
Nodau ac Amcanion Allweddol	34
Y Nodau Allweddol	34
Yr Amcanion Allweddol	36

5 Twf Strategol ac Opsiynau Strategaeth

Poblogaeth	39
Materion allweddol wrth ystyried Rhagolygon Poblogaeth a Thai	39
Rhagolygon Aelwydydd	40
Gofynion Economaidd	42
Polisi PS1:	
<i>Lefel Twf yr 2RLDP</i>	42
<i>Opsiynau Strategaeth</i>	

Polisi PS2:	
<i>Y Strategaeth a Ffefrir ar gyfer yr 2RLDP</i>	43

6 Hierarchaeth Anheddiad Cynaliadwy

7 Y Strategaeth a Ffefrir

Mireinio'r Strategaeth a Ffefrir	46
Ardaloedd o Dwf	46

Polisi PS3:		Polisi PS15:	
<i>Hierarchaeth Anheddiad</i>	47	<i>Newid Moddol</i>	55
Polisi PS4:		Polisi PS16:	
<i>Ardaloedd o Dwf</i>	47	<i>Gwelliant i Gludiant</i>	56
Y Safle Strategol		Polisi PS17:	
Polisi PS5:		<i>Amddiffyn Hen Linellau Rheilffyrdd</i>	57
<i>Safle Strategol, Maes-y-cwmwr</i>	49	Polisi PS18:	
Materion Defnyddio Tir Allweddol		<i>Amddiffyn Llwybrau Gwella Trafnidiaeth Strategol</i>	57
Polisi PS6:		Polisi PS19:	
<i>Newid yn yr Hinsawdd</i>	50	<i>Hierarchaeth Ffyrdd</i>	57
Polisi PS7:		Polisi PS20:	
<i>Creu Ynni Adnewyddadwy</i>	50	<i>Llety i Sipsiwn a Theithwyr</i>	58
Polisi PS8:		Polisi PS21:	
<i>Egwyddorion Creu Lleoedd</i>	51	<i>Llety i Sipsiwn a Theithwyr</i>	58
Polisi PS9:		Polisi PS22:	
<i>Isadeiledd Gwyrdd a Glas</i>	51	<i>Mwynau</i>	59
Polisi PS10:		Polisi PS23:	
<i>Rheoli Twf Cyflogaeth</i>	52	<i>Rheoli Gwastraff Cynaliadwy</i>	59
Polisi PS11:		8 Y Camau Nesaf	61
<i>Rheoli Twf Twristiaeth</i>	52	Atodiad 1:	
Polisi PS12:		<i>Polisiâu Strategaeth a Ffeirir - Cydnawsedd Polisi Ehangach</i>	62
<i>Rheoli Twf Tai</i>	54	Atodiad 2:	
Polisi PS13:		<i>Sylfaen Tystiolaeth a Dogfennau Cefnogi ar gyfer y Strategaeth a Ffeirir</i>	67
<i>Targed Tai Fforddiadwy</i>	55		
Polisi PS14:			
<i>Hierarchaeth Cludiant Cynaliadwy</i>	55		

Terminoleg

2RLDP	Ail Gynllun Datblygu Lleol Newydd Bwrdeistref Sirol Caerffili hyd at 2035	NDF	Fframwaith Datblygu Cenedlaethol
Deddf Teithio Llesol	Deddf Teithio Llesol (Cymru) 2013	CNC	Cyfoeth Naturiol Cymru
ATNM	Map Rhwydwaith Teithio Llesol	Deddf Gynllunio	Deddf Gynllunio (Cymru) 2015
BGC Caerffili	Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Caerffili	PCC	Polisi Cynllunio Cymru Rhifyn 11
CCR	Prifddinas-ranbarth Caerdydd	Strategaeth a Ffeirir	Ail Gynllun Datblygu Lleol Newydd hyd at 2035: Cynllun Cyn-Adneuo (Strategaeth a Ffeirir)
CJC	Cyd-bwyllgor Corfforaethol	PSB	Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus
DA	Ail Gynllun Datblygu Lleol Newydd Bwrdeistref Sirol Caerffili hyd at 2035: Cytundeb Cyflawni	Strategaeth Adfywio	Sylfaen ar gyfer Llwyddiant 2018-2023
Deddf yr Amgylchedd	Deddf Amgylchedd (Cymru) 2016	Adroddiad Adolygu	Adroddiad Adolygu Cynllun Datblygu Lleol Newydd Bwrdeistref Sirol Caerffili hyd at 2021
Cymru'r Dyfodol	Cymru'r Dyfodol - Cynllun Cenedlaethol 2040	RTP	Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol
GTAA	Asesiad o Lety Sipsiwn a Theithwyr	SCC	Coridor Cysylltiadau'r De
PSB Gwent	Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwent	Adroddiad Cwmpasu	Adroddiad Cwmpasu Arfarnu Cynaliadwyedd Integredig
Strategaeth Tai	Strategaeth Tai: Agenda dros Newid 2021-2026	SDP	Cynllun Datblygu Strategol
HoVRA	Ardal Adfywio Blaenau'r Cymoedd	SEWSPG	Grŵp Cynllunio Strategol De-ddwyrain Cymru
ISA	Arfarniad o Gynaliadwyedd Integredig	TfW	Trafnidiaeth Cymru
CDLI	Cynllun Datblygu Lleol	Deddf Llesiant	Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
Rheoliadau'r CDLI	Rheoliadau Cynllunio Tref a Sir (Cynllun Datblygu Lleol) (Cymru) 2015 (fel a ddiwygiwyd)	Cynllun Llesiant	Cynllun Llesiant y Gaerffili a Garem 2018-2023
LHMA	Asesiad o'r Farchnad Tai Leol		
NCC	Coridor Cysylltiadau'r Gogledd		

1. Rhagarweiniad

1.1

Mae Deddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004 yn ei gwneud hi'n ofynnol i awdurdod cynllunio lleol yng Nghymru "adolygu'n barhaus materion y disgwylir iddynt effeithio ar ddatblygiad eu hardal neu gynllunio ei datblygiad". Gwneir hyn drwy gynlluniau datblygu a baratoir gan bob awdurdod cynllunio lleol ar gyfer eu hardal nhw. Cynllun Datblygu Lleol Bwrdeistref Sirol Caerffili hyd at 2021 (y CDLI a fabwysiadwyd) yw'r cynllun datblygu presennol ar gyfer y Fwrdeistref Sirol ac er bod diwedd ei gyfnod cynllunio eisoes wedi mynd heibio, bydd yn parhau mewn grym nes y bydd CDLI newydd yn ei ddisodli.

1.2

Dechreuodd y Cyngor weithio ar Ail Gynllun Datblygu Lleol Bwrdeistref Sirol Caerffili Newydd hyd at 2035 (y cyfeirir ato o hyn allan fel 2RLDP) ym mis Hydref 2020. Mae'r cefndir sydd wedi arwain at y penderfyniad i ddechrau adolygu'r CDLI a fabwysiadwyd wedi'i amlinellu yn

Adroddiad Adolygu Cynllun Datblygu Lleol Bwrdeistref Sirol Caerffili hyd at 2021 (yr Adroddiad Adolygu). Bydd yr 2RLDP yn cynnwys y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2020 a 31 Mawrth 2035. Pan gaiff ei fabwysiadu, yr 2RLDP fydd cynllun defnyddio tir statudol y Cyngor a bydd yn amlinellu strategaeth defnyddio tir y Cyngor i gyflawni datblygiad cynaliadwy a datblygu cymunedau cryf a gwydn sy'n gwella llesiant cenedlaethau'r presennol a'r dyfodol.

1.3

Bydd angen i'r 2RLDP wneud y canlynol:

- Cyflawni datblygiad cynaliadwy yn seiliedig ar egwyddorion creu lleoedd cadarn;
- Datblygu polisiâu a chanllawiau cynllunio cenedlaethol y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol ymhellach, a chyfrannu ato a lunnir gan Lywodraeth Cymru;
- Cyfleu uchelgeisiau lleol ar ran y Fwrdeistref Sirol, yn seiliedig ar weledigaeth sydd wedi'i lywio gan randdeiliaid allweddol;
- Mynegi yn nhermau defnyddio tir amcanion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 (y Ddeddf Llesiant) a blaenoriaethau Cynllun Llesiant Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Caerffili a Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwent drwy ei Gynllun Llesiant Gwent sydd wrthi'n cael ei ddatblygu;
- Darparu sail am benderfyniadau rheoli datblygu sy'n rhesymegol a chyson;
- Llywio twf a newid, wrth ddiogelu amrywiaeth, cymeriad ac amgylcheddau sensitif lleol; a
- Dangos pam, sut a ble y bydd newid dros gyfnod y cynllun.

1.4

Felly, agwedd allweddol ar yr 2RLDP fydd nodi natur, graddfa a dosraniad gofodol y newid sy'n ofynnol er mwyn diwallu anghenion y Fwrdeistref Sirol am gyfnod y cynllun.

1.5

Mae'r 2RLDP yn cael ei baratoi yn unol â'r Cytundeb Cyflawni (CC) y cytunwyd arno gan Lywodraeth Cymru ar 17 Mehefin 2021, sy'n amlinellu'r amserlen ar gyfer paratoi'r 2RLDP a'r ymagwedd at ymgysylltu ac ymgynghori â'r gymuned drwy gydol y broses paratoi cynllun. Mae Ffigur 1 yn amlinellu trosolwg eang o'r broses baratoi ar gyfer yr 2RLDP.

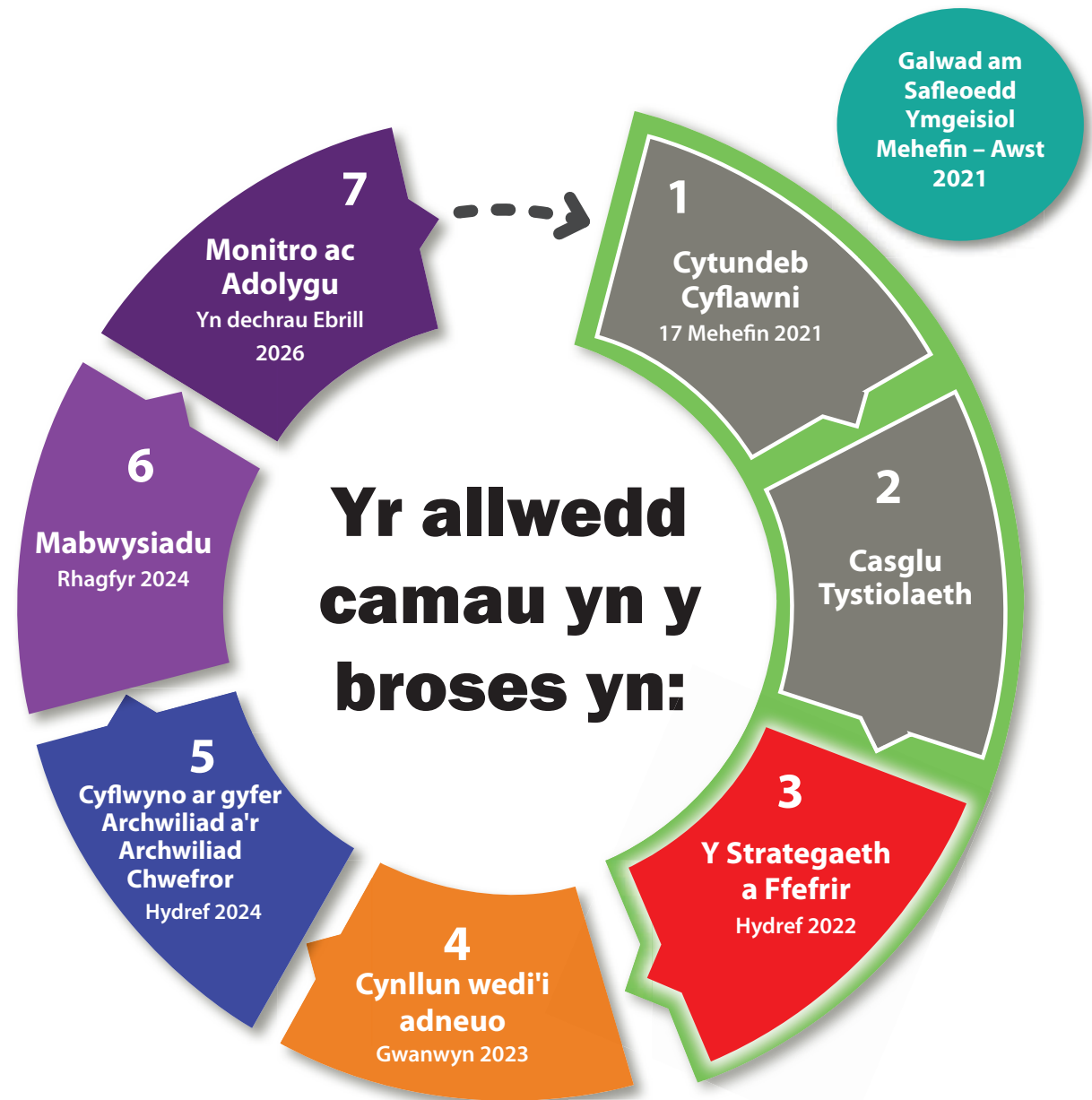
Strwythur Ail Gynllun Datblygu Lleol Newydd Bwrdeistref Sirol Caerffili hyd at 2035: Cynllun Cyn-Adneuo (Strategaeth a Ffefrir)

1.6

Mae'r Strategaeth a Ffefrir wedi'i hamlinellu yn adrannau 9

Adran 1: Rhagarweiniad

Mae hon yn cynnig crynodeb o'r broses

Ffigur 1: Yr Ail Gynllun Datblygu Lleol Newydd – Y Broses Baratoi

ar gyfer paratoi'r 2RLDP, y cam a gyrhaeddwyd a'r Strategaeth a Ffefrir.

Adran 2: Cyd-destun Cenedlaethol, Rhanbarthol a Lleol

Mae hon yn cynnig cefndir deddfwriaethol a pholisi y mae'r Strategaeth a Ffefrir wedi'i pharatoi yn unol ag ef.

Adran 3: Materion Defnyddio Tir Allweddol

Mae hon yn darparu crynodeb o'r materion defnyddio tir a chysylltiedig allweddol y bydd yn rhaid i'r 2RLDP fynd i'r afael â nhw.

Adran 4: Y Weledigaeth Strategol

Mae hon yn amlinellu Gweledigaeth, Nodau ac Amcanion ar gyfer yr 2RLDP.

Adran 5: Opsiynau Twf Strategol

Mae hon yn amlinellu'r boblogaeth a'r opsiynau tai a chyflogaeth sy'n cael eu hystyried ar gyfer yr 2RLDP, gan nodi lefel y twf i'w ystyried yn yr 2RLDP.

Adran 6: Hierarchaeth Anheddiad Cynaliadwy

Mae'r rhan hon yn amlinellu'r ymagwedd at ddosraniad gofodol y twf arfaethedig wedi'i

ystyried ar sail cynaliadwyedd datblygu mewn perthynas ag aneddiadau ym mhob rhan o'r Fwrdeistref Sirol.

Adran 7: Y Strategaeth a Ffefrir

T Mae hon yn amlinellu'r Strategaeth a Ffefrir ar gyfer yr 2RLDP a'r polisiau strategol a fydd yn cyflawni'r strategaeth.

Adran 8: Y Camau Nesaf

Th Mae hon yn amlinellu'r hyn a fydd yn digwydd wedi cwblhau'r Ymgynghoriad Cyn-Adneuo ar y Ddogfen Strategaeth a Ffefrir.

Adran 9: Atodiadau

Mae hon yn amlinellu cyfres o atodiadau a fydd yn darparu gwybodaeth i gefnogi'r Strategaeth a Ffefrir.

Beth yw'r Strategaeth a Ffefrir?

1.7

Mae Rheoliad 15 Rheoliadau Cynllunio Tref a Gwlad (Cynllun Datblygu Lleol) (Cymru) 2015 (fel a ddiwygiwyd) (Rheoliadau CDLI) yn ei gwneud hi'n ofynnol i'r Cyngor gyhoeddi ei gynigion cyn-adneuo (Strategaeth a Ffefrir) i'w

cyhoedd eu harchwilio ac ymgynghori â nhw cyn gwneud penderfyniad terfynol ar gynnwys ei Gynllun Datblygu Lleol (CDLI) i'w adneuo.

1.8

Mae'r Strategaeth a Ffefrir yn amlinellu Cynllun Cyn-adneuo'r Cyngor ar gyfer rheoli newid ar draws y Fwrdeistref Sirol hyd at 2035. Mae'n cynnig cyd-destun strategol ar gyfer paratoi polisiau, gweithdrefnau a dyraniadau defnyddio tir mwy manwl a fydd yn cynorthwyo wrth gyflawni datblygu mwy cynaliadwy a meithrin cymunedau mwy gwydn. I grynhoi, mae'r Strategaeth a Ffefrir yn amlinellu'r canlynol:

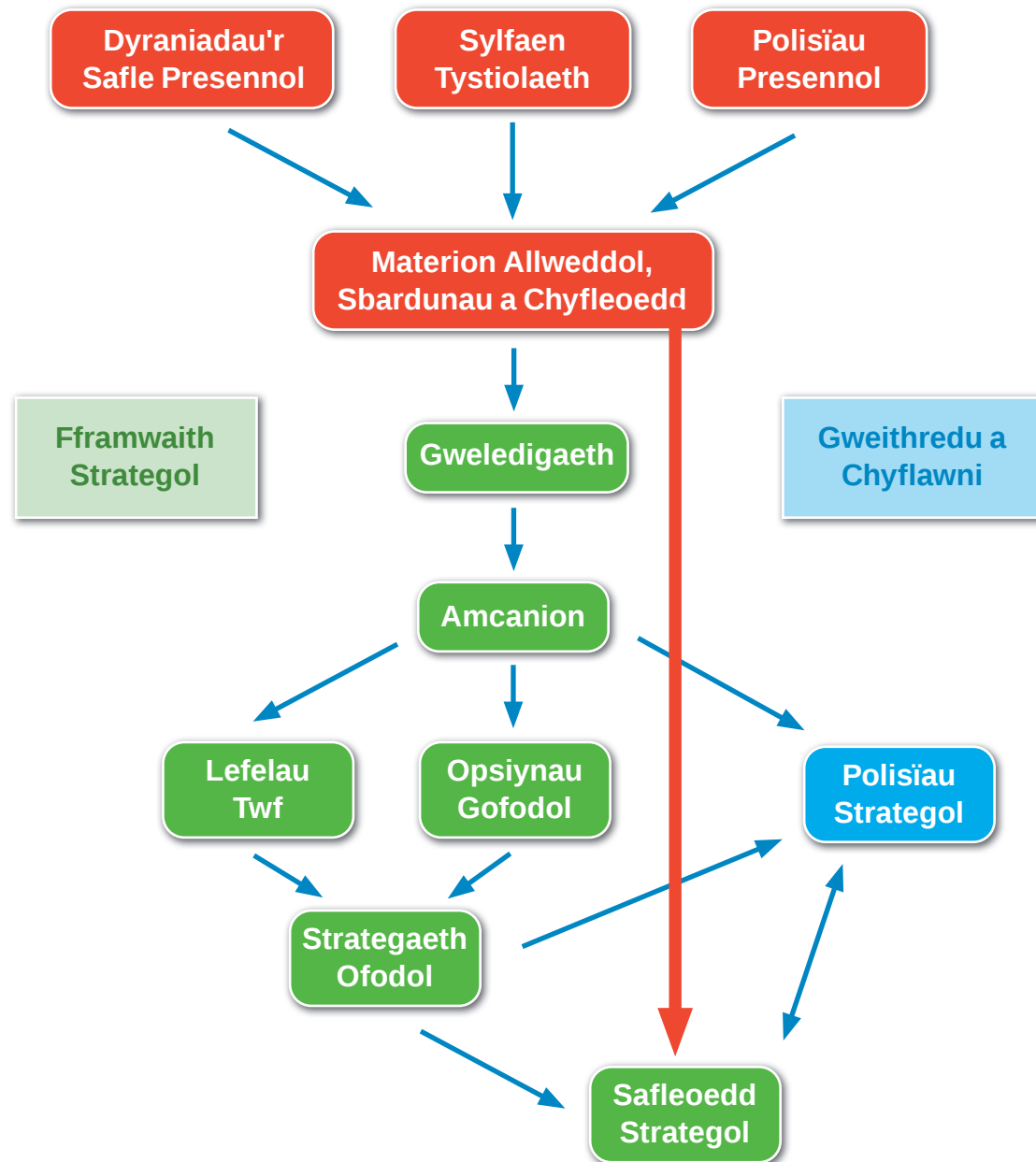
- Materion defnyddio tir allweddol ar gyfer y Fwrdeistref Sirol;
- Y Weledigaeth, y Nodau a'r Amcanion sy'n ymateb i'r materion, heriau a chyfleoedd allweddol;
- Y Strategaeth a Ffefrir ar gyfer yr 2RLDP, gan gynnwys graddfa twf poblogaeth y dyfodol, tai a swyddi a'r dosraniad gofodol eang ar gyfer twf;

- Fframwaith polisi strategol a fydd yn cyflawni/gweithredu'r strategaeth ac yn llywio camau dilynol gwaith paratoi'r 2RLDP.

1.9

Rhaid nodi bod y Strategaeth a Ffeirir yn nodi lefel dosraniad gofodol eang y twf, ond nid yw'n nodi unrhyw ddyraniadau/dynodiadau sy'n benodol i safleoedd ar y cam hwn. Caiff hyn ei wneud fel rhan o'r broses o baratoi'r Cynllun Adneuo pan fydd cytundeb ar y Strategaeth a Ffeirir. Dim ond safleoedd sy'n cyd-fynd â'r Strategaeth a Ffeirir fydd yn cael eu hystyried i'w cynnwys yn y Cynllun Adneuo. O ganlyniad, NID yw'r Strategaeth a Ffeirir yn cynnwys

- Safleoedd a neilltuwyd, oni bai y cynigir nodi unrhyw safleoedd strategol, sy'n safleoedd o bwys a graddfa o'r fath y byddant yn hanfodol er mwyn cyflwyno'r strategaeth yn ei chyfanrwydd;
- Dynodiadau a ffiniau anheddiadau manwl;

Ffigur 2: Y Strategaeth a Ffeirir – Y Broses Baratoi

- Polisiau rheoli datblygiad manwl i reoli datblygiad;
- Gwerthusiadau manwl o'r Safleoedd Ymgeisiol.

1.10

Mae'r Strategaeth a Ffefrir wedi cael ei llywio gan gyfres o seminarau ymgynghori sydd wedi rhoi cyfle i randdeiliaid allweddol ac aelodau etholedig roi mewnbnwn. Mae Ffigur 2 yn amlinellu'r broses gyffredinol a gynhaliwyd wrth baratoi'r Strategaeth a Ffefrir.

1.11

Mae camau'r broses baratoi wedi'u crynhoi yn y Strategaeth a Ffefrir, ac mae'r Materion Allweddol wedi'u hystyried o dan Adran 3, y Weledigaeth a'r Amcanion yn Adran 4, y Strategaeth Ofodol yn Adran 5 a Pholisiau Strategol yn Adran 7.

1.12

Mae sawl dogfen dechnegol a gweithdrefnol sydd wedi cael eu paratoi sy'n cynnig sylfaen tystiolaeth sydd wedi cael ei llywio gan y Strategaeth a Ffefrir. Mae rhestr o'r dogfennau hyn, ynghyd â

chrynodeb o'r hyn maent yn ei gynnwys a'u rôl yn y broses wedi'i hamlinellu yn Atodiad 2 y ddogfen hon.

Yr Ymgynghoriad

1.13

Mae'r Strategaeth a Ffefrir yn destun cyfnod ymgynghori statudol 6 wythnos lle gall unrhyw un gyflwyno sylwadau arni drwy gyflwyno eu sylwadau'n ysgrifenedig i'r Cyngor yn ystod y cyfnod ymgynghori statudol.

1.14

Cyhoeddwyd y Strategaeth a Ffefrir hon yn ffurfiol ar gyfer sylwadau ar 19 Hydref 2022 a bydd y cyfnod ymgynghori yn cau ar **30 Tachwedd 2022**. Rhaid cyflwyno sylwadau ar y Strategaeth a Ffefrir a'i dogfennau cefnogi i'r Cyngor erbyn y dyddiad cau. Dylid nodi ni chaiff unrhyw sylwadau a dderbynnir wedi'r dyddiad cau eu derbyn na'u hystyried.

1.15

Mae'r Strategaeth a Ffefrir a'i dogfennau cefnogi ar gael i'w harchwilio ar

wefannau'r Cyngor, ac mae copïau o'r Strategaeth a Ffefrir wedi cael eu rhoi ym mhob un o'r llyfrgelloedd ym mhob rhan o'r Fwrdeistref Sirol.

1.16

Gellir cyflwyno sylwadau am y Strategaeth a Ffefrir drwy wefan y Cyngor, drwy e-bost i'r mewnflwch CDLI yn ldp@caerphilly.gov.uk, neu drwy lythyr i Gynllunio Strategol, Tŷ Tredomen, Tredomen, Ystrad Mynach, CF82 7WF.

2. Cyd-destun Cenedlaethol, Rhanbarthol a Lleol

2.1

Mae'r adran hon yn cynnig cyflwyniad eang i ardal y Cynllun, gan amlinellu nodweddion economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol allweddol y Fwrdeistref Sirol. Mae hefyd yn amlinellu cyd-destun ar gyfer y cynllun ac, o ganlyniad i'r gofyniad i'r Strategaeth a Ffeirir ystyried amrywiaeth eang o gynlluniau, polisiau a rhaglenni eraill, mae hefyd yn amlinellu'r cyd-destun ehangach ar lefel genedlaethol, rhanbarthol a lleol. Dylid nodi, fel gofyniad statudol, mae'r Adroddiad Cwmpasu Arfarnu Cynaliadwyedd Integredig (yr Adroddiad Cwmpasu) yn amlinellu rhestr o bolisiau, cynlluniau, rhaglenni a strategaethau sy'n berthnasol i'r 2RLDP.

Cyd-destun Daearyddol

2.2

Mae Bwrdeistref Sirol Caerffili yn cynnwys ardal sy'n ymestyn o Bowys a Pharc Cenedlaethol y Bannau Brycheiniog i'r gogledd, i Gaerdydd a Chasnewydd yn

y de. Mae ganddi ffiniau i'r gorllewin â Merthyr Tudful a Rhondda Cynon Taf ac i'r dwyrain â Blaenau Gwent a Thorfaen ac felly mae wrth wraidd Cymoedd De Cymru a Phrifddinas-ranbarth Caerdydd

2.3

Mae Bwrdeistref Sirol Caerffili yn cynnwys 3 phrif gwm, sef Rhymni, Sirhywi ac Ebwy, gan orchuddio ardal o oddeutu 28,000 ha a chyfuniad o gymunedau trefol, hanner-trefol a gwledig. Mae gan y Fwrdeistref Sirol y bumed boblogaeth fwyaf o'r holl awdurdodau lleol yng Nghymru, ac mae ganddi boblogaeth o oddeutu 181,731 o bobl (brasamcan canol y flwyddyn, 2020). Serch hyn, mae 75% o'r Fwrdeistref Sirol yn cael ei ddefnyddio at ddibenion amaethyddiaeth a choedwigaeth (cefn gwlad/gwledig). Mae ganddi economi sy'n ehangu ac amgylchedd deniadol ac mae ganddi gysylltiadau trafnidiaeth rhagorol, ynghyd â mynediad da i'r rhwydwaith cludiant cyhoeddus, gan gynnwys

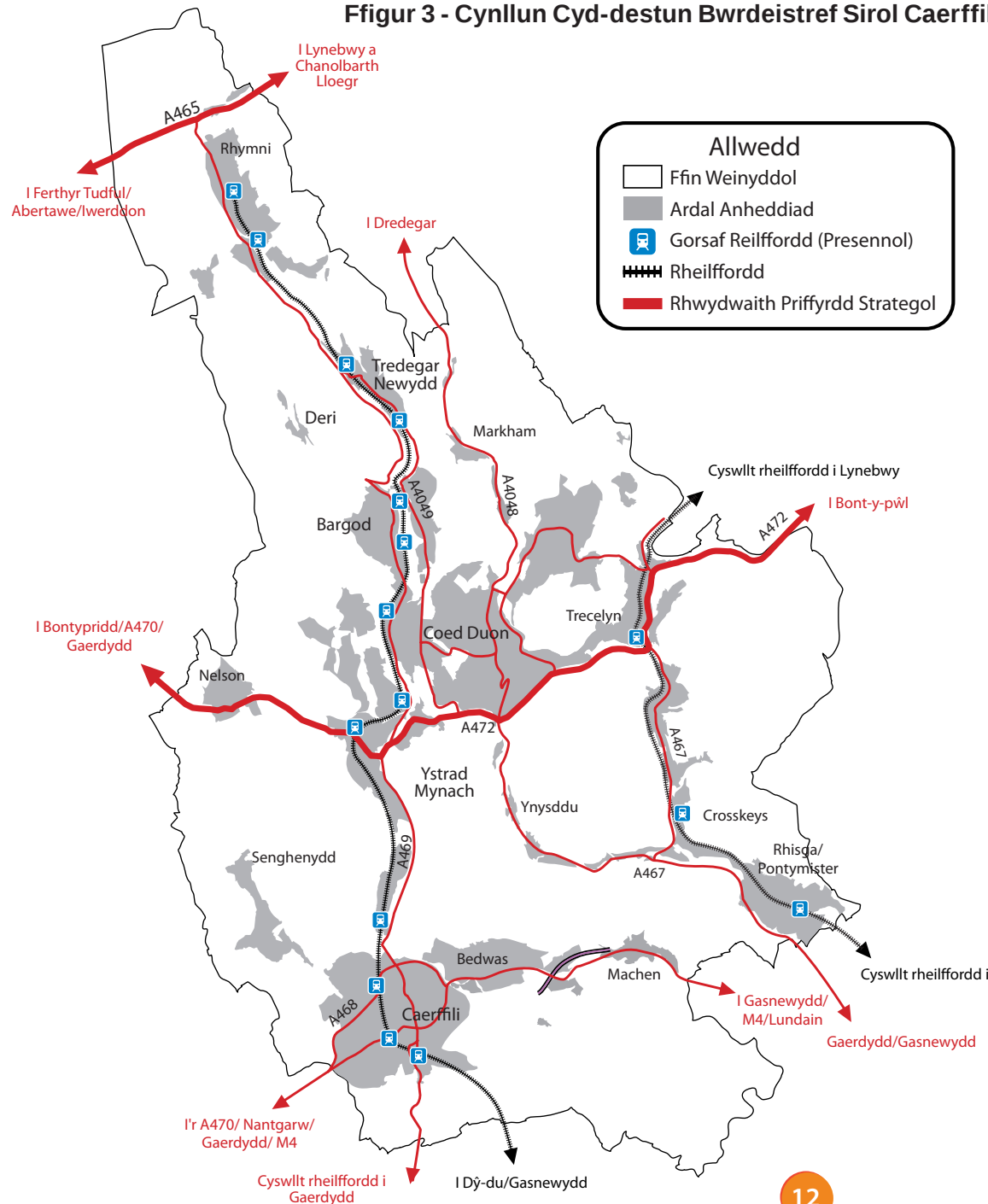
gorsafoedd metro ar reilffyrdd Cwm Rhymni a Glynebwy, ond hefyd rhwydwaith o lwybrau teithio llesol sy'n cynyddu mynediad ym mhob rhan o'r Fwrdeistref Sirol. Mae gan de'r Fwrdeistref Sirol gysylltiadau da i briffordd yr M4, ac i ogledd y Fwrdeistref Sirol, mae'r A465 Ffordd Blaenau'r Cymoedd gyda'i chysylltiadau rhagorol â Chanolbarth Lloegr a Gorllewin Cymru/lwerddon.

Cyd-destun y Polisi

2.4

Mae'r Strategaeth a Ffeirir wedi cael ei pharatoi yng nghyd-destun cyfres amrywiol iawn o ddogfennau polisi a deddfwriaethol cenedlaethol, rhanbarthol a lleol. Mae'r dogfennau hyn yn pennu'r paramedrau y mae'r Strategaeth a Ffeirir wedi'i pharatoi ar eu sail a hefyd yn pennu cyd-destun y polisi y mae angen i'r cynllun gydymffurfio ag ef yn gyffredinol. Mae prif elfennau'r cyd-destun hwn a'u perthnasodd i'r Strategaeth a Ffeirir wedi'u hystyried isod.

Ffigur 3 - Cynllun Cyd-destun Bwrdeistref Sirol Caerffili

Cyd-destun Cenedlaethol

2.5

Mae'r dogfennau sy'n cael eu hystyried yn y rhan hon yn ddogfennau cenedlaethol sy'n berthnasol ledled Cymru.

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 (Deddf Llesiant)

2.6

Mae'r Ddeddf Llesiant yn amlinellu'r fframwaith ar gyfer gwella llesiant Cymru drwy sicrhau bod datblygu cynaliadwy wrth wraidd y llywodraeth a chyrrff cyhoeddus. Mae'n anelu at wneud gwahaniaeth i fywydau pobl Cymru mewn perthynas â saith nod llesiant:

2.7

Mae'r Ddeddf Llesiant yn rhoi 'egwyddor datblygu cynaliadwy' ar waith ac yn rhoi dyletswydd llesiant ar gyrff cyhoeddus, gan gynnwys awdurdodau lleol, er mwyn 'gweithredu mewn ffordd sy'n ceisio sicrhau bod anghenion y presennol yn cael eu diwallu heb gyfaddawdu ar

Ffigur 4 - Y Saith Nod Llesiant

allu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion nhw'. Mae datblygu cynaliadwy wrth wraidd yr 2RLDP ac mae'n rhan annatod o'r Asesiad o Gynaliadwyedd Integredig (AGI) sy'n cael ei baratoi fel rhan o'r broses.

2.8

Mae'r Ddeddf Llesiant hefyd yn ei gwneud hi'n ofynnol i gyrff cyhoeddus ddefnyddio'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth wneud penderfyniadau drwy fabwysiadu'r pum ffordd o weithio. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Ystyried y tymor hir;
- Helpu i atal problemau rhag codi neu waethygu;
- Cymryd ymagwedd integredig;
- Cymryd ymagwedd gydweithredol; ac
- Ystyried a chynnwys pobl o bob oedran a chefnidir.

2.9

Mae'r pum ffordd o weithio wedi creu rhan annatod o ddatblygiad yr 2RLDP a byddant yn parhau i'w creu.

Deddf Cynllunio (Cymru) 2015

2.10

Daeth Deddf Cynllunio (Cymru) i ryw ym mis Gorffennaf 2015. Mae'n amlinellu cyfres o newidiadau deddfwriaethol i gyflawni diwygiadau i system gynllunio Cymru, er mwyn sicrhau ei bod hi'n deg, yn gadarn ac yn caniatáu datblygiad. Mae'r Ddeddf Gynllunio yn mynd i'r afael â 5 amcan allweddol sy'n cynnwys cryfhau'r ymagwedd a arweinir gan y cynllun at gynllunio. Mae'r Ddeddf Gynllunio hefyd yn cyflwyno sail gyfreithiol ar gyfer paratoi Fframwaith Datblygu Cenedlaethol (NDF) a Chynlluniau Datblygu Strategol (SDP) sy'n cael eu trafod mewn mwy o fanylder isod.

2.11

Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru Cymru'r Dyfodol - Y Cynllun Cenedlaethol 2040 (Cymru'r Dyfodol) a wnaeth ddisodli Cynllun Gofodol Cymru. Mae hyn yn cael ei ystyried ymhellach ym mharagraffau 2.22 i 2.24.

2.12

Mae'r Ddeddf Gynllunio hefyd yn darparu'r

fframwaith cyfreithiol i baratoi Cynlluniau Datblygu Strategol â'r bwriad o ddarparu fframwaith gofodol rhanbarthol ar gyfer datblygu yn y dyfodol a'r defnydd o dir mewn rhanbarth penodol. Mae paratoi'r Cynllun Datblygu Strategol (CDS) ar gyfer y rhanbarth yn gyfrifoldeb ar Gyd-bwyllgor Corfforaethol De-ddwyrain Cymru, sy'n cael ei greu ar hyn o bryd. Mae gwaith paratoi'r 2RLDP yn mynd rhagddo o flaen paratoi'r CDS, er y bydd yr holl ymdrechion yn cael eu gwneud i sicrhau ei fod yn cydymffurfio mewn ffordd gyffredinol â'r CDS sy'n dod i'r amlwg, wrth iddo gael ei baratoi. Fodd bynnag, bydd angen adolygiad o'r 2RLDP pan fydd y CDS wedi cael ei fabwysiadu.

Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016

2.13

Mae deddfwriaeth Deddf yr Amgylchedd (Cymru) Deddf yr Amgylchedd yn cynllunio ar gyfer ac yn rheoli adnoddau naturiol Cymru mewn ffordd fwy rhagweithiol, cynaliadwy a chydlynus, gan ddarparu fframwaith ailadroddol sy'n

sicrhau y caiff adnoddau naturiol eu rheoli mewn ffordd gynaliadwy, a bydd hyn yn brif ystyriaeth wrth wneud penderfyniadau. Mae'n cynnwys dyletswydd fioamrywiol uwch sy'n ei gwneud hi'n ofynnol i awdurdodau cyhoeddus gynnal a gwella bioamrywiaeth a hyrwyddo gwydnwch ecosystemau

2.14

Mae Deddf yr Amgylchedd hefyd wedi'i chyflwyno gofyniad i Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC) lunio Datganiadau Ardal. Mae Bwrdeistref Sirol Caerffili wedi'i chynnwys yn Natganiad Ardal De-ddwyrain Cymru ac mae'n rhan o'r sylfaen tystiolaeth sy'n sail i'r 2RLDP.

Deddf Teithio Llesol (Cymru) 2013

2.15

Nod Deddf Teithio Llesol (Cymru) (y Ddeddf Teithio Gweithredol) yw hyrwyddo cerdded a beicio fel ffordd ddeniadol o deithio ar gyfer teithiau pwrpasol (h.y. mynediad i'r gwaith, ysgol neu siopau a gwasanaethau). Ei nod yw gwreiddio trawsnewidiad parhaol i sut y caiff

datblygiadau eu cynllunio i ymgorffori isadeiledd cerdded a beicio o'r dechrau yn ogystal ag annog newid ymddygiad tymor hir.

2.16

Mae'r Ddeddf Teithio Llesol yn cynnig darpariaeth ar gyfer mapio llwybrau teithio llesol a chyfleusterau cysylltiedig drwy Fapiau Rhwydwaith Teithiol Llesol (ATNM). Mae ATNM Bwrdeistref Sirol Caerffili yn rhan o sylfaen tystiolaeth 2RLDP. Mae'r Ddeddf Teithio Llesol hefyd yn ei gwneud hi'n ofynnol i awdurdodau lleol yng Nghymru gyflawni gwelliannau o flwyddyn i flwyddyn ar lwybrau a chyfleusterau teithio llesol i wella cyfleoedd i gerddwyr a beicwyr wneud teithiau ystyrlon heb ddibynnu ar y car.

Cymru Fwy Cyfartal – Deddf Cydraddoldeb y Ddyletswydd Economaidd-gymdeithasol 2010 (2021)

2.17

Daeth y Ddyletswydd Economaidd-gymdeithasol i rym yng Nghymru ar

31 Mawrth 2021. Mae'r Ddyletswydd Economaidd-gymdeithasol yn ei gwneud hi'n ofynnol i gyrff cyhoeddus penodol ystyried sut y gallai eu penderfyniadau helpu i leihau'r anghydraddoldebau sy'n gysylltiedig ag anfantais economaidd-gymdeithasol wrth wneud penderfyniadau megis 'penderfynu ar flaenoriaethau a phennu amcanion'. Mae'r Ddyletswydd yn ei gwneud hi'n ofynnol rhoi 'Sylw Dyledus' i'r angen i leihau anghydraddoldeb canlyniadau sy'n deillio o anfantais economaidd-gymdeithasol. Mae'r Ddyletswydd yn berthnasol i ddatblygu polisi strategol ac felly mae'n berthnasol i'r 2RLDP. Mae'r Ddyletswydd Economaidd-gymdeithasol yn cwmpo dan gampws y ACI a gynhelir mewn perthynas â'r 2RLDP ac mae canfyddiadau'r arfarniad wedi'u hamlinellu yn y dogfennau ACI.

Polisi Cynllunio Cymru Rhifyn 11 (2021)

2.18

Mae Rhifyn 11 Polisi Cynllunio Cymru (PCC) yn amlinellu polisiâu cynllunio

defnyddio tir a nodau datblygu cynaliadwy i Gymru, wedi'u hadolygu i gyfrannu tuag at nodau llesiant statudol y Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. Mae PCC yn pennu rhagdybiaeth er budd datblygu cynaliadwy, gan ystyried ymagwedd a arweinir gan gynllun i fod y ffordd fwyaf effeithiol o sicrhau datblygiad cynaliadwy drwy'r system gynllunio. Mae gan PPC ffocws cryf ar hyrwyddo creu lleoedd, sy'n cael ei ystyried i fod yn hanfodol i gyflawni lleoliadau cynaliadwy, cyflawni datblygu sy'n gymdeithasol gynhwysol a hyrwyddo cymunedau mwy cydlynus. Mae creu lleoedd yn cael ei ystyried i fod yn ymagwedd gyfannol sy'n 'ystyried cyd-destun, swyddogaeth a pherthnasoedd rhwng safle datblygu a'i gyffiniau ehangach'.

2.19

Ar lefel strategol, roedd pedair thema sy'n cyfrannu'n unigol at greu lleoedd:

- Dewisiadau Strategol a Gofodol;
- Lleoedd Gweithredol a Chymdeithasol;

- Lleoedd Cynhyrchol Llawn Mentergarwch;
- Lleoedd Unigryw a Naturiol

2.20

Er mwyn llywio'r strategaeth ofodol, mae PPC yn ei gwneud hi'n ofynnol bod cynlluniau'n 'cynnwys strategaeth ofodol sy'n cynnwys oes bywyd y cynllun sy'n sefydlu patrwm o ddatblygiadau sy'n gwella lles cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol'. Mae'r cysylltiad rhwng nifer y cartrefi i'w darparu a chyfleoedd swyddi disgwylidig yn cael ei bwysleisio'n glir, ynghyd â lleoliad unrhyw ddatblygiad newydd mewn perthynas ag isadeiledd presennol neu arfaethedig. Mae'n bwysig lleihau'r angen i deithio, lleihau dibynadwyedd ar geir preifat a chynyddu cyfleoedd i feicio, cerdded a defnyddio cludiant cyhoeddus. Ystyrir bod Cynlluniau Datblygu yn 'darparu'r brif ffordd o gyflawni integreiddiad rhwng defnyddio tir a chynllunio trafndiaeth.'

2.21

Mae PPC yn nodi proses chwilio a ddiffiniwyd yn dda i nodi tir datblygu. Dylid

adolygu tir cynaliadwy a ddatblygwyd yn flaenorol a/neu safleoedd wedi'u tanddefnyddio mewn aneddiadau presennol yn gyntaf cyn ystyried safleoedd tir glas cynaliadwy mewn neu wrth ymyl aneddiadau. Yn y naill achos na'r llall, dylid hyrwyddo cydbwysedd eang rhwng tai, cyfleusterau cymunedol, gwasanaethau a chyfleoedd cyflogaeth. Rhoddir pwysigrwydd sylweddol i ddatblygu lleoedd gweithredol a chymdeithasol ar ffurf cymunedau cydlynus â chysylltiad da.

Fu Cymru'r Dyfodol - Y Cynllun Cenedlaethol 2040 (Llywodraeth Cymru, Chwefror 2021) (Cymru'r Dyfodol)

2.22

Mae Cymru'r Dyfodol yn amlinellu fframwaith gofodol 20 mlynedd ar gyfer defnyddio tir yng Nghymru, gan ddarparu cyd-destun ar gyfer darpariaeth isadeiledd newydd a thwf. Cymru'r Dyfodol yw'r haen uchaf o gynllun datblygu yng Nghymru ac mae'n canolbwyntio ar atebion i broblemau a heriau ar raddfa genedlaethol. Mae

Cymru'r Dyfodol yn amlinellu lle mae angen twf ac isadeiledd sy'n genedlaethol bwysig a sut y gall y system gynllunio ar lefelau cenedlaethol, rhanbarthol a lleol eu cyflawni. Mae'n rhoi cyfeiriad ar gyfer CDSau a CDLlau ac yn cefnogi dynodi Datblygiadau o Arwyddocâd Cenedlaethol, ac yn cyd-fynd â'r PCC .

2.23

Mae Cymru'r Dyfodol 2040 yn pennu 11 canlyniad sydd, ar y cyd, yn ddatganiad o ble mae Llywodraeth Cymru am i Gymru fod ymhen 20 mlynedd. Mae'r canlyniadau fel a ganlyn:

Cymru lle gall pobl fyw....

- a gweithio mewn lleoedd cysylltiedig, cynhwysol ac iach.
- mewn lleoedd gwledig sy'n fywiog gyda mynediad i gartrefi, swyddi a gwasanaethau
- mewn rhanbarthau unigryw sy'n myned i'r afael ag anghydraddoldeb iechedd ac economaidd-gymdeithasol drwy dwf cynaliadwy

- mewn lleoedd lle mae'r iaith Gymraeg yn ffynnu
- a gweithio mewn trefi a dinasoedd sy'n fan ffocws ac yn sbardun ar gyfer twf cynaliadwy
- mewn lleoedd lle mae ffyniant, arloesedd a diwylliant yn cael eu hyrwyddo
- mewn lleoedd lle mae teithio yn gynaliadwy
- mewn lleoedd gydag isadeiledd digidol o'r radd flaenaf
- mewn lleoedd sy'n rheoli eu hadnoddau naturiol ac yn lleihau llygredd mewn ffordd gynaliadwy
- mewn lleoedd ag ecosystemau bioamrywiol, gwydn a chysylltiedig
- mewn lleoedd sydd wedi'u datgarboneiddio ac sy'n wydn o ran yr hinsawdd.

2.24

Mae Cymru'r Dyfodol yn amlinellu 18 o bolisïau cenedlaethol sy'n berthnasol ledled Cymru, a 4 polisi rhanbarthol

sy'n berthnasol ledled Rhanbarth y De-ddwyrain. Er y bydd angen mynd i'r afael â'r holl bolisïau yn yr 2RLDP, mae gan y polisïau canlynol bwysigrwydd penodol ar gyfer y Strategaeth a Ffefrir:

Polisi 1 – Lle bydd Cymru'n tyfu

Mae hwn yn diffinio Rhanbarth y De-ddwyrain fel ardal o dwf cenedlaethol, sy'n gofyn i awdurdodau'r rhanbarth greu darpariaeth ar gyfer lefel o dwf sy'n gymesur â statws ardal dwf genedlaethol. Mae hyn wedi'i atgyfnerthu ym mholisi rhanbarthol 33 – Ardal Dwf Genedlaethol – Caerdydd, Casnewydd a'r Cymoedd, sy'n mynd i'r afael â gofynion datblygu'r rhanbarth.

Polisi 2 – Llywio Twf ac Adfywio Trefol – Creu Lleoedd Strategol.

Mae hwn yn amlinellu'r polisi cenedlaethol sy'n ei gwneud hi'n ofynnol rhoi Creu Lleoedd wrth wraidd pob datblygiad.

Polisi 6 – Canol Trefi yn Gyntaf

Mae hwn yn amlinellu ymagwedd canol trefi yn gyntaf wrth ddarparu datblygiad o raddfa fawr.

Polisi 7 – Darparu Cartrefi Fforddiadwy

Mae hwn yn atgyfnerthu dyhead Llywodraeth Cymru i ddarparu lefelau sylweddol o dai fforddiadwy, gan gynnwys drwy'r system gynllunio.

Polisi 8 – Llifogydd

Mae hwn yn cefnogi rheoli'r risg o lifogydd sy'n hwyluso twf economaidd a chenedlaethol cynaliadwy, gan hyrwyddo atebion sy'n seiliedig ar fyd natur a cheisio gwneud y mwyaf o fanteision cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol o isadeiledd rheoli'r risg o lifogydd.

Polisi 12 – Cysylltedd Rhanbarthol

Mae hwn yn amlinellu ymrwymiad Llywodraeth Cymru i wella a chynyddu trafnidiaeth gynaliadwy ac yn ei gwneud hi'n ofynnol i awdurdodau mewn ardaloedd twf cenedlaethol gynllunio twf i gynyddu'r cyfleoedd sy'n codi o fuddsoddiad mewn cludiant cyhoeddus. Yn ogystal, mae Polisi Rhanbarthol 36 - Metro'r De-ddwyrain yn darparu sail polisi

ranbarthol ar gyfer datblygu'r Metro ac ar gyfer datblygiadau sy'n canolbwyntio ar y Metro.

Polisi 16 – Rhwydweithiau Gwresogi

Mae hwn yn nodi tref Caerffili'n benodol fel lleoliad ar gyfer ystyried rhwydwaith gwresogi ardal.

Polisi 17 – Ynni Adnewyddadwy a Charbon Isel ac Isadeiledd Cysylltiedig

Polisi 18 – Datblygiadau Ynni Adnewyddadwy a Charbon Isel o Bwys Cenedlaethol

Mae Cymru'r Dyfodol wedi nodi Ardaloedd Cyn Asesu ar gyfer Ynni Gwynt, sy'n ardaloedd sydd wedi cael eu hasesu ar gyfer tirwedd ac effaith gyffredinol ac sy'n cael eu hystyried i fod yn dderbyniol, mewn egwyddor, ar gyfer datblygu ynni adnewyddadwy.

Polisi 34 – Lleiniau Glas yn Ne Cymru

Mae Polisi 34 yn cyflwyno'r gofyniad am lain las yn Rhanbarth De-ddwyrain

Cymru i ogledd Caerdydd a Chasnewydd a rhan ddwyreiniol y rhanbarth. Mae'r polisi'n ei gwneud hi'n ofynnol bod y lleiniau glas a'u cyffiniau yn cael eu sefydlu drwy CDS, sy'n golygu na all CDLI benderfynu ar ffiniau'r lleiniau glas yn eu hardal. Fodd bynnag, mae'r polisi hefyd yn cynnwys y gofyniad na ddylai awdurdodau lleol ganiatáu na dynodi datblygiad mewn ardaloedd sy'n cael eu hystyried ar gyfer lleiniau glas nes y caiff y CDS ei fabwysiadu. Er bod Cymru'r Dyfodol yn cynnwys cynllun rhanbarthol â nodiadau sy'n cynnwys ardal ar gyfer y llais las, nid yw'r cynllun hwn ar sylfaen arolwg ordnans ac nid yw ar raddfa ac felly nid oes modd dehongli'r ffiniau sy'n gysylltiedig â'r cynllun hwn yn llythrennol. At hynny, un o'r ystyriaethau cyntaf sy'n cael ei rhoi wrth benderfynu ar ffiniau llain las yw sicrhau bod gan yr aneddiadau y mae'r llain las yn effeithio arnynt ddigon o le i dyfu yn y dyfodol, gan fod lleiniau glas yn nodweddion parhaol nad oes modd eu newid neu eu diddymu'n hawdd unwaith cânt eu nodi.

Adeiladu lleoedd gwell – Y system gynllunio'n darparu dyfodol gwydn a disglair: Creu Lleoedd ac adferiad Covid-19 (LIC, Gorffennaf 2020)

2.25

Mae'r ddogfen hon yn amlinellu blaenoriaethau polisi cynllunio Llywodraeth Cymru i gynorthwyo yn ystod cyfnod adferiad yn dilyn argyfwng pandemig Covid-19. Mae'n datgan y dylai'r system gynllunio fod wrth wraidd y broses o ystyried problemau amgylchedd adeiledig a naturiol sydd wedi dod i'r amlwg yn sgil y pandemig. Mae'r ddogfen yn amlygu'r polisiâu a'r dulliau cynllunio presennol y dylid eu defnyddio gan yr holl sectorau fel rhan o adferiad amgylcheddol, cymdeithasol, diwylliannol ac economaidd Cymru, gan gydnabod yr angen parhaus am Gynllunwyr i weithredu mewn cyd-destun ehangach o flaenoriaethau a gweithredu ar bob graddfa. Dylai Cynlluniau Datblygu Lleol fabwysiadu'r agenda creu lleoedd a amlinellir yn y PCC yn rhagweithiol,

Ile mae pob cynllun yn unigryw i ardal, gan nodi ei chymeriad, ei chryfderau ac ardaloedd lle mae angen gwelliant ac amlinellu polisiau mewn perthynas â sut y gellir newid yr ardaloedd hyn.

2.26

Mae'r ddogfen yn atgyfnerthu ymrwymiad Llywodraeth Cymru i leoedd gwell, creu lleoedd, canlyniadau o safon a dylunio da ac yn nodi meysydd polisi a ddylai fod yn ffocws ystyried a gweithredu, er mwyn gweithredu fel sbardun ar gyfer adferiad. Mae'n nodi materion allweddol sy'n dod â meysydd polisi unigol ynghyd i sicrhau bod y camau gweithredu mor effeithiol â phosib. Bydd yr 2RLDP, fel dull allweddol o fynd i'r afael â'r materion hyn, yn chwarae rôl bwysig wrth gefnogi'r adferiad wedi Covid yn y Fwrdeistref Sirol. Mae'r 8 mater fel a ganlyn:

- Aros yn lleol: creu cymdogaethau;
- Teithio Llesol: ymarfer corff a dulliau trafnidiaeth wedi'u hail-ddarganfod;
- Adfywio canol ein trefi;

- Lleoedd digidol: llinell gymorth y cyfnod cloi;
- Ymarferion gweithio sy'n newid: ein hangen ar gyfer tir cyflogaeth yn y dyfodol;
- Ailddeffro sectorau twristiaeth a diwylliannol Cymru;
- Isadeiledd gwyrdd, iechyd a lles a gwydnwch ecolegol;
- Gwella ansawdd aer a seinweddau ar gyfer iechyd a lles gwell;

Ffyniant i Bawb: Cymru Carbon Isel (2019)

2.27

Mae'r Cynllun hwn yn gosod seiliau pontio Cymru i fod yn genedl carbon isel; gan bennu ymagwedd Llywodraeth Cymru at gynyddu effeithlonrwydd a thorri allyriadau nwyon tŷ gwydr gan o leiaf 80% erbyn 2050. Mae hyn yn hollbwysig er mwyn bodloni gofynion Deddf yr Amgylchedd, a thrwy hynny cyfrannu at gymdeithas decach ac iachach. Mae pum ffordd o weithio

canllaw Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol ar weithredoedd dadgarboneiddio Cymru, gan sicrhau cydweithio effeithiol ac ymgysylltu â'r holl randdeiliaid i integreiddio dadgarboneiddio, yn cyfyngu effeithiau pellach newid yn yr hinsawdd ac yn mwyafu pob un o'r saith nod llesiant cenedlaethol.

2.28

Mae gan y system gynllunio rôl bwysig wrth hwyluso'r broses o ddatgarboneiddio. Mae Ffocws ar Greu Lleoedd mewn Polisi Cynllunio Cymru yn annog datblygiadau wedi'u darlunio'n dda sy'n sicrhau bod gan gymunedau'r gwasanaethau mae eu hangen arnynt o fewn cyrraedd rhwydd. Mae plethora o flaenoriaethau eraill sy'n gysylltiedig â chynllunio hefyd yn annog allyriadau carbon is wrth ar yr un pryd greu lleoedd lle gall pobl fyw'n dda. Mae'r rhain yn cynnwys hyrwyddo datblygiadau ynni adnewyddadwy, cyfyngu'r defnydd o danwydd ffosil a chynnwys egwyddorion teithio llesol (cerdded a beicio) i ddatblygiadau newydd. Yn y pen

draw, gall isadeiledd carbon isel helpu i gynyddu effeithlonrwydd drwy'r ffordd y caiff ynni ei gynhyrchu a'i gludo, dyluniad ac adeiladu adeiladau a chludo pobl a nwyddau. Yn y pen draw, rhaid i'r holl Gynlluniau Datblygu gefnogi'r nodau dadgarboneiddio strategol hyn i hyrwyddo ynni glân a datblygu gwydnwch i effeithiau newid yn yr hinsawdd.

Cyd-destun Rhanbarthol

Bargen Ddinesig Prifddinas-ranbarth Caerdydd

2.29

Mae Rhanbarth Prifddinas-ranbarth Caerdydd (CCR) yn cynnwys deg awdurdod lleol ledled rhanbarth De-ddwyrain Cymru, gan gynnwys Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili. Mae'r awdurdodau lleol hyn yn gweithio'n gydweithredol ar brosiectau a chynlluniau ar gyfer yr ardal sy'n ceisio mynd i'r afael â materion sy'n effeithio ar y rhanbarth cyfan, megis digartrefedd a chysylltiadau cludiant gwael. Mae'r awdurdodau sy'n creu Prifddinas-ranbarth Caerdydd

wedi ymrwymo i Fargen Ddinesig i ariannu prosiectau â'r nod o roi hwb i natur gystadleuol y rhanbarth dros yr 20 mlynedd nesaf. Bydd Bargen Ddinesig Prifddinas-ranbarth Caerdydd yn helpu i roi hwb i dwf drwy wella cysylltiadau trafndiaeth, cynyddu sgiliau, helpu pobl i gamu i fyd gwaith a rhoi'r cymorth maen ei angen ar fusnesau iddynt dyfu. Mae llywodraethu cryf wedi cael ei sefydlu ar draws y rhanbarth drwy Gyd-gabinet Prifddinas-ranbarth Caerdydd. Cytunwyd ar Gynllun Busnes Strategol pum mlynedd i sicrhau'r manteision economaidd a chymdeithasol mwyaf o'r fargen ym mis Mai 2018 gan y 10 partner awdurdod lleol a Llywodraethau Cymru a'r DU. Mae'r Cynllun Busnes yn nodi amcanion strategol rhanbarthol Prifddinas-ranbarth Caerdydd, sef:

- **Ffyniant a Chyfleoedd** – datblygu gallu unigolion, aelwydydd, y sector cyhoeddus a busnesau i fodloni heriau a manteisio ar gyfleoedd, gan greu economi fwy cynhyrchiol;

- **Cynhwysiant a Chydraddoldeb** – economi fywiog a chynaliadwy sy'n cyfrannu at les ac ansawdd bywyd pobl a chymunedau'r rhanbarth nawr ac yn y dyfodol; ac
- **Hunaniaeth, Diwylliant, Cymuned a Chynaliadwyedd** – creu hunaniaeth glir ac enw da cryf ar gyfer y Prifddinas-ranbarth ar gyfer masnach, arloesedd ac ansawdd bywyd.

2.30

Mae'r Prifddinas-ranbarth yn datblygu amrywiaeth o ddulliau cyllido i gynorthwyo wrth ddatblygu'r rhanbarth, gan geisio mynd i'r afael ag isadeiledd a dichonoldeb. Bydd y dulliau hyn yn cynnwys:

- **Cronfa Fuddsoddi Ehangach**, sy'n cael ei rhannu'n is-gronfeydd wedi'u targedu'n benodol i gategorïau penodol;
- **Cronfa Heriau**, â'r nod o ganfod atebion i heriau sy'n gysylltiedig â dadgarboneiddio, gwella iechyd a llesiant, a thrawsnewid cymunedau;
- **Safleoedd Strategol a Chronfa**

Mangreuedd, i gefnogi Cynllun Diwydiannol ac Economaidd y rhanbarth, gan dargedu prosiectau allweddol i gyflawni amcanion y rhanbarth;

- **Cronfa Gyllid Busnesau Bach a Chanolig**, i dargedu prosiectau sy'n gysylltiedig â busnesau bach a chanolig;
- **Cronfa Fuddsoddi Arloesedd**, i ddarparu cyfalaf twf i arloesi busnesau mewn sectorau diwydiannol allweddol .

Cyd-bwyllgorau Corfforaethol

2.31

Cyrff corfforaethol rhanbarthol yw Cyd-bwyllgorau Corfforaethol (CJC) gyda phwerau, dyletswyddau, llywodraethu a gweinyddiaeth sy'n debyg i rai awdurdodau lleol yn gyffredinol. Mae Cyd-bwyllgorau Corfforaethol yn cynnwys awdurdodau lleol sy'n cynnwys eu meysydd ac mae aelodaeth y cyd-bwyllgorau yn cynnwys arweinwyr gweithredol yr awdurdodau lleol yn y rhanbarth hwnnw. Ym mis Chwefror

2021, pennwyd Rheoliadau gan Weinidogion Cymru a oedd yn sefydlu pedwar cyd-bwyllgor, ac un ohonynt yw rhanbarth y de-ddwyrain. Ar hyn o bryd, mae'r cyd-bwyllgor ar gyfer rhanbarth y de-ddwyrain yn cael ei sefydlu.

2.32

Mae'r cyd-bwyllgorau'n gyfrifol am gynllunio datblygu strategol (paratoi'r CDS), cynllunio trafnidiaeth ranbarthol (paratoi'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol (CTR)), a hyrwyddo lles economaidd eu hardaloedd.

Metro De Cymru

2.33

Roedd y Metro yn rhan o'r Fargen Ddinesig Prifddinas-ranbarth Caerdydd wreiddiol, gyda mwy na hanner cyfanswm y Fargen Ddinesig yn cael ei ymrwymo iddo. Mae Llywodraeth Cymru, drwy Drafnidiaeth Cymru (TfW), yn gweithredu gwasanaethau rheilffyrdd metro yn y rhanbarth, ac mae awdurdodau lleol yn gyfrifol am wasanaethau bws a theithio llesol. Mae'r Metro yn brosiect uchelgeisiol

â'r nod o ddarparu rhwydwaith integredig o deithio llesol, bws a thrên a fydd yn gwella hygyrchedd ac yn gwneud cludiant cynaliadwy ar draws a thrwy'r rhanbarth yn haws ac yn gyflymach. Mae'r Metro yn elfen allweddol o bolisi Llywodraeth Cymru, ac mae Cymru'r Dyfodol yn pennu'r gofyniad i CDLlau gynllunio am dwf a fydd yn mwyafu manteision cyllido'r Metro.

2.34

Mae gwelliannau Metro wedi'u gwneud ac mae ail gam y gwelliannau i Linellau Craidd y Cymoedd wedi dechrau. Mae'r gwelliannau hyn yn cynnwys gwelliannau i'r rheilffyrdd a gorsafoedd i gynnig trenau hwy ac amlach ar hyd llinell Cwm Rhymni. Bellach, disgwylir i'r gwelliannau hyn gael eu cwblhau yn 2024.

2.35

Er bod dau gam y gwelliannau wedi defnyddio'r rhan fwyaf o'r cyllid ar gyfer y Metro, mae nifer fawr o brosiectau ychwanegol a gynigwyd i'w hystyried ar gyfer camau cyllido'r Metro yn y dyfodol, os bydd y cyllid yn cael ei ryddhau. Ar

y cyd, cyfeirir at y prosiectau hyn fel cynlluniau Metro Plus a chynigwyd sawl cynllun yn y Fwrdeistref Sirol.

Cydweithio Rhanbarthol

2.36

Oherwydd ei leoliad yng nghanol y Prifddinas-ranbarth, mae'n bwysig bod CBS Caerffili yn cydweithio ag awdurdodau cyfagos, yn ogystal â'r tri awdurdod arall sy'n cynnwys Prifddinas-ranbarth Caerdydd. Yn dilyn diddymu'r Cynghorau Sirol fel rhan o aildrefnu llywodraethau lleol 1996, sefydlodd deg awdurdod lleol y Prifddinas-ranbarth Caerdydd Grŵp Cynllunio Strategol De-ddwyrain Cymru (SEWSPG) sydd wedi parhau tan y presennol. Rôl SEWSPG oedd ystyried materion polisi sy'n effeithio ar y rhanbarth a chynnig adborth i Lywodraeth Cymru am amrywiaeth o faterion. O ganlyniad, mae'n glir bod gan y rhanbarth cyfan hanes o weithio'n gydweithredol o safbwynt polisi cynllunio.

2.37

Fel rhan o baratoad yr 2RLDP, mae'n ofynnol bod CBS Caerffili yn gweithio

gydag awdurdodau'r Prifddinas-ranbarth Caerdydd, yn enwedig mewn perthynas â materion trawsffiniol. Mae hyn yn parhau i ddigwydd drwy gyfarfodydd yr SEWSPG a thrwy weithio'n uniongyrchol gyda'r holl awdurdodau. Fodd bynnag, ar gyfer y rownd hon o adolygiadau'r CDLI, mae awdurdodau lleol wedi mynd gam ymhellach i gydweithio a, lle bo'n briodol, wedi rhoi cynnydd pob awdurdod lleol ar eu paratoad ar gyfer y CDLI, cydweithio a chaffael ar sail tystiolaeth ac mae gwaith arall wedi'i wneud. Hyd yma, mae CBS Caerffili wedi gweithio'n gydweithredol gydag awdurdodau eraill mewn perthynas â'r canlynol:

- Datblygu model o ddichonoldeb datblygu ar gyfer asesiadau sy'n benodol i'r safle a dichonoldeb lefel uchel (mae pob un o 10 awdurdod Prifddinas-ranbarth Caerdydd ac awdurdodau lleol Rhanbarthau Canol a Gorllewin Cymru);
- Astudiaeth sy'n ehangach na'r Astudiaeth Gyflogaeth Ranbarthol

Leol (Caerffili, Blaenau Gwent, Sir Fôn, Torfaen a Chasnewydd – yn ystyried y farchnad cyflogaeth ranbarthol);

- Caffaeliad system cronfa ddata ymgynghori ar gyfer y CDLI (Caerffili, Bro Morgannwg a RhCT);
- Asesiad Ynni Adnewyddadwy ac Ynni Carbon Isel Rhanbarthol (Caerffili, Blaenau Gwent, Sir Fôn, Casnewydd a Thorfaen);
- Asesiad o Ganlyniadau Llifogydd Strategol (pob un o 10 awdurdod Prifddinas-ranbarth Caerdydd).

2.38

Bydd cydweithio ac ymgysylltu â'r awdurdodau lleol eraill yn parhau wrth i'r 2RLDP fynd yn ei flaen a lle bydd cyfleoedd yn codi i gyd-gomisiynu neu gydweithio ar faterion, bydd CBS Caerffili'n parhau i gyfrannu atynt mewn ffordd gadarnhaol.

Cynllun Llesiant Gwent

2.39

Mae Bwrdd Gwasanaeth Cyhoeddus

Caerffili (BGC Caerffili) wedi cael ei gyfuno â Byrddau Gwasanaeth Cyhoeddus eraill yng Ngwent i greu Bwrdd Gwasanaeth Cyhoeddus Gwent (BGC Gwent). Mae gan BGC Gwent gyfrifoldeb am baratoi'r Cynllun Lles ar gyfer ardal Gwent, a fydd yn cynnwys Bwrdeistref Sirol Caerffili. Cyhoeddwyd Asesiad o Lesiant Gwent, sy'n sail i baratoi'r Cynllun Llesiant, ar 5 Mai 2022. Mae'r Cynllun Llesiant wrthi'n cael ei baratoi.

Cyd-destun Lleol

2.40

Elfen allweddol o ddarparu targedau cenedlaethol a rhanbarthol a chanlyniadau yw'r rôl mae'r Cyngor yn ei chymryd wrth ddehongli canllawiau lefel uchel yn newid ymarferol ac ystyrlon yn y Fwrdeistref Sirol. Mae'r Cyngor wedi paratoi sawl strategaeth gorfforaethol sy'n mynd i'r afael â sut mae'n cyflawni ei fusnes a sut mae'n ceisio gwireddu'r targedau a bodloni'r gofynion sydd wedi'u gosod arno. Er nad yw'r holl ddogfennau corfforaethol yn berthnasol i gynllunio, mae sawl dogfen

allweddol yn yr 2RLDP y bydd angen eu hystyried fel rhan o'i baratoi.

Y Gaerffili a Garem 2018 –2023 (Cynllun Llesiant)

2.41

Fel rhan o ofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol, mae'r Cyngor, ar y cyd â phartneriaid y sector cyhoeddus fel BGC Caerffili, wedi paratoi a mabwysiadu cynllun llesiant corfforaethol ar gyfer y Fwrdeistref Sirol. Mae'r Cynllun Llesiant yn cynnwys y saith nos llesiant ac yn darparu fframwaith ar gyfer holl gyrff y sector cyhoeddus i gyflawni Egwyddor Datblygu Cynaliadwy drwy fabwysiadu'r pum ffordd o weithio.

2.42

Fel rhan o'i baratoi, nododd y Cynllun Llesiant nifer sylweddol o broblemau y mae angen mynd i'r afael â nhw yn y Fwrdeistref Sirol. Cafodd y problemau hyn eu crynhoi a'u blaenoriaethu yn set o 4 amcan, ac oddi danynt, nodwyd gweithredodd penodol i fynd i'r afael â'r materion perthynol. Mae amcanion y Cynllun Llesiant fel a ganlyn:

● **Newid Cadarnhaol:**

Mae'r amcan hwn yn ymwneud â'r ffordd mae gyrff y sector cyhoeddus yn gweithio i fynd i'r afael â'r materion. Mae'r amcan hwn yn ceisio sicrhau bod holl gyrff y sector cyhoeddus yn gweithio ar y cyd i fodloni eu gofynion eu hunain;

● **Dechrau Cadarnhaol:**

Mae'r amcan hwn yn ceisio sicrhau bod pob plentyn yn cael y dechrau gorau ym mywyd, gan ddileu anghydraddoldeb mewn addysg a cheisio amddiffyn plant rhag profiadau niweidiol yn ystod plentyndod;

● **Pobl Gadarnhaol:**

Bwriad yr amcan hwn yw grymuso pobl a gwneud hi'n bosib i holl breswylwyr y Fwrdeistref Sirol gyflawni eu potensial, gan ddileu rhwystrau i ddatblygiad a darparu addysg a hyfforddiant gydol oes;

● **Lleoedd Cadarnhaol:**

Bwriad yr amcan hwn yw meithrin cymunedau gwydn a chynaliadwy gyda mynediad i dai fforddiadwy, swyddi a mannau awyr agored ag ystyr.

2.43

Mae hon yn ddogfen allweddol i gyflawni datblygu cynaliadwy, sy'n ofyniad ar gyfer y Cyngor ac, yn gyfatebol, yr 2RLDP.

Caiff yr 2RLDP ei ddrafftio i adlewyrchu'r amcanion Llesiant (yn enwedig y cyntaf, y trydydd a'r pedwerydd amcan sy'n fwy cysylltiedig â pholisi cynllunio).

#TîmCaerffili: Yn well gyda'n gilydd 2018-2023

2.44

Mae Tîm Caerffili - yn well gyda'n gilydd yn rhaglen strategol o newid trawsnewidiol "awdurdod cyfan" a fydd yn cael ei chyflwyno drwy fodel weithredu newydd ar gyfer y ffordd mae'r Cyngor yn darparu ei wasanaethau. Craidd y newid yw'r mantra newydd "Calon Gymdeithasol a Phen Masnachol" a chaiff y rhaglen strategol ei chyflwyno drwy gyfres o themâu:

- Creu'r diwylliant sefydliadol cywir;
- Annog a chefnogi arloesi;
- Mabwysiadu technolegau newydd – Digidol yn Gyntaf;

- Sefydlu rhaglen o Adolygiadau o Wasanaeth wedi'u strwythuro;
- Mabwysiadu ymagwedd fasnachol – Masnachu;
- Ymgysylltu â'n cymunedau a gweithio gyda nhw – Ymgysylltiad Cymunedol;
- Chwilio'n rhagweithiol am gyfleoedd i Gydweithio;
- Adnoddau a chapasiti; a
- Sicrhau bod gweithlu'r Cyngor yn addas ar gyfer y dyfodol – Cynllunio Gweithlu.

2.45

Bydd y themâu'n sail i ail-lywio cymunedau'r Fwrdeistref Sirol drwy raglen integredig â ffocws ar drawsnewid sy'n cynnwys:

- Gwella stoc tai'r Cyngor yn ffisegol;
- Rhoi strategaeth uchelgeisiol a rennir ar waith;
- Rhoi ail gam rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif ar waith;
- Cyflwyno Strategaeth Ddigidol a chyflwyno trawsnewid digidol;

- Darparu Canolfan Blant newydd;
- Cyflwyno'r Strategaeth Chwaraeon ac Adloniant Actif;
- Cyflwyno "siop un stop" integredig,
- Rhaglen o fuddsoddiadau economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol;
- Gwneud y defnydd gorau o adnoddau ariannol.

2.46

Mae Cynllun Gweithredu Strategol wedi cael ei baratoi a fydd yn cynorthwyo wrth reoli'r daith drawsnewid ac a fydd hefyd yn monitro i asesu lefel y cynnydd.

Argyfwng Hinsawdd a'r Strategaeth Ddatgarboneiddio

2.47

Ym mis Mehefin 2019, yn sgil y problemau cynyddol sy'n gysylltiedig â newid yn yr hinsawdd sy'n effeithio ar bob un ohonom, datganodd y Cyngor Argyfwng Hinsawdd yn ffurfiol. Mae'r Argyfwng Hinsawdd yn ymwneud â'r ffordd mae'r Cyngor ei hun yn cyflawni ei fusnes, yn hytrach nag

ymwneud yn benodol â natur datblygu. Wrth ddatgan Argyfwng Hinsawdd, mae'r Cyngor wedi ymrwymo i:

- Fod yn niwtral o ran net carbon erbyn 2030, a
- Datblygu strategaeth ddatgarboneiddio glir sy'n galluogi'r Cyngor i gyrraedd y targed o fod yn niwtral o ran carbon.

2.48

Ym mis Tachwedd 2020, mabwysiadodd y Cyngor ei strategaeth ddadgarboneiddio'n ffurfiol, sef Lleihau, Cynhyrchu, Gwrthbwysu a Phrynu. Mae'r strategaeth hon yn canolbwyntio'n naturiol ar y defnydd o ynni a chynhyrchu, ac mae'n amlinellu hierarchaeth ynni i gyflawni dadgarboneiddio:

- **LLEIHAI:** Lleihau'r defnydd o ynni yw'r cam cyntaf yn yr hierarchaeth ynni. Mae llawer o ffyrdd y gall yr awdurdod leihau ymhellach ei effaith ar yr amgylchedd ac yn benodol, lleihau cyfaint yr allyriadau carbon mae'n eu rhyddhau
- **CYNHYRCHU:** Bydd creu ei drydan

“gwyrdd” a'i wres ei hun ar adeg defnyddio yn lleihau allyriadau carbon y Cyngor a bydd yn rhoi'r bonws ychwanegol o wrthbwysu galw ar y grid a lleihau colledion system sy'n gysylltiedig â thrydan a ddarperir o'r grid.

- **GWRTHBWYSO:** Er mwyn cyrraedd carbon sero net, bydd angen i'r awdurdod wrthbwysu unrhyw allyriadau carbon. Mae sawl ffordd y gall y Cyngor wneud hyn, gan gynnwys plannu coed, ail-wylltio a draenio cynaliadwy.
- **PRYNU:** Bydd y ffordd newydd o feddwl sy'n ofynnol i'r Cyngor er mwyn cyflawni ei nod o garbon sero net hefyd yn canolbwyntio ar sut mae'n prynu nwyddau a gwasanaethau. Bydd popeth mae'r Cyngor yn ei brynu â charbon wedi'i wreiddio yn gysylltiedig ag ef a bydd angen ystyried hyn yn y broses gaffael.

2.49

Er mwyn cyflawni ei amcanion o'r Strategaeth Dadgarboneiddio, paratowyd dwy ddogfen gefnogi hefyd::

- **CYNLLUN GWEITHREDU** Bydd rhoi amcanion y Strategaeth Dadgarboneiddio ar waith yn gofyn am amrywiaeth o weithredoedd i'w cyflawni gan amrywiaeth eang o randdeiliaid. Mae'r Cynllun Gweithredu yn amlinellu'r gweithredoedd hyn mewn mwy o fanylder, gan ganolbwyntio gweithgaredd ar feysydd targed.
- **PROSBECTWS YNNI:** Mae'r Prosbectws Ynni yn amlinellu'r meysydd allweddol y bydd y Cyngor yn canolbwyntio arnynt a allai arwain at leihad mawr mewn allyriadau carbon, gan amlygu'r prosiectau ynni allweddol mae'r awdurdod yn ymchwilio iddynt.

Sail ar gyfer Llwyddiant 2018–2023 (Strategaeth Adfywio)

2.50

Ym mis Gorffennaf 2018, mabwysiadodd y Cyngor ei Strategaeth Adfywio, “Sail ar gyfer Llwyddiant 2018-2023”. Mae'r ddogfen hon yn darparu'r fframwaith troswaol ar gyfer cyflawni adfywio ar draws y Fwrdeistref Sirol drwy ddarparu

llwyfan ar gyfer trawsnewid parhau y Fwrdeistref Sirol. Nododd y strategaeth bedwar amcan lefel uchel, sef:

- **Cefnogi Pobl:** Mae'r amcan hwn yn ceisio mynd i'r afael â materion y mae preswylwyr y Fwrdeistref Sirol yn eu hwynebu wrth gyflawni eu potensial;
- **Cefnogi Ansawdd Busnes:** Amcan hwn yw ceisio mynd i'r afael â phroblemau y mae preswylwyr yn eu hwynebu mewn perthynas â sicrhau cyflogaeth yn ogystal â chynorthwyo busnesau presennol a newydd i ddatblygu a thyfu.
- **Cefnogi Ansawdd Busnes:** Nod yr amcan hwn yw mynd i afael â'r materion sy'n effeithio ar ansawdd bywyd preswylwyr, gan gynnwys darpariaeth tai fforddiadwy priodol, cynnal yr amgylchedd naturiol a darparu mannau agored ag ystyr a sicrhau creu lleoedd priodol drwy ddatblygu;
- **Cysylltu Pobl a Lleoedd:** Amcan hwn yw ceisio mynd i'r afael â phroblemau

hygyrchedd a chysylltedd ym mhob rhan o'r Fwrdeistref Sirol, gan gynnwys trafndiaeth ffisegol a chysylltedd digidol.

2.51

Sail ar gyfer Llwyddiant oedd fframwaith trosfwaol ar gyfer adfywio'r Fwrdeistref Sirol ac nid oedd yn cynnwys prosiectau na datblygiadau adfywio manwl. I gefnogi'r Strategaeth, a darparu rhagor o fanylder am brosiectau potensial yn y Fwrdeistref Sirol, mae cyfres o bum Prif Gynllun wedi cael eu datblygu ar gyfer meysydd penodol yn y Fwrdeistref Sirol.

- Prif Gynllun Basn Caerffili (sy'n cynnwys tref Caerffili, Cwm Aber, Llanbradach, Bedwas, Trethomas a Machen);
- Prif Gynllun Ystrad Mynach (sy'n cynnwys ardal Ystrad Mynach, gan gynnwys Nelson);
- Prif Gynllun Ardal Adfywio Blaenau'r Cymoedd (sy'n cynnwys ardal Blaenau'r Cymoedd o Rymni i lawr i Fargoed);

- Prif Gynllun Chymoedd Ebwy a Sirhywi Is (sy'n cynnwys Cwm Ebwy Is o'r Bont Newydd i lawr i Risca/Pont-y-meister a Chwm Sirhywi o Wyllie i lawr i Wattsville);
- Prif Gynllun Coed Duon Mwy (sy'n cynnwys ardaloedd Oakdale Coed Duon, Crymlyn a Maes-y-cwmwr).

2.52

Mae'r prif gynlluniau'n amlinellu rhagor o fanylion ar y prosiectau a'r cynlluniau ar gyfer adfywio eu hardaloedd a fydd yn cyflawni amcanion Sylfaen ar gyfer Llwyddiant. Bwriad y Strategaeth Adfywio a'r Prif Gynlluniau yw cynnwys cyfnod a bum mlynedd a chânt eu hadolygu bob pum mlynedd.

A Sylfaen ar gyfer Llwyddiant: Darparu Ffyniant wedi Covid

2.53

Amharwyd ar Weledigaeth Strategol ar gyfer Adferiad y Fwrdeistref Sirol drwy gydol 2020 gan ddau ddigwyddiad o bwys, sef Covid-19 a Brexit ac mae effeithiau

economaidd sylweddol y ddau yn parhau i fod o bwys. Yn ogystal ag effaith y pandemig ar iechyd cyhoeddus, sydd wedi denu llawer o sylw, mae ei effaith wedi'i chyfuno ag effeithiau Brexit ar yr economi wedi bod yn fawr iawn.

2.54

Mewn ymateb, mae'r Cyngor wedi sefydlu Fframwaith Adferiad Strategol i gefnogi'r Cyngor a'r Fwrdeistref Sirol ehangach er mwyn adfer wrth barhau i gefnogi'r Amcanion Lles a amlinellwyd yn y Cynllun Corfforaethol 2018-23. Paratowyd fframwaith adferiad economaidd 'Darparu Ffyniant wedi Covid-19' i gyflwyno'r amcan strategol i Gefnogi Busnes ac roedd gan y fframwaith tri cham unigryw, fel a ganlyn:

- **Y cam ail-ddechrau -**

cam cychwynnol 'dan arweiniad y Llywodraeth';

- **Y cam adfywio -**

sy'n seiliedig ar brofi, argaeledd brechlyn posib a hyder ac ymddygiad y cyhoedd; a

- **Y cam Adfywio -**

wsy'n datblygu Fframwaith Lles a Llywio Lleoedd a gymeradwywyd gan y Cyngor sy'n darparu rhestr o fuddsoddiadau sifil posib ar draws Caerffili gwerth mwy na £231 miliwn sy'n cyd-fynd yn benodol ag Amcanion Lles a fabwysiadwyd gan y Cyngor, ac y caiff ei gyflwyno yn y tymor byr i ganolog.

2.55

Buddsoddiadau tymor hir mewn isadeiledd megis y rhai a gynigwyd yn y Fframwaith Llywio Lleoedd, â'r potensial i ail-gydbwyso'r economi leol, gwella cynhyrchiant a chreu swyddi a chyfleoedd ar draws Bwrdeistref Sirol Caerffili, sy'n hynod bwysig wrth i ni gefnogi ein cymunedau i ailadeiladu dyfodol cynaliadwy a gwydn yn dilyn Covid .

Strategaeth Tai: Agenda dros Newid 2021-2026(Strategaeth Tai)

2.56

Mae'r Strategaeth Tai yn amlinellu bwriad y Cyngor a'i bartneriaid i fodloni amrywiaeth

eang o amcanion tai. Mae'r strategaeth yn cynnwys gweledigaeth hir dymor ar gyfer tai yn y Fwrdeistref Sirol, gan gynnwys themâu fforddiadwy, cyflenwi, ansawdd, rheoli, cynaliadwyedd, gwydnwch ac iechyd a lles. Mae'r weledigaeth wedi'i atgyfnerthu gan 5 blaenoriaeth strategol:

- **Creu dewisiadau gwell -**

gan ganolbwyntio ar atebion sy'n canolbwyntio ar bobl;

- **Creu lleoedd gwyd i fyw -**

creu lleoedd cynaliadwy y gellir byw ynddynt;

- **Creu lleoedd cynaliadwy y gellir byw ynddynt; -**

darparu cyngor, cymorth ac atebion ar draws yr holl ddeiliadaethau;

- **Darparu cartrefi newydd -**

gwella darpariaeth cartrefi newydd; a

- **Chefnogi anghenion tai arbenigol -**

cefnogi annibyniaeth a chreu llwybrau cadarnhaol.

2.57

Yn ogystal â'r pum blaenoriaeth, mae'r strategaeth yn cynnwys y themâu

trawstoriadol canlynol sy'n adlewyrchu gwerthoedd ac ymrwymïadau'r Cyngor a'i bartneriaid:

- **Datblygu cynaliadwy** - cyflawni dyfodol gwell a mwy cynaliadwy;
- **Iechyd a lles** - gwella canlyniadau iechyd a hyrwyddo lles; a
- **Chydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant** - darparu gwasanaethau heb rwystrau, sy'n parchu gwahaniaeth a hyrwyddo cynhwysiant.

2.58

Mae'r Strategaeth Tai yn dod gyda chynllun cyflwyno, sydd wedi'i bennu ar gyfer yr un cyfnod â'r strategaeth. Mae'r cynllun cyflwyno yn amlinellu amrywiaeth o weithredoedd a ddatblygwyd gan y Cyngor a'i bartneriaid, o dan bob un o'r 5 blaenoriaeth strategol, i wireddu'r weledigaeth tai hir dymor. Caiff y cynllun cyflwyno ei fonitro a'i adolygu gan Bartneriaeth Cartrefi Fforddiadwy Caerffili.

3. Materion Defnyddio Tir Allweddol

3.1

Mae cynllun datblygu yn ddull ymyrryd yn y farchnad datblygu sy'n dylanwadu ar le gall y datblygiad fynd ai peidio. Mewn senario lle mae'r farchnad yn cyflwyno datblygiad mewn ardal lle mae angen amdano, ni fyddai angen cynllun datblygu. Felly, rôl yr 2RLDP yw mynd i'r afael â materion defnyddio tir sy'n wynebu'r Fwrdeistref Sirol drwy fframwaith polisi a fydd yn rhoi'r canlyniadau a ddymunir.

3.2

An understanding of the issues facing the County Borough is an essential element of the preparation of the 2RLDP and the policy framework will need to be developed to address these issues. An outline of the key issues is set out below to provide context for the Preferred Strategy. A more comprehensive review of the issues is set out in the Review Report. The key issues for the 2RLDP to address are:

Materion Cenedlaethol a Rhanbarthol

Cyfeirnod	Rhifyn
NR1	Mae newid yn yr hinsawdd yn fater byd-eang a fydd yn gofyn am weithredu ar bob lefel. Bydd angen i'r 2RLDP fynd i'r afael â materion sy'n achosi newid yn yr hinsawdd ac yn sicrhau bod gwydnwch a lliniaru o ran newid yn yr hinsawdd nyn elfennau hanfodol wrth gynllunio pob datblygiad newydd.
NR2	Mae effeithiau Covid-19, Brexit a rhyfel yn Wcráin wedi cael effeithiau andwyol sylweddol ar economi'r wlad drwy gau busnesau a phroblemau cadwyni cyflenwi. Mae'r Strategaeth a Ffeirir yn ceisio hybu twf economaidd drwy gydol cyfnod y cynllun felly bydd yn rhaid i'r 2RLDP fynd i'r afael â'r materion hyn yn uniongyrchol.
NR3	Mae'r angen i ddadgarboneiddio yn flaenoriaeth genedlaethol a bydd yn rhaid i'r 2RLDP ddechrau hyrwyddo cynhyrchiant ynni dim carbon yn rhagweithiol gan gyfuno hyn â lleihau'r defnydd o ynni a chynyddu effeithiolrwydd ynni.
NR4	Mae gan Gymru ddiffyg tai o ganlyniad i danddarpariaeth adeiladu tai dros gyfnod estynedig o amser. Bydd yn rhaid i'r 2RLDP hyrwyddo a darparu tai marchnad a fforddiadwy mewn lleoedd lle mae pobl am fyw er mwyn darparu'r cartrefi mae pobl am fyw ynddynt.
NR5	Bydd Metro De Cymru yn helpu i greu rhwydwaith cludiant cyhoeddus integredig ar draws y rhanbarth. Bydd angen i'r 2RLDP roi effaith i flaenoriaethau Metro sy'n berthnasol yn lleol yn nhermau defnyddio tir, gan weithredu fel dull o gyflawni cynigion penodol.
NR6	Mae'r rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif yn rhaglen o fuddsoddiad cyfalaf sylweddol, hir dymor sy'n cynnwys gweithio cydweithredol rhwng Llywodraeth Cymru ac awdurdodau lleol. Bydd yr 2RLDP yn ei gwneud hi'n bosib darparu cynigion penodol yn y Fwrdeistref Sirol, yn nhermau defnyddio tir.
NR7	Mae'r Fwrdeistref Sirol wrth wraidd ardal dwf genedlaethol a nodwyd yng Nghymru'r Dyfodol. Bydd angen i'r 2RLDP ystyried twf a thwf ar lefel sy'n gymesur â chael dynodiad o ardal dwf genedlaethol.

Materion Economaidd

Cyfeirnod	Rhifyn
EC1	Mae gan y Fwrdeistref Sirol lefelau cymharol uchel o anweithgarwch economaidd, lefelau isel o gyrhaeddiad addysgol a phocedi o amddifadedd fel y tystiwyd ym Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru (MALIC) 2019. Dylai'r 2RLDP geisio mynd i'r afael â'r materion hyn i hyrwyddo gweithgarwch economaidd a chreu twf economaidd.
EC2	Mae cyfradd y defnydd o dir cyflogaeth wedi bod yn isel dros gyfnod y cynllun presennol ac mae diffyg sylweddol o dir cyflogaeth ar gael ym Masn Caerffili i roi cyfle i gwmnïoedd ehangu a thyfu. Bydd angen i'r 2RLDP sicrhau bod safleoedd cyflogaeth yn rhai'r gellir eu cyflawni, a bod tir cyflogaeth priodol ar gael ym Masn Caerffili.
EC3	Mae canran uchel o'r gweithlu'n parhau i fod yn gyflogedig ym maes gweithgynhyrchu, sef sector y disgwylir iddo ddirywio dros gyfnod y cynllun. Bydd angen i'r 2RLDP hyrwyddo arallgyfeirio yn eu sectorau cyflogaeth a datblygu ei gryfderau presennol.
EC4	Mae rhagolygon Llywodraeth Cymru yn rhagweld y bydd y boblogaeth economaidd yn y Fwrdeistref Sirol yn lleihau'n sylweddol dros gyfnod y cynllun. Bydd angen i'r 2RLDP sicrhau y caiff digon o dir ei nodi i greu'r mathau a niferoedd y swyddi a fydd yn denu pobl i weithio a byw yn y Fwrdeistref Sirol.
EC5	Mae canolau trefi a manwerthu yn darparu lefel sylweddol o gyflogaeth yn y Fwrdeistref Sirol a bydd angen i'r 2RLDP gynyddu nifer y cyfleoedd ar gyfer cyflogaeth yn y canolau hyn er mwyn creu'r fantais economaidd.
EC6	Mae twristiaeth yn rhan bwysig o'r economi o ran twf parhaus, hir dymor, yn ogystal â bod yn ffactor allweddol wrth ddatblygu hunaniaeth y Fwrdeistref Sirol. Bydd angen i'r 2RLDP gynyddu cyfleoedd i ddatblygu atyniadau twristiaeth newydd, a gwella ac ehangu rhai'r presennol, a'u hintegreiddio ag atyniadau eraill drwy'r Fwrdeistref Sirol fel cynnig twristaidd cydlynus
EC7	Mae cyfradd uchel o bobl yn cymudo tuag allan yn parhau yn y Fwrdeistref Sirol (yr ail uchaf yn y rhanbarth mewn termau absoliwt). Bydd angen mynd i'r afael â hyn gydag ymagwedd wedi'i chydlynu rhwng cynyddu cyfleoedd cyflogaeth yn y Fwrdeistref Sirol a gwella mynediad rhwng ardaloedd preswyl mawr a chanolfannau cyflogaeth, yn ogystal â rhoi cyfle i weithio gartref a allai gael effaith sylweddol ar anghenion teithio.
EC8	Bydd cysylltedd digidol yn parhau i chwarae rôl bwysig wrth wneud gweithio ystwyth a hyrwyddo twf economaidd yn bosib. Bydd yr 2RLDP yn hyrwyddo ac yn cefnogi darpariaeth isadeiledd digidol a chyfathrebu i ddiwallu anghenion defnyddwyr a darparwyr am gyfnod y cynllun.

Problemau Cymdeithasol

Cyfeirnod	Rhifyn
SO1	Mae newid naturiol wedi bod yn elfen allweddol yn nhwf y Fwrdeistref Sirol drwy gydol ei hanes. Fodd bynnag, mae rhagolygon Swyddfa Poblogaeth Llywodraeth Cymru yn rhagweld y bydd nifer y marwolaethau yn fwy na nifer y genedigaethau, a bydd hyn yn arwain at newid naturiol negyddol drwy gydol cyfnod y cynllun. O ganlyniad, bydd angen i'r 2RLDP ddenu pobl i'r Fwrdeistref Sirol yn rhagweithiol er mwyn cyflwyno twf yn unol â'r Strategaeth a Ffeifir.
SO2	Mae gan y Fwrdeistref Sirol lefel gymharol uchel o salwch hir dymor sy'n cyfyngu a disgwyliad oes isel. Dylai'r 2RLDP geisio rhoi grym, cyhyd ag y gall, i fesurau a fydd yn cyfrannu at fynd i'r afael â hyn, yn nhermau defnyddio tir.
SO3	Mae newidiadau yn yr amgylchedd manwerthu yn golygu y bydd angen i'r 2RLDP fod yn hyblyg iawn er mwyn ymateb i anghenion newidiol canolau trefi a chanolfannau manwerthu ac mae hi bron yn bendant y bydd angen arallgyfeirio defnyddwyr ar draws y canolfannau hyn.
SO4	Bydd angen i'r 2RLDP barhau i amddiffyn a gwella darpariaeth lle gwyrdd naturiol dinesig a mynd i'r afael â materion mewn perthynas â darpariaeth lle chwaraeon a hamdden ar draws y Fwrdeistref Sirol i hyrwyddo lles preswylwyr.
SO5	Bydd angen i'r 2RLDP ei gwneud hi'n bosib cyflwyno isadeiledd cymunedol. Mae llawer o'r gwasanaethau a'r cyfleusterau mae'n ofynnol eu darparu yn gyfrifoldeb cyrff gwahanol i'r Cyngor ac felly, bydd angen i'r Cyngor weithio gyda chyrff eraill yn y sector cyhoeddus i nodi'r tir mae'n rhaid ei ddefnyddio i gynnig y cyfleusterau gofynnol a'r isadeiledd angenrheidiol.
SO6	Mae atgyfnerthu datblygiad gydag egwyddorion creu lleoedd cadarn yn ffordd o gyflwyno datblygiad cynaliadwy a chymunedau gwydn. Bydd angen i'r 2RLDP sicrhau bod fframwaith y polisi wedi'i atgyfnerthu gan greu lleoedd.
SO7	Mae'r Fwrdeistref Sirol yn cynnwys ardaloedd o ddiamddiffynedd uchel. Bydd angen i'r 2RLDP hwyluso mesurau a fydd yn lliniaru amddiffynedd drwy neilltuo tir a fframwaith polisi hyblyg.

Materion Amgylcheddol

Cyfeirnod	Rhifyn
EN1	Fel rhan o'r argyfwng newid yn yr hinsawdd, mae mynd i'r afael â datgarboneiddio yn brif sbardun ar gyfer cyflwyno newid. Mae'r Cyngor wedi datgan 'argyfwng hinsawdd' a fydd yn cynnwys sawl mesur, gan gynnwys: ● Hyrwyddo a chyflwyno cynlluniau creu ynni adnewyddadwy; ● Hyrwyddo addasu i newid yn yr hinsawdd a lliniaru drwy gynlluniau datblygu; ● Mabwysiadu draenio cynaliadwy a lleihau'r risg o lifogydd; ● Hyrwyddo newid model sylweddol i drafnidiaeth gynaliadwy (rheilffyrdd, bws, beicio a cherdded); ● Darparu cyfleusterau gwefru trydanol ar gyfer cerbydau trydan.
EN2	Hefyd, bydd angen i'r 2RLDP fynd i'r afael â phroblemau ansawdd aer yn y Fwrdeistref Sirol, yn enwedig y rhai hynny sy'n codi o ganlyniad i weithgaredd sy'n gysylltiedig â thrafnidiaeth, sydd wedi arwain at nodi Dwy Ardal Rheoli Ansawdd Aer
EN3	Bydd angen i'r 2RLDP gynyddu'r manteision sy'n codi o fuddsoddiad Metro De Cymru a dylai hyrwyddo gwelliannau ac ychwanegiadau pellach i'r rhwydwaith trafndiaeth, gan gynnwys gwelliannau i'r priffyrdd lle mae gan y rhain fanteision sylweddol o ran tagfeydd a dibynadwyedd trafndiaeth gynaliadwy, a gwelliannau teithio llesol i gynyddu cysylltedd a hygrychedd.
EN4	Bydd angen i'r 2RLDP sicrhau bod cynhaliaeth a gwelliant isadeiledd glas a gwyrdd yn elfen hanfodol o gynllunio pob datblygiad. Yn ogystal, bydd angen i'r 2RLDP amddiffyn a gwella: ● Ardaloedd o bwysigrwydd ecolegol a daearegol; ● Ardaloedd o dirwedd gwerth uchel; ● Ardaloedd o fannau agored pwysig.
EN5	Bydd yr 2RLDP yn ceisio defnydd tir llwyd cyn tir glas yn y man cyntaf, er nad yw hyn yn golygu na ddylid datblygu ar dir glas pan na fydd digon o safleoedd dichonol y gellir eu datblygu ar gael i fodloni gofynion y Fwrdeistref Sirol.
EN6	Mae'r Fwrdeistref Sirol yn cynnwys sawl cynefin flaenoriaeth sy'n cefnogi cysylltedd ecolegol. Dylai'r 2RLDP gefnogi a gwella'r rhwydwaith hwn, gan gynyddu cyfleoedd ar gyfer ennill clir o ran bioamrywiaeth a gwella cysylltiadau ecolegol.

Cyfeirnod	Rhifyn
EN7	Mae'n rhaid i awdurdodau cynllunio lleol ddilyn yr hierarchaeth gwastraff, sy'n ceisio lleihau defnyddio ac yna aildefnyddio, ailgylchu neu adfer cyn cymryd yr opsiwn i waredu. Er y gwneir darpariaeth ar gyfer isadeiledd gwastraff ar lefel ranbarthol, bydd yn rhaid i'r 2RLDP gynnwys mesurau i leihau ac ailgylchu gwastraff drwy gydol y fframwaith polisi hwn.
EN8	Mae'r Fwrdeistref Sirol yn cynnwys ardaloedd sy'n sensitif o ran tirwedd. Dylai'r 2RLDP ystyried datblygiad newydd yn y cyd-destun hwn.
EN9	Mae'n ofynnol bod y Cyngor yn cynnal banc tir o fwynau 10 mlynedd i sicrhau ei gyfraniad yn y dyfodol at gyfanswm y graean rhanbarthol. Bydd angen i'r 2RLDP sicrhau y caiff cronfeydd digonol eu caniatáu i gynnal y banc tir hyd at ddiwedd cyfnod y cynllun, wrth leihau'r effeithiau andwyol gweithgarwch mwynau ar y dirwedd.

Materion diwylliannol

Cyfeirnod	Rhifyn
CU1	Dylai'r 2RLDP geisio rhoi grym, cyhyd ag y gall, i fesurau a fydd yn meithrin datblygiad a defnydd y Gymraeg.
CU2	Dylai'r 2RLDP ystyried datblygiad newydd yng nghyd-destun yr amrywiaeth o asedau treftadol yn y Fwrdeistref Sirol, a lleoliadau'r asedau hynny.
CU3	Yn aml, mae asedau treftadol yng nghanol canolfannau'r Fwrdeistref Sirol, sef ardaloedd sydd mewn perygl o lifogydd ac effeithiau newid yn yr hinsawdd yn gyffredinol. Dylai'r 2RLDP hyrwyddo gwydnwch ac addasu yn asedau treftadol y Fwrdeistref Sirol, gan hyrwyddo cynaliadwyedd yr amgylchedd adeiledig drwy ei asedau treftadol ei hun.
CU4	Mae nifer fawr o asedau treftadol y gallant gynnig tai gwerthfawr ac adnodd economaidd aml-ddefnydd drwy aildefnyddio addasedig. Dylai'r 2RLDP gynyddu cyfleoedd ar gyfer aildefnyddio addasedig yr amgylchedd treftadaeth adeiledig i gynorthwyo wrth adfywio canolfannau trefi a chynyddu'r potensial am ailaddasu safleoedd gwag ar gyfer adfywio tai ac adfywio economaidd.
CU5	Mae gan greu lleoedd y potensial i atgyfnerthu'r amgylchedd diwylliannol a hanesyddol ym mhob rhan o'r Fwrdeistref Sirol. Dylai'r 2RLDP sicrhau ei fod yn mwyafu'r cyfleoedd hyn..
CU6	Mae treftadaeth y Fwrdeistref Sirol yn sbardun sylweddol ar gyfer yr economi dwristaidd yn y Fwrdeistref Sirol. Dylai'r 2RLDP fod yn hyblyg i'w gwneud hi'n bosib gwella ac ehangu twristiaeth treftadaeth, wrth amddiffyn asedau treftadaeth sy'n ei alluogi i gyfrannu at yr economi.

4. Y Weledigaeth, Nodau ac Amcanion Strategol

Y Weledigaeth

4.1

Mae gweledigaeth o sut olwg fydd ar y Fwrdeistref Sirol erbyn diwedd cyfnod y cynllun yn bwysig er mwyn deall yr hyn sydd angen newid dros gyfnod y cynllun. Bydd y newidiadau hyn yn llywio fframwaith polisi a fydd yn sbardun ac yn newid uniongyrchol i wireddu'r weledigaeth.

4.2

Mae Gweledigaeth, Nodau ac Amcanion ar gyfer yr 2RLDP wedi bod yn destun trafodaeth ac ystyriaeth drwy'r broses Ymgysylltiad CDLI drwy'r gyfres seminarau. Mae'r trafodaethau a'r ystyriaethau hyn wedi'u hamlinellu'n fanwl yn Nogfen Sylfaen Tystiolaeth "Ymgysylltu Cyd-adneuo" y Cyngor. Ystyriodd Grŵp Ffocws y CDLI y trafodaethau o'r broses ymgysylltu gan argymhell y dylai'r Cyngor fabwysiadu'r weledigaeth ganlynol ar gyfer yr 2RLDP.

Nodau ac Amcanion Allweddol

4.3

Er mwyn cyflawni'r Weledigaeth drwy'r 2RLDP, mae cyfres o nodau, a nododd meysydd eang ar gyfer gweithredu ac Amcanion, a nododd camau gweithredu manwl i gyflawni elfennau o'r Weledigaeth eang, wedi'i hamlinellu. Bydd Nodau ac Amcanion yn llywio datblygiad polisi manwl y dyfodol sy'n gysylltiedig â'r 2RLDP Adnau.

Y Nodau Allweddol

4.4

Mae'r nodau allweddol i'r 2RLDP yn cynnwys:

- A.** A. Mynd i'r afael ag achosion effeithiau newid yr hinsawdd, a'u lliniaru a datblygu gwydnwch yn eu herbyn.
- B.** Atgyfnerthu'r holl ddatblygiad gydag egwyddorion Creu Lleoedd, Datblygu Cynaliadwy a dylunio da.
- C.** Sicrhau cyfleoedd cyfartal a

mynediad i bawb i'r holl gartref, swyddi, cyfleusterau a gwasanaethau arfaethedig a phresennol yn y Fwrdeistref Sirol.

- D.** Gwellu bywiogrwydd, amrywiaeth a chymeriad cymunedau lleol drwy ddefnyddio egwyddorion creu lleoedd cadarn ar gyfer iechyd a lles preswylwyr ac ennyn cydlyniant cymdeithasol.
- E.** Amddiffyn a gwella isadeiledd glas a gwyrdd y Fwrdeistref Sirol wrth gydbwyso'r angen am ddatblygu drwy gydbwyso effeithiau amgylcheddol, cymdeithasol, diwylliannol ac economaidd i gyflawni datblygiad cynaliadwy.
- F.** Hyrwyddo Bwrdeistref Sirol Caerffili fel ardal gyda hunaniaeth unigryw ac fel ardal yn ei rhinwedd ei hun ym Mhrifddinas-ranbarth Caerdydd, wrth weithio ar y cyd er budd y rhanbarth.

Gweledigaeth ar gyfer yr 2RLDP

Bydd Strategaeth Ddatblygu Bwrdeistref Sirol Caerffili yn manteisio ar ein lleoliad strategol wrth wraidd Prifddinas-ranbarth Caerdydd. Bydd yn cyflawni datblygu cynaliadwy a fydd yn gwella lles y bobl sy'n byw, yn gweithio ac yn chwarae yn y Fwrdeistref Sirol ac yn ymweld â hi. Erbyn diwedd cyfnod y cynllun, bydd y strategaeth wedi gwneud y canlynol:

- Mynd i'r afael â heriau economaidd a chymdeithasol sydd wedi codi o Covid-19, Brexit a newidiadau mewn patrymau cyflogaeth a manwerthu, wedi hwyluso nifer uwch o swyddi, wedi cynnal twf economaidd, wedi manteisio ar gryfderau gweithgynhyrchu presennol a'r economi sylfaen ac wedi creu canolau trefi bywiog â mathau amrywiol o ddefnydd.
- Wedi datblygu a gwella'r isadeiledd glas a gwyrdd ar draws y Fwrdeistref Sirol drwy ei gynnwys wrth gynllunio datblygu a hyrwyddo amddiffyniad a gwelliant ardaloedd pwysig o ran cadwraeth natur ac iechyd a lles preswylwyr.
- Myned i'r afael â'r argyfwng tai drwy ddarparu tai fforddiadwy a marchnad, datblygu amrywiaeth eang a dewis o dai ac wedi sicrhau bod gan yr holl breswylwyr fynediad i gartref o safon yn y lleoliadau iawn,
- Wedi'i adeiladu ar gymeriad amrywiol ac unigryw trefi a phentrefi'r Fwrdeistref Sirol, wedi rhoi egwyddorion creu lleoedd wrth wraidd y dyluniad ac wedi annog cyfoeth diwylliannol ac amrywiaeth.
- Gwella rhwydwaith strategol adloniant, hamdden, addysg a chyfleusterau cymunedol, cymunedau wedi'u cryfhau a chreu ansawdd bywyd gwell i bawb.

Bydd y rhain i gyd yn seiliedig ar agweddau gwyrddach sy'n cynnwys:

- Defnydd cynyddol o gludiant cyhoeddus cynaliadwy a cherbydau trydanol, gan gynnwys isadeiledd gwefru.
- Hygyrchedd cynyddol drwy welliannau i'r rhwydwaith teithio llesol,
- Cynhyrchiant a defnydd cynyddol o ynni adnewyddadwy yn y Fwrdeistref Sirol.

- G.** Sefydlu strwythur economaidd a phoblogaeth gynaliadwy a fydd yn cefnogi ein cymunedau a'n heconomi.
- H.** Mynd i'r afael â heriau economaidd sy'n wynebu'r Fwrdeistref Sirol drwy ddarparu tir a leolwyd yn gynaliadwy i gynyddu nifer y swyddi, hyrwyddo'r economi gylchol, ennyn twf economaidd yn y Fwrdeistref Sirol, wrth hyrwyddo canolau trefi amrywiol gydag amrywiaeth o gyfleoedd cyflogaeth a darparu hierarchaeth gwasttraff.
- I.** Hyrwyddo datblygiad tai fforddiadwy a marchnad, mewn lleoliadau cynaliadwy, i ddarparu amrywiaeth a dewis o dai a fydd yn rhoi cyfle i bawb gael cartref o safon yn y lle iawn.
- J.** Cefnogi datblygiad ac ehangiad pellach Metro De-ddwyrain drwy nodi cyfleoedd i wella hygrychedd a'r isadeiledd trafnidiaeth presennol i hwyluso newid i gludiant cyhoeddus a cherbydau trydanol, wrth gynyddu'r potensial am deithio llesol ar gyfer

teithiau lleol a hamdden a chynnal gwydnwch y rhwydwaith priffordd strategol.

- K.** Cefnogi a hwyluso datblygiad cyfleusterau addysg fodern i uwchsgilio'r boblogaeth wedi'u teilwra i anghenion dyfodol y Fwrdeistref Sirol.
- L.** Annog cynhyrchiant ynni adnewyddadwy yn gadarnhaol a defnyddio'r Fwrdeistref Sirol i gynorthwyo wrth leihau allyriadau a lliniaru yn erbyn effeithiau newid yn yr hinsawdd.
- M.** Hyrwyddo creu lleoedd o safon drwy ddatblygiadau sy'n seiliedig ar ddylunio da a sicrhau bod yr holl ddatblygiadau'n lleihau'r potensial am droseddu ac ymddygiad gwrthgymdeithasol.
- N.** Hyrwyddo amddiffyniad, adfywio a gwelliant ffabrig hanesyddol y Fwrdeistref Sirol er budd y diwylliant cyfoethog a'r amrywiaeth mae'n dod â nhw i gymunedau'r Fwrdeistref Sirol.

- O.** Cyfrannu at wella iechyd cyhoeddus drwy hwyluso datblygiadau defnyddio tir sy'n cyfrannu at ffyrdd iach o fyw a lles meddwl.

Yr Amcanion Allweddol

Mae'r amcanion allweddol i'r 2RLDP yn cynnwys

- 1.** Darparu ar gyfer lefelau cynaliadwy o dwf poblogaeth sy'n cyd-fynd â statws y Fwrdeistref Sirol yn yr Ardal Dwf Genedlaethol (G, H, I).
- 2.** Rheoli, cadw a gwella ansawdd lleoedd agored a thirweddau a'u diogelu rhag ffurfiau datblygu amhriodol (D, M).
- 3.** Darparu dyletswydd bioamrywiaeth drwy nodi isadeiledd glas a gwyrdd presennol a newydd ac asedau bioamrywiaeth, a'u diogelu a'u gwella (E).
- 4.** Sicrhau bod effaith amgylcheddol yr holl ddatblygiadau newydd yn cael ei leihau (E).

5. Sicrhau bod cynigion datblygu yn mynd i'r afael ag addasu yn sgil newid yn yr hinsawdd a mesurau lliniaru'n llawn, yn unol â'r hierarchaeth ynni (A, B, E).
6. Darparu targedau dim carbon Llywodraeth Cymru a chynorthwyo argyfwng hinsawdd y Cyngor drwy hyrwyddo datblygiad y genhadaeth ynni adnewyddadwy mewn lleoliadau priodol (A, L).
7. Sicrhau bod yr holl ddatblygiadau wedi'u hategu gan egwyddorion yr economi leol, yn atal gwastraff drwy ystyried dewisiadau dylunio a thrin safleoedd a chynnig darpariaeth ar gyfer cyfleusterau rheoli gwastraff sy'n cyfleu trefn blaenoriaethau'r hierarchaeth gwastraff (H).
8. Annog ail-ddefnyddio a/neu ail-feddiannu tir llwyd priodol a thir wedi'i halogi ac atal halogi ac adfeilio pellach (E).
9. Sicrhau bod lleoliad datblygu newydd yn hwyluso mynediad i gludiant cynaliadwy a theithio llesol a bod y datblygiad arfaethedig yn cyd-fynd â rôl a swyddogaeth aneddiadau yn unol â'r hierarchaeth anheddiad (J).
10. Sicrhau bod amrywiaeth ddigonol a phriodol o safleoedd tai ar gael ar draws y Fwrdeistref Sirol yn y lleoliadau mwyaf cynaliadwy i fodloni gofynion tai holl rannau'r boblogaeth (I).
11. Sicrhau bod yr holl ddatblygu yn bodloni gofynion creu lleoedd da, dylunio a chynaliadwyedd fel a amlinellwyd yn y Siarter Creu Lleoedd, gan greu lleoedd gydag ymdeimlad cryf o gymuned, dylunio o safon, cynaliadwyedd, gweithgarwch, cydraddoldeb a chreu ymdeimlad o le (A, M).
12. Rheoli, amddiffyn a gwella maint a safon yr amgylchedd dŵr a lleihau'r defnydd o ddŵr (D, E).
13. Lleihau effaith llifogydd drwy sicrhau bod datblygu sy'n agored iawn yn cael ei symud oddi wrth ardaloedd â risg ganolog ac uchel o lifogydd a gwreiddio egwyddorion SuDS cadarn mewn cynlluniau datblygu o'r dechrau. (E)
14. Lleihau'r angen i deithio drwy hyrwyddo cyfuniad o ddyraniadau defnydd o dir mewn lleoliadau cynaliadwy a darparu isadeiledd digidol gwell (E, J).
15. Hyrwyddo mynediad i bawb drwy flaenoriaethu cerdded a beicio (teithio llesol), a chludiant cyhoeddus ac yn olaf, cerbydau modur, a thrwy hynny, lleihau llygredd aer a'r ddibyniaeth ar gerbydau preifat (J).
16. Mwyafu safle'r Fwrdeistref Sirol yn yr Ardal Dwf Genedlaethol, gan gefnogi adfywio cydlynus a buddsoddiad i wella lles, cynyddu ffyniant a mynd i'r afael ag anghydraddoldeb cymdeithasol ac atgyfnerthu rolau strategol Caerdydd a Chasnewydd (F).
17. Darparu ac amddiffyn portffolio amrywiol o dir cyflogaeth ar gyfer amrywiaeth o fathau o ddefnydd yn y lleoliadau mwyaf priodol, gan

sicrhau bod swyddi a thai'n cyd-fynd â gwasanaethau ac isadeiledd trafnidiaeth cynaliadwy (H, K).

18. Gwella'r economi ymwelwyr yn sylweddol drwy wella atyniadau twristaidd gydol y flwyddyn a llety i ymwelwyr, a datblygu rhai newydd ac amrywiol, a mwyaflu'r manteision cysylltiedig mae'r gwelliannau'n eu darparu (H).
19. Hyrwyddo system cludiant cyhoeddus integredig a chynaliadwy (J).
20. Sicrhau darpariaeth isadeiledd gwefru cerbydau isel iawn o ran allyriadau (J).
21. Darparu amrywiaeth eang o gyfleusterau cymunedol, â lleoliadau priodol, sy'n hygyrch iawn, sy'n gwella iechyd a lles ac sy'n diwallu anghenion y Fwrdeistref Sirol (B, C, D, O).
22. Hyrwyddo, cynnal a gwella canolfannau manwerthu a masnachol y lleoliadau mwyaf cynaliadwy lle gall pobl fyw, gweithio, siopa, cymdeithasu a chynnal busnes, yn

unol â'r egwyddor canol tref yn gyntaf a'r hierarchaeth canolau sefydledig yn y cynllun, a sicrhau mynediad iddynt drwy foddau cynaliadwy o gludiant (H).

23. Amddiffyn, cadw a chynyddu gwerth yr Amgylchedd Hanesyddol drwy hyrwyddo treftadaeth fel ased ac annog ailddefnyddio addasedig, cynaliadwyedd, creu lleoedd ac adfywio (B, N).
24. Hyrwyddo Amgylchedd Hanesyddol drwy leoedd hanesyddol sy'n cyfrannu at hanes Bwrdeistref Sirol Caerffili, wrth hyrwyddo a gwarchod treftadaeth ddiwylliannol a'r amgylchedd hanesyddol, drwy gymunedau lleol a chynnwys ymwelwyr (B, N, N).
25. Sicrhau bod y Fwrdeistref Sirol yn cael ei gwasanaethu'n dda gan le agored cyhoeddus hygyrch a mannau gwyrdd naturiol a hygyrch, sy'n hybu ffordd o fyw iach ac actif ac sy'n gwella lles yn gyffredinol (B, D, E, M, O).

5. Twf Strategol ac Opsiynau Strategaeth

Poblogaeth

5.1

Rhan allweddol o'r strategaeth a ffefrir yw ystyried lefel y boblogaeth y bydd y Fwrdeistref Sirol yn gallu ei chynnal ar ddiwedd cyfnod y cynllun. Bydd y gwahaniaeth rhwng y boblogaeth bresennol a'r boblogaeth ar ddiwedd cyfnod y cynllun yn darparu sail ar gyfer nodi nifer yr anheddau y bydd angen eu darparu, nifer y swyddi sy'n debygol o fod yn angenrheidiol, yr isadeiledd, gwasanaethau a chyfleusterau cymunedol y bydd eu hangen i ddiwallu anghenion yr holl breswylwyr.

5.2

Er mwyn ystyried goblygiadau'r newidiadau nid yn unig o ran lefelau'r boblogaeth, ond hefyd o ran strwythur y boblogaeth ar gyfer y Fwrdeistref Sirol, mae nifer o opsiynau twf amgen wedi cael eu hasesu. Mae newid poblogaeth yn cynnwys dau ffactor, sef newid naturiol (y gwahaniaeth rhwng niferoedd y genedigaethau a'r marwolaethau mewn blwyddyn) a

chyfraddau mudo (y gwahaniaeth rhwng y bobl hynny sy'n symud i'r Fwrdeistref Sirol a'r bobl hynny sy'n symud allan). Mae opsiynau ar gyfer newid yn y boblogaeth y cael eu rhagweld gan ddefnyddio gwybodaeth a newidiwyd neu dybiaethau mewn perthynas ag un neu'r ddau newid naturiol a chyfraddau mudo.

5.3

Yn gyffredinol, ystyriwyd 11 o opsiynau poblogaeth ar gyfer strategaeth yr 2RLDP, 3 yn seiliedig ar ragolygon poblogaeth Llywodraeth Cymru 2018, 4 yn seiliedig ar dybiaethau mudo, 2 yn seiliedig ar gyfraddau adeiladau tai newydd, 1 yn seiliedig ar y boblogaeth economaidd ac 1 yn seiliedig ar gyflogaeth. Mae crynodeb o'r opsiynau a'u hystyriaeth wedi'i amlinellu yn Nogfen Sail Tystiolaeth y Cyngor: "Opsiynau Twf Poblogaeth a Thai".

Materion allweddol wrth ystyried Rhagolygon Poblogaeth a Thai

5.4

Mae Canllaw'r CDLI a'r PCC yn cynghori y

dylid ystyried Rhagolygon diweddaraf gan Lywodraeth Cymru'n gyntaf yn y broses hon. Ar gyfer y broses hon, mae'r Cyngor wedi ystyried Prif Ragolwg Llywodraeth Cymru yn seiliedig ar 2018 (Prif Ragolwg).

5.5

Mae newid yn y boblogaeth yn deillio o'r gyfradd eni, y gyfradd farwolaeth a lefelau mewnfudo yn y Fwrdeistref Sirol. Mae Prif Ragolwg Llywodraeth Cymru sy'n seiliedig ar 2018 yn rhagweld, am y tro cyntaf, nifer uwch o farwolaethau na genedigaethau, sy'n arwain at newid naturiol negyddol, h.y. colli poblogaeth. Nid yw hyn wedi digwydd o'r blaen yn hanes y Fwrdeistref Sirol, gyda'r holl flynyddoedd blaenorol yn profi newid naturiol positif sy'n cyfrannu at dwf poblogaeth. Mae newid naturiol negyddol yn golygu y byddai'r Fwrdeistref Sirol yn lleihau o ran poblogaeth os nad oedd mudo net.

5.6

Er gwaethaf y newid naturiol negyddol, mae'r Prif Ragolwg yn nodi cynnydd

mewn poblogaeth o ganlyniad mudo dros gyfnod y cynllun (2020 i 2035) o ychydig dros 1,800 o bobl, gan gynrychioli cynnydd o 1%. Er gwaethaf y cynnydd yn y boblogaeth gyffredinol, mae dadansoddiad o strwythur y boblogaeth ar ddechrau a diwedd cyfnod y cynllun yn nodi y byddai'r boblogaeth economaidd (pobl o oedran gweithio) y lleihau gan bron i 2,900 o bobl, ac mae'r gymhareb hefyd yn nodi lleihau yn nifer y plant (0-15) dros gyfnod y cynllun o tua 2,700 o blant.

5.7

Mae'r golled poblogaeth economaidd a'r boblogaeth sy'n oedran plant yn arwain at oblygiadau sylweddol iawn ar gyfer economi'r Fwrdeistref Sirol, gyda gweithlu sy'n lleihau a llai o bobl ifanc yn cyrraedd oedran cyflogaeth. Golyga hyn y gallai'r Fwrdeistref Sirol fod yn cynllunio'n rhwydd am gyfyngiad economaidd yn hytrach na thwf. Gallai'r golled poblogaeth yn y grwpiau oedran hyn hefyd gael goblygiadau sylweddol ar gyfer gwasanaethau ac isadeiledd, yn enwedig ysgolion, gyda nifer o blant oedran ysgol yn lleihau'n sylweddol.

5.8

Lleolir Bwrdeistref Sirol Caerffili ym Mhrifddinas-ranbarth Caerdydd sy'n ceisio cynyddu nifer y swyddi yn y rhanbarth gan 25,000 drwy ei Fargen Ddinesig. Yn ogystal, mae hefyd wedi'i leoli mewn Ardal Dwf Genedlaethol a nodwyd yng Nghymru'r Dyfodol, sy'n ceisio lefel o dwf gymesur i'r hyn mae'n rhaid darparu ar ei chyfer yn y maes hwn. Rhan hanfodol o unrhyw strategaeth sy'n ceisio bodloni'r gofynion hyn yw poblogaeth sy'n dangos twf, gyda thwf yn y boblogaeth economaidd yn benodol er mwyn cyrraedd targedau swyddi. O ganlyniad, bydd strategaeth dim ond yn bodloni gofynion Cymru'r Dyfodol a dyhead Prifddinas-ranbarth Caerdydd os yw'n nodi lefel briodol o dwf mewn poblogaeth (gan gynnwys poblogaeth economaidd).

Rhagolygon Aelwydydd

5.9

Mae rhagolygon aelwydydd yn rhoi brasamcangyfrifon o nifer yr aelwydydd yn y dyfodol a nifer y bobl sy'n byw ynddynt. Maent yn seiliedig ar ragolygon

poblogaethau ac amrywiaeth o dybiaethau am gyfansoddiad a nodweddion aelwyd. Caiff nifer yr aelwydydd ei throsi'n nifer anheddau drwy ddefnyddio cyfradd gwacter, i ganiatáu eiddo gwag a throsiant yn y farchnad.

5.10

Mae hyn wedi'i gynnal ar gyfer yr 11 rhagolwg ac opsiynau tai a nodwyd. Mae'r rhagolygon llawn wedi'u hamlinellu yn y ddogfen ac Opsiynau Twf Poblogaeth a Thai.

Asesiad o Senarios Twf Amgen

5.11

Mae cyfanswm o 11 opsiwn twf wedi cael eu hystyried ar gyfer yr 2RLDP. Mae crynodebau pob un o'r canlyniadau o bob un o'r opsiynau wedi'u hamlinellu yn Nhabl 1:

5.12

Mae'r disgwyliad sy'n codi o gynnwys Caerffili yn nynodiad Ardal Dwf Genedlaethol Cymru'r Dyfodol a dyhead economaidd Prifddinas-ranbarth Caerdydd yn golygu bod unrhyw strategaeth arfaethedig ar gyfer yr 2RLDP angen

	Senarios (gan gynnwys addasiadau Cyfradd Aelodaeth ac wedi'u haddasu ar gyfer yr amcangyfrifon canol blwyddyn diweddaraf)	Newid Poblogaeth 2020-2035	% Newid Poblogaeth 2020-2035	Newid Aelwyd (HH) 2020-2035	% Newid Aelwyd (HH) 2020-2035	Cyfanswm yr Anheddau	Anheddau'r flwyddyn	Newid mewn poblogaeth oedran gweithio
A	Prif Ragolwg LIC yn seiliedig ar 2018	1,881	1.0	2,862	3.7	2,966	198	-2,868
B	Poblogaeth Uchel LIC yn seiliedig ar 2018	5,499	3.0	4,241	5.5	4,395	293	-1,842
C	Poblogaeth Isel LIC yn seiliedig ar 2018	-3,313	-1.8	1,026	1.3	1,064	71	-3,938
D	Mewnfudo Sero Net	-2,789	-1.5	884	1.1	917	61	-6,413
E	Mewnfudo Cyfartalog Hir Dymor (19 o flynyddoedd)	-1,002	-0.6	1,695	2.2	1,756	117	-5,380
F	Mewnfudo Cyfartalog Hir Dymor (10 o flynyddoedd)	-1,137	-0.6	1,636	2.1	1,696	113	-5,443
G	Mewnfudo cyfartalog de-ddwyrain Cymru	5,212	2.9	4,195	5.4	4,348	290	-756
H	Parhad y CDLI a fabwysiadwyd	15,058	8.3	8,323	10.8	8,622	575	7,668
I	Cyfraddau adeiladu tai hir dymor	7,990	4.4	5,399	7.0	5,595	373	1,944
J	Twf Prifddinas-ranbarth Caerdydd yn y boblogaeth oedran gweithio	10,685	5.9	6,513	8.4	6,750	450	4,126
K	Senario Rhagolwg Cyflogaeth Economaidd Rhydychen	-8,805	-4.8%	-2031	-2.6%	0	0	-11,231

Tabl 1: Crynodeb o'r canlyniadau ar gyfer Opsiynau Twf a ystyriwyd ar gyfer yr 2RLDP.

sicrhau poblogaeth economaidd ddichonadwy a chynaliadwy ac yn dangos twf. O ganlyniad i hyn, dim ond pedwar o'r opsiynau sydd wedi cael eu hystyried ar gyfer strategaeth yr 2RLDP. Mae'r pedwar opsiwn fel a ganlyn:

Mae'r pedwar opsiwn fel a ganlyn:

- **Opsiwn A**
Prif Ragolwg LIC yn seiliedig ar 2018;
- **OpsiwnH**
Parhad y CDLI a fabwysiadwyd;
- **Opsiwn I**
Cyfraddau adeiladu tai hir dymor; ac
- **Opsiwn J**
Twf Poblogaeth Oedran Gweithio
Prifddinas-ranbarth Caerdydd

5.13

Mae'r Opsiynau Twf wedi bod yn destun ymgynghori â'r gyfres seminar CDLI. O ganlyniad i'r gwaith hwn, argymhellodd y Grŵp Ffocws CDLI (y grŵp â chyfrifoldeb am wneud argymhellion i'r Cyngor mewn perthynas â materion 2RLDP) y dylid defnyddio senario Opsiwn G – Twf Poblogaeth Oedran Gweithio Prifddinas-

ranbarth Caerdydd fel sail y cynllun sy'n dod i'r amlwg.

Gofynion Economaidd

5.14

O gofio bod yr Opsiwn Twf a ddewiswyd ar gyfer y cynllun sy'n dod i'r amlwg yn seiliedig ar uchelgeisiau Prifddinas-ranbarth Caerdydd ar gyfer twf economaidd, mae'n bwysig bod y cynllun yn gwneud darpariaeth i gynnal lefel ddigonol o dwf o safbwynt cyflogaeth. Comisiynodd y Cyngor ddwy astudiaeth, astudiaeth fwy na lleol sy'n ystyried y farchnad ranbarthol ac adolygiad o dir cyflogaeth lleol sy'n ystyried argaeledd safleoedd presennol a maint y tir newydd y byddai'n rhaid ei nodi drwy'r cynllun sy'n dod i'r amlwg. Mae'r dogfennau hyn wedi llywio'r gofynion tir cyflogaeth ar gyfer yr 2RLDP, gan ystyried Opsiwn Twf G. Mae'r astudiaethau'n nodi gofyniad am ddarpariaeth 39.6 hectar ychwanegol o dir cyflogaeth i'w neilltuo i fodloni'r gofynion cyflogaeth, er bod 4.9 hectar ychwanegol yn cael ei nodi i fynd i'r afael â diffyg tir sydd ar gael yn ne'r Fwrdeistref

Polisi PS1: Lefel Twf yr 2RLDP

PS1

Mae'r 2RLDP yn mabwysiadu lefelau twf a amlinellwyd yn Opsiwn G – senario Twf Poblogaeth Oedran Gweithio Prifddinas-ranbarth Caerdydd.

Bydd yr 2RLDP yn cynllunio am gynydd mewn poblogaeth o oddeutu 10,700 o bobl, gyda chynnydd yn y boblogaeth economaidd o oddeutu 4,100 o bobl.

Sirol. O ganlyniad, nodwyd cyfanswm o 44.5 hectar i fodloni'r gofynion cyflogaeth cyffredinol ar gyfer y Fwrdeistref Sirol.

Opsiynau Strategaeth

5.15

Wedi nodi'r lefel o dwf, y cam nesaf oedd ystyried sut y gellir dosrannu'r lefel o dwf yn briodol ym mhob rhan o'r Fwrdeistref Sirol. Mae cyfanswm o 6 opsiwn strategaeth amgen wedi cael eu hystyried fel rhan o'r broses, gan fyfyrir ar y problemau sy'n wynebu'r Fwrdeistref Sirol a'r fframwaith polisi rhanbarthol. Mae'r ystyriaeth a'r asesiad o'r opsiynau

strategaeth wedi'u hamlinellu yn y Ddogfen Sylfaen Tystiolaeth "Asesiad o Opsiynau Strategaeth". Y chwe opsiwn strategaeth a ystyriwyd oedd:

Opsiwn Strategaeth 1: Parhad o'r Strategaeth CDLI

5.16

Byddai hyn yn gweld parhad y strategaeth sydd wedi'i chynnwys yn yr CDLI a fabwysiadwyd ar hyn o bryd. Mae'r strategaeth yn llywio datblygiad o fewn fframwaith strategol eang gan ategu egwyddorion datblygu strategol. Rhannwyd y Fwrdeistref Sirol yn dri maes strategol, pob un â'i bolisiau datblygu strategol eu hunain. Mae'r meysydd strategol hyn yn Ardal Adfywio Blaenau'r Cymoedd (HoVRA), Coridor Cysylltiadau'r Gogledd (NCC) a'r Coridor Cysylltiadau'r De (SCC).

Opsiwn Strategaeth 2: Ffocws Ardal Adfywio Blaenau'r Cymoedd

5.17

Mae'r strategaeth hon yn ceisio mwyafu cyfleoedd datblygu yn Ardal Adfywio Blaenau'r Cymoedd i hyrwyddo twf

economaidd, ehangu'r amrywiaeth a'u dewis o dai a mwyafu manteision buddsoddiad o bwys a gwelliant yn y Metro a'r A465.

Opsiwn Strategaeth 3: Safle Strategol Allweddol

5.18

Byddai'r opsiwn strategaeth hwn yn arwain at neilltuo safle strategol ym Maes-y-cwmwr i roi lle ar gyfer carfan sylweddol o ddatblygu tai newydd, ynghyd â datblygu ffordd mynediad a chysylltiad cludiant strategol gwell. Byddai'r datblygu newydd ychwanegol yn canolbwyntio'n bennaf ar ardaloedd Coed Duon Mwy ac Ystrad Mynach Mwy, ynghyd â Chymoedd Ebwy Is a Sirhywi, ar y safleoedd mwyaf priodol a chynaliadwy sydd wedi'u cysylltu'n dda â'r rhwydwaith rheilffyrdd a chyfnewidfeydd cludiant cyhoeddus.

Opsiwn Strategaeth 4: Ffocws Buddsoddiad y Metro

5.19

Byddai'r opsiwn strategaeth hwn yn golygu neilltuo tir â'r nod o fwyafu'r

manteision sy'n deillio o'r buddsoddiad sylweddol ym Metro De-ddwyrain Cymru, gan fwyafu cyfleoedd sy'n codi o ac o amgylch nodau cludiant cyhoeddus allweddol, gan gynnwys gorsafoedd rheilffyrdd ar hyd Llinellau Rhymni ac Ebwy a'r prif orsafoedd bysus yng Nghoed Duon a Nelson.

Opsiwn Strategaeth 5: Canol Tref yn Gyntaf

5.20

Byddai'r opsiwn strategaeth hwn yn canolbwyntio ar ddatblygiadau newydd yn agos i brif drefni Caerffili, Ystrad Mynach, Coed Duon, Risca/Pont-y-meister a Bargoed a chanolfannau lleol Bedwas, Trecelyn, Nelson a Rhymni, ac agosrwydd un o'r canolfannau fydd y brif ystyriaeth wrth neilltuo safleoedd datblygu newydd.

Opsiwn Strategaeth 6: Ffocws Basn Caerffili

5.21

Nod y strategaeth hon yw mwyafu cyfleoedd datblygu yn y Coridor

Cysylltiadau'r De i hyrwyddo twf economaidd a chynyddu manteision buddsoddiad sylweddol mewn adfywio tref Caerffili.

5.22

Roedd y chwe opsiwn strategaeth yn destun proses ymgynghori'r CDLI drwy'r gyfres o seminarau, lle trafodwyd yr opsiynau. Adroddwyd canlyniad y gwaith ymgysylltu wrth Grŵp Ffocws CDLI. Ystyriodd Grŵp Ffocws y CDLI ganlyniadau'r broses ymgysylltu gan argymhell y dylid defnyddio'r canlynol fel y strategaeth a ffeirir ar gyfer yr 2RLDP.

Polisi PS2: Y Strategaeth a Ffeirir ar gyfer yr 2RLDP

PS2

Mae'r 2RLDP yn mabwysiadu strategaeth hybrid, sy'n cynnwys elfennau o Opsiwn Strategaeth 3: Safle Strategol Allweddol; Opsiwn Strategaeth 4: Ffocws Buddsoddiad y Metro ac Opsiwn Strategaeth 5: Canol Tref yn Gyntaf.

6. Hierarchaeth Anheddiad Cynaliadwy

6.1

Rôl hanfodol yr 2RLDP yw ystyried yr angen am dwf a datblygu a gwneud darpariaeth briodol ar gyfer y twf hwn. Dylai'r 2RLDP awgrymu Strategaeth Ofodol glir sy'n nodi lle dylai'r twf gael ei leoli. Asesiad o aneddiadau Bwrdeistref Sirol Caerffili wedi cael ei ddefnyddio i lywio a chreu opsiynau ar gyfer datblygu dyfodol y lleoliad. Mae'r aneddiadau sy'n cael eu hystyried yn y CDLI wedi cael eu hasesu at ddibenion sefydlu Hierarchaeth anheddiad ar gyfer yr 2RLDP. Cafodd aneddiadau eu hasesu ar sail mae prawf, gan gynnwys maint, y gwasanaethau maent yn eu darparu, eu hygyrchedd a'u cysylltiadau cludiant.

6.2

Defnyddiwyd ymagwedd renciog i grwpio aneddiadau gyda nodweddion tebyg o ran cyfleusterau a gwasanaethau. Darperir rhagor o wybodaeth yn y Ddogfen Sylfaen Tystiolaeth "Dadansoddiad Gweithredol

o Aneddiadau". Mae'r Hierarchaeth anheddiad wedi'i diffinio yn Nhabl 2:

6.3

Ymagwedd Llywodraeth Cymru mewn perthynas â thwf yw canolbwyntio ar ddinasoedd a threfi mawr, gan alluogi cyd-leoliad tai, swyddi a gwasanaethau a'i gwneud hi'n bosib cynnig gwelliannau i isadeiledd gwyrdd. Mae nifer o bolisiau Cymru'r Dyfodol yn atgyfnerthu'r sefyllfa hon, yn enwedig:

- **Polisi 6:**

Canol Tref yn Gyntaf

Mae'r polisi hwn yn ceisio lleoli datblygiadau sector cyhoeddus newydd a sylweddol mewn canolfannau trefi presennol.

- **Polisi 33:**

Ardal Dwf Genedlaethol – Caerdydd, Casnewydd a'r Cymoedd

Mae'r polisi hwn yn ceisio hyrwyddo lefelau cenedlaethol o dwf yn y trefi a'r dinasoedd ym Mhrifddinas-ranbarth Caerdydd.

- **Polisi 36:**

Metro'r De-ddwyrain

Mae'r polisi hwn yn ceisio cynyddu datblygu o amgylch nodau trafnidiaeth o bwys, a leolir mewn trefni mwy fel arfer .

6.4

Mae'r Hierarchaeth aneddiad yn ffactor pwysig wrth ystyried lle caiff datblygiad newydd ei nodi i ddarparu ar gyfer y lefelau o dwf a ragwelwyd yn y Fwrdeistref Sirol. Mae'r Hierarchaeth yn nodi'r lleoliadau mwyaf cynaliadwy o ran gwasanaethau a chyfleusterau wedi'u cyd-leoli a mynediad drwy gludiant cynaliadwy. O ganlyniad, bydd angen ystyried yr Hierarchaeth er mwyn hysbysu'r lleoliadau priodol ar gyfer datblygiad newydd fel rhan o'r strategaeth.

Haen	Diffiniad	Aneddiadau
Prif Drefi	Mae canolfannau sy'n dangos y lefel uchaf o wasanaethau a chyfleusterau ac sydd â'r lefel uchaf o gludiant cynaliadwy	Bargoed, Coed Duon, Ystrad Mynach, Risca/Pont-y-meister, Caerffili
Canolfannau Lleol	Canolfannau â lefel gymhedrol o wasanaethau a chyfleusterau ac sy'n hygyrch drwy gludiant cynaliadwy.	Rhymni, Nelson, Trecelyn, Bedwas
Canolfannau Preswyl	Aneddiadau â gwasanaethau a chyfleusterau cyfyngedig ac sy'n cymryd rôl ardaloedd noswylio ar gyfer y canolfannau mwy	Aberbargod, Abercarn, Abertridwr, Abertyswg, Argoed, Britannia, Brynawel, Cefn Fforest, Cefn Hengoed, Croespenmaen, Crosskeys, Crymlyn, Cwmcarn, Cwmfelin-fach, Deri, Trelyn, Fochriw, Gelligaer, Gilfach, Glan-y-nant, Graig-y-rhaca, Hafodyrynys, Hengoed, Hollybush, Llanbradach, Llechryd, Machen, Maes-y-cwmer, Markham, Tredegar Newydd, Oakdale, Cefn-y-Pant, Penallta, Penmaen, Pengam, Penpedairheol, Pentwyn-mawr, Pen-y-bryn, Pontllan-fraith, Pontlotyn, Pont-y-waun, Princetown, Rhydri, Senghenydd, Tretomas, Trinant, Wattsville, Maes-y-coed, Wyllie, Ynys-ddu

Tabl 2: Hierarchaeth Anheddiad ar gyfer y Fwrdeistref Sirol

7. Y Strategaeth a Ffefrir

Mireinio'r Strategaeth a Ffefrir

7.1

Mae'r Strategaeth a Ffefrir ar gyfer yr 2RLDP yn hybrid rhwng 3 opsiwn gwahanol. O ganlyniad, mae angen mireinio'r strategaeth i nodi'r elfennau o bob opsiwn strategaeth a fydd yn cael ei gyfuno i gyflwyno strategaeth gyffredinol a chydlynus ar gyfer y cynllun.

Ardaloedd o Dwf

7.2

Mae'r Strategaeth a Ffefrir wedi'i dylanwadu'n drwm gan ddau opsiwn strategaeth penodol sy'n cydymffurfio ag ystyriaethau polisi a amlinellwyd yng Nghymru'r Dyfodol, sef Opsiwn 4: Ffocws Buddsoddiad y Metro (Polisi Cymru'r Dyfodol 12 – Cysylltedd Rhanbarthol, Polisi 36 – Metro'r De-ddwyrain), ac Opsiwn 5 – Canol Trefi yn Gyntaf (Polisi Cymru'r Dyfodol 6 – Canol Trefi yn Gyntaf).

7.3

Mae Ffocws Buddsoddiad y Metro yn gofyn i ddatblygiad gael ei leoli'n agos i gysylltiadau trafnidiaeth cynaliadwy, yn bennaf prif orsafoedd bysus a rheilffyrdd ar draws y Fwrdeistref Sirol. Lleolir y gorsafoedd rheilffordd yn y Fwrdeistref Sirol ar Linell Cwm Rhymni, sy'n rhedeg ar hyd ochr orllewinol y Fwrdeistref Sirol o Gaerffili i Rymni, a Llinell Glyn Ebwy sy'n rhedeg ar ochr ddwyreiniol y Fwrdeistref Sirol o Risca i Drecelyn a Chrymlyn. Dylid nodi nad yw Coed Duon wedi'i lleoli ar linell rheilffordd ac er bod Nelson ar linell Cwmbargoed, nid oes ganddi wasanaethau i deithwyr. Fodd bynnag, mae gan y ddwy ganolfan bysus a fyddai'n eu cynnwys o dan ffocws y Metro. Yn ogystal â'r ddwy ganolfan hon, mae gan Fargoed a Caerffili orsafoedd bysus hefyd.

7.4

Mae'r Polisi Canol Tref yn Gyntaf yn

ceisio lleoli datblygiad mewn ac yn agos i drefnu a dinasoedd presennol ar draws y rhanbarth. O ran y Fwrdeistref Sirol, mae hyn yn golygu lleoli datblygiadau'n agos iawn i Brif Ganolau Trefi'r Fwrdeistref Sirol a'i Chanolfannau Lleol.

7.5

Mae gan y Prif Ganolau Trefi a Chanolfannau Lleol oll orsafoedd rheilffyrdd a bysus mawr, ac eithrio Bedwas sy'n agos iawn i Gaerffili ac, felly, mae'r ddau opsiwn yn nodi gofyniad i nodi twf a datblygu newydd yn agos i'r canolfannau hyn.

7.6

Fel arfer, byddai'r cynllun yn nodi meysydd strategaeth lle bydd disgwyl lefelau penodol o dwf a datblygiad. Fodd bynnag, nid yw natur linellol y gorsafoedd metro a dosbarthiad prif ganolfannau a chanolfannau lleol yn ei gwneud hi'n hawdd creu ardaloedd o strategaeth ofodol gydlynol. O ganlyniad, nid yw'r

Polisi PS3: Hierarchaeth Anheddiad

PS3

Mae'r hierarchaeth anheddiad ganlynol wedi'i nodi ar gyfer y Fwrdeistref Sirol. Bydd datblygu a thwf newydd yn cael eu canolbwyntio ar y Prif Ganolau a Chanolfannau Lleol a nodwyd yn yr Hierarchaeth Anheddiad ganlynol i gefnogi eu rôl a'u swyddogaeth:

Prif Ganolfannau

- Bargod
- Coed-duon
- Ystrad Mynach
- Caerffili
- Risca/Pont-y-meister

Canolfannau Lleol

- Rhymni
- Nelson
- Trecelyn
- Bedwas

Aneddiadau Preswyl

- Yr holl aneddiadau eraill a leolir o fewn ffiniau aneddiad diffiniedig

Aneddiadau Gwledig

- Yr holl aneddiadau eraill a leolir y tu allan i ffiniau aneddiad diffiniedig

Strategaeth a Ffeirir yn nodi ardaloedd strategaeth ofodol yn y Fwrdeistref Sirol.

7.7

Heb ardaloedd strategaeth ofodol ddiffiniedig, caiff dosbarthiad datblygiadau

Polisi PS4: Ardaloedd o Dwf

PS4

Caiff twf a datblygiadau newydd eu targedu tuag at Brif Ganolfannau a Chanolfannau Lleol

Caiff datblygu ei ganiatáu mewn Aneddiadau Preswyl lle mae'n cyd-fynd â rôl a swyddogaeth yr anheddiad a lle mae'n seiliedig ar egwyddorion creu lleoedd cadarn ac yn hyrwyddo cludiant cynaliadwy

Ni fydd datblygiadau mewn Aneddiadau Gwledig fel arfer yn cael eu caniatáu oni bai bod y datblygiad ar raddfa fach ac yn cynnwys mewnlenni ffryntiad adeiledig neu'n broses o dalgrynnu resymegol.

newydd ei ddiffinio o amgylch y Prif Ganolfannau 'r rhai Lleol, sydd wedi'u nodi yn yr Hierarchaeth Anheddiad.

Y Safle Strategol

7.8

Y mater nesaf i'w ystyried yw a ddylai'r strategaeth nodi safle strategol, h.y. safle a fyddai'n hanfodol i gyflwyno'r strategaeth oherwydd ei faint ac y byddai unrhyw fethiant o ran cyflwyno'n tanseilio cyflwyno'r strategaeth. Dim ond un safle o arwyddocâd a gyflwynwyd i'r Cyngor i'w ystyried o dan y broses Safleoedd Ymgeisiol, a hwnnw yw safle Parc Gwernau ym Maes-y-cwmwr. Mae'r safle'n cynnwys 212 hectar o dir i ochr ddeheuol anheddiad presennol Maes-y-cwmwr ac mae'n gallu cynnig lle i oddeutu 2,700 o anheddau gydag isadeiledd atodol a chyfleusterau cymunedol. Elfen allweddol o'r safle yw darpariaeth ffordd mynediad newydd a fydd hefyd yn darparu gwelliant i briffordd strategol i liniaru problemau tagfeydd ar yr A472 drwy Faes-y-cwmwr.

7.9

Mae safle Maes-y-cwmwr yn safle mawr iawn mewn perthynas â datblygu yn y Fwrdeistref Sirol a byddai'n afrealistig cynig y dylid cyflawni'r holl ddatblygiad o fewn cyfnod y cynllun 2RLDP. O ganlyniad, byddai angen cyflawni'r safle dros gyfnod ddau gynllun datblygu. Golyga hyn, os caiff ei nodi yn y cynllun, bydd angen i'r 2RLDP nodi'r ganran o'r safle i'w gyflawni hyd at 2035 a bydd y gweddill yn cael ei gyflawni'n unol â'r cynllun dilynol.

7.10

Y cwestiwn yw a ddylai'r Strategaeth a Ffeirir nodi lefel sylweddol o ddatblygu a fyddai'n cyfrif fel safle strategol, y byddai'n tanseilio cyflawniad y strategaeth os na fyddai'n cael ei gyflawni, neu a ddylid nodi lefel is o ddatblygu a fyddai'n golygu nad yw cyflawni'r strategaeth yn gwbl ddibynol ar y dyraniad yn mynd rhagddo yn ystod cyfnod y cynllun. Mae'r strategaeth hybrid yn cynnwys Opsiwn Safle Strategol fel rhan o'r Strategaeth a Ffeirir gyffredinol ac felly dylid cynnwys y safle ym Maes-y-cwmwr yn yr 2RLDP.

7.11

Mae gan ddull cyllido'r ffordd oblygiadau sylweddol o ran sut caiff y datblygiad ei gynllunio o ran camau a'u cyflawni ac, yn hollbwysig, ar ba adeg y caiff datblygiad y ffordd fynediad ei gyflawni'n llawn. Byddai'r opsiwn cyntaf, lle byddai'r Cyngor yn darparu cyllid i gyflawni'r ffordd ar ddechrau'r datblygiad, yn ei gwneud hi'n bosib cyflawni'r datblygiad wrth symud yn gyffredinol o'r gogledd i'r de, gyda'r fantais o'r ffordd yn ei lle o ddechrau'r datblygiad, gan ddarparu gwelliant strategol o'r dechrau.

7.12

Byddai'r ail opsiwn, gyda chyllid ar gyfer y ffordd yn deillio'n gyfan gwbl o'r datblygiad, yn golygu y byddai angen cyflawni cydran uchel o'r datblygiad cyn creu'r cyfalaf angenrheidiol o'r cynllun i gyflawni'r ffordd yn ei chyfanrwydd. Yn yr opsiwn hwn, mae'n debygol y byddai'r datblygiad yn dechrau ar bennau gogleddol a deheuol y datblygiad arfaethedig a byddai gwaith datblygu yn mynd yn ei flaen o'r ddau ben ac yn cwrdd yng nghanol y safle ar

ddiwedd y datblygiad. Byddai hyn yn arwain at oblygiadau penodol ar gyfer darpariaeth y ffordd oherwydd byddai'n anhebygol o gael ei chyflawni tan gamau terfynol y datblygiad, ac o bosib y tu hwnt i gyfnod y cynllun 2RLDP. Byddai hefyd yn golygu y byddai'r rhaid i'r datblygiad gynnig lle i'r traffig ychwanegol a grëir ar y rhwydwaith trafndiaeth presennol, gan roi straen ychwanegol ar y rhwydwaith presennol, lle byddai angen gwneud gwelliannau i'r rhwydwaith priffyrdd strategol.

7.13

Byddai nodi safle Maes-y-cwmwr fel Safle Strategol yn galluogi'r 2RLDP i nodi lefel uwch o lawer o ddatblygu ar y safle na phe tai'r safle'n cael ei gynnwys fel dyraniad arferol. Mae darpariaeth lefel uwch o ddatblygiad yn golygu y byddai mwy o'r manteision i'r gymuned a'r isadeiledd yn cael eu cyflawni yn ystod cyfnod y cynllun, gan fod y fantais i breswylwyr presennol a newydd Maes-y-cwmwr yn gynharach yn y datblygiad.

7.14

Wedi pwyso a mesur, yr ymagwedd orau ar gyfer y safle yw cyflawni cymaint o'r datblygiad ag sy'n rhesymol yn ystod cyfnod y cynllun. Mae'r senario hwn yn darparu'r manteision mwyaf o'r safle yn ystod cyfnod y cynllun, gan gyfrannu'n sylweddol at gyflawni'r gofynion aneddiad yn ogystal â darparu isadeiledd a gwelliant i'r rhwydwaith priffyrdd strategol a fydd yn cynorthwyo symudiadau bysus drwy

Polisi PS5: Safle Strategol, Maes-y-cwmwr

PS5

Tir ym Mharc Gwernau Safle a arweinir gan dai a fydd yn darparu 1,200 o gyfanswm o 2,700 annedd yn ystod cyfnod y cynllun, gydag isadeiledd atodol a chysylltiedig, gan gynnwys darpariaeth ffordd fynediad newydd a fydd yn darparu gwelliant rhwydwaith priffordd strategol ar gyfer yr A472.

Faescwmwr. Felly, bydd yr 2RLDP yn neilltuo safle Maes-y-cwmwr fel Safle Strategol i gyflawni oddeutu 1,200 o aneddau (allan o gyfanswm o oddeutu 2,700 o aneddau) yn ystod cyfnod y cynllun. Yn ogystal, bydd y safle'n cael ei nodi yn y Strategaeth a Ffeirir fel Safle Strategol.

Materion Defnyddio Tir Allweddol

7.15

Mae Pennod 3 yn amlinellu'r materion defnyddio tir allweddol y bydd yn rhaid i'r 2RLDP fynd i'r afael â nhw er mwyn i'r cynllun fod yn llwyddiannus. Mae'r Polisiâu sy'n dilyn yn adlewyrchu'r prif faterion strategol sy'n wynebu'r Fwrdeistref Sirol ac yn darparu fframwaith polisi cyffredinol ar gyfer mynd i'r afael â nhw.

7.16

Mae'r mater o newid yn yr hinsawdd a'i oblygiadau yn ystyriaeth allweddol ar gyfer unrhyw gynllun datblygu a lliniaru effeithiau newid yn yr hinsawdd yn ogystal â lleihau allyriadau sy'n cyfrannu tuag at newid yn yr hinsawdd

7.17

Mae dadgarboneiddio, fel mesur i fynd i'r afael â'r hyn sy'n cyfrannu at gynhesu byd-eang a lliniaru yn erbyn ei effeithiau, yn llinyn allweddol ym mholisi Llywodraeth Cymru ar ddatblygu. Mae creu ynni o ffynonellau adnewyddadwy a dim carbon yn rhan hanfodol o gyflawni dadgarboneiddio. Mae Cymru'r Dyfodol yn ei gwneud hi'n ofynnol i'r Cyngor fod yn rhagweithiol wrth gyflawni dull o greu ynni adnewyddadwy ac yn nodi Ardaloedd Cyn Asesu ledled Cymru lle mewn egwyddor, mae ynni'r gwynt yn dderbyniol a lle mae'r egwyddor o newid tirwedd yn cael ei derbyn. Ar raddfa fwy lleol, bydd y Cyngor yn cefnogi ac yn annog cynlluniau priodol ar gyfer creu ynni adnewyddadwy a bydd hefyd yn gweithio ar y cyd â darparwyr ynni i gyflawni'r cynlluniau priodol. I adlewyrchu hyn, mae'r Strategaeth a Ffeirir yn cynnwys polisi i gefnogi darpariaeth ynni adnewyddadwy.

7.18

Mae cyflawni Datblygu Cynaliadwy yn ddyletswydd i bob awdurdod lleol ledled

Polisi PS6: Newid yn yr Hinsawdd

PS6

Rhaid i'r holl gynigion datblygu wneud cyfraniad cadarnhaol tuag at fynd i'r afael ag achosion newid yn yr hinsawdd, ac addasu i'r effeithiau hynny, drwy ddangos bod dyluniad a datblygiad wedi ystyried y canlynol:

- A** Mae'r cynigion yn cynyddu'r effeithiolrwydd adnoddau ac yn defnyddio technegau adeiladu cynaliadwy ac yn defnyddio deunyddiau lleol;
- B** Mae'r cynigion yn hyrwyddo gofynion ynni carbon isel/dim carbon drwy leihau'r defnydd o ynni a hyrwyddo effeithiolrwydd ynni;
- A** Mae'r cynigion yn cynyddu'r cyfleoedd ar gyfer technoleg ac ailbweru ynni adnewyddadwy;
- D** Mae'r cynigion yn cynyddu'r cyfleoedd ar gyfer cyd-leoli

datblygiadau a hyrwyddo trafniadaeth cynaliadwy, yn unol â'r hierarchaeth trafniadaeth gynaliadwy;

- E** Mae'r cynigion wedi'u cynllunio i fod yn wydn yng ngwyneb effeithiau newid yn yr hinsawdd, a lliniaru ar eu cyfer;
- F** Mae'r cynigion yn hyrwyddo dadgarboneiddio;
- G** Nid yw'r datblygiad yn ardal sydd mewn perygl o lifogydd sy'n codi o gyrsgiau dŵr, dyfroedd daear neu ddŵr wyneb, wrth fwyafu effeithiolrwydd dŵr a lleihau effeithiau niweidiol ar ansawdd yr adnoddau dŵr;
- H** Mae'r cynigion yn hyrwyddo gwydnwch drwy gynyddu'r cyfleoedd ar ggyfer gwella isadeiledd gwyrdd fel rhan o gynllun y datblygiad.

Polisi PS7: Creu Ynni Adnewyddadwy

PS7

Bydd y Cyngor yn cefnogi ac yn hyrwyddo cynlluniau creu ynni o ffynonellau adnewyddadwy a dim carbon.

Cymru. Mae datblygu cynaliadwy a chreu lleoedd cynaliadwy yn hybu ffyrdd o fyw sy'n actif ac yn iach ac yn cyfrannu'n sylweddol at lesiant. Mae cyflawni datblygu cynaliadwy wedi'i ategu gan greu lleoedd, a chaiff y cynllun ei ategu gan egwyddorion creu lleoedd cadarn.

7.19

Mae rhwymedigaeth y Cyngor i gyflawni dyletswydd o fioamrywiaeth a dyletswydd i gyflawni datblygu cynaliadwy yn golygu bod isadeiledd gwyrdd a glas yn ystyriaeth bwysig mewn unrhyw gynigion datblygu a rhaid bod yn elfen hanfodol o'u cynllunio. Rhaid i'r Cyngor gynnal a gwella isadeiledd gwyrdd a glas yn ei benderfyniadau a bydd

Polisi PS8: Egwyddorion Creu Lleoedd

PS8

Rhaid i'r holl gynigion datblygu wella llesiant drwy amddiffyn a gwella agweddau economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol y Fwrdeistref Sirol a chyfrannu tuag at yr egwyddorion creu lleoedd strategol canlynol:

- A** creu amrywiaeth cyfoethog o fathau o ddefnydd;
- B** Darparu amrywiaeth o fathau a deiliadaethau tai;
- C** Adeiladu lleoedd ar raddfa y gellir ei cherdded, gyda chartrefi, cyfleusterau a chludiant cyhoeddus o fewn pellter o'i gilydd y gellir ei gerdded;

D dwysedd poblogaeth sy'n cynyddu, gyda datblygu wedi'i adeiladu mewn dwyseddau trefnol sy'n gallu cefnogi cludiant cyhoeddus a chyfleusterau lleol;

E sefydlu rhwydwaith athraidd o strydoedd, gyda hierarchaeth sy'n llywio natur y datblygiad;

F hyrwyddo ymagwedd sy'n seiliedig ar leiniau at ddatblygu, sy'n darparu cyfleoedd i ddatblygu'r lleiniau bach, gan gynnwys adeiladwyr pwrpasol ac hunan-adeiladu; a

G integreiddio isadeiledd gwyrdd, wedi'i lywio gan Asesiad o Isadeiledd Gwyrdd yr awdurdod cynllunio.

yn rhaid i'r 2RLDP sicrhau bod gwella isadeiledd gwyrdd a glas wrth wraidd y cynllun. O ganlyniad, mae'r Strategaeth a Ffeirir yn amlinellu'r polisi trosfwaol y caiff polisiâu manwl eu cyflwyno ar ei sail drwy'r

2RLDP Adnau i gyflawni dyletswyddau'r Cyngor. Felly, bydd yn rhaid i ddatblygwyr ddangos bod cyfleoedd ar gyfer isadeiledd gwyrdd a glas wedi cael eu mwyafu fel rhan o unrhyw gynigion datblygu.

Polisi PS9: Isadeiledd Gwyrdd a Glas

PS9

Rhaid i'r holl gynigion amddiffyn, cynnal a gwella asedau gwella isadeiledd gwyrdd a glas drwy hyrwyddo'r swyddogaethau allweddol canlynol:

- A** Bioamrywiaeth, Ecosystemau a Chynefin;
- B** Tirwedd ac Ansawdd Lles;
- C** Darpariaeth Mannau Gwyrdd;
- D** Cysylltedd;
- E** Rheolwr dŵr a gwreiddio egwyddorion SuDS yng nghynigion datblygu o'r cychwyn.

7.20

Cyflogaeth yw'r prif fater y bydd yn rhaid i'r 2RLDP fynd i'r afael ag ef i gyflwyno'r Strategaeth a Ffeirir, sy'n seiliedig ar y Fwrdeistref Sirol yn cyflawni twf yn y boblogaeth ac, yn benodol, y boblogaeth

economaidd, er mwyn bod mewn sefyllfa i gyflawni targedau Prifddinas-ranbarth Caerdydd o gyflwyno twf o 3.7% mewn swyddi (sef 25,000 o swydd newydd yn y rhanbarth). I wneud hyn, bydd yn rhaid i'r 2RLDP nodi tir ar gyfer datblygu cyflogaeth a fydd yn helpu i fynd i'r afael â phwysau economaidd sydd wedi deillio o effeithiau Covid-19, Brexit a newidiadau naturiol yn yr economi y disgwylir iddynt gael effaith andwyol ar sector cyflogaeth mwyaf y

Polisi PS10: Rheoli Twf Cyflogaeth

PS10

Caiff darpariaeth ei gwneud ar gyfer 44.5 hectar o dir i'w nodi at ddiben cyflogaeth er mwyn bodloni gofynion cyflogaeth cyfnod y cynllun. Caiff y ddarpariaeth ei bodloni o safleoedd presennol a newydd sy'n cyd-fynd ag egwyddorion lleoli sy'n agos iawn i'r Prif Ganolfannau a'r Canolfannau Lleol yn y nodau Metro

Fwrdeistref Sirol, sef gweithgynhyrchu. Yn ogystal, bydd yr 2RLDP hefyd yn ceisio ehangu a gwella canol y dref a chynnig i ymwelwyr i gynorthwyo wrth greu twf economaidd ar gyfer y Fwrdeistref Sirol.

Polisi PS11: Rheoli Twf Twristiaeth

PS11

Bydd y Cyngor yn ceisio ehangu a gwella potensial twristiaid y Fwrdeistref Sirol drwy:

- A** Nodi tir priodol ar gyfer defnydd sy'n gysylltiedig â thwristiaeth
- B** Hyrwyddo datblygiad llety i ymwelwyr yn y lleoliadau priodol
- C** Gwella mynediad i atyniadau twristaidd drwy gludiant cynaliadwy a theithio llesol
- D** Amddiffyn a gwella asedau naturiol a hanesyddol y Fwrdeistref Sirol sy'n rhoi hunaniaeth unigryw'r Fwrdeistref Sirol iddi

7.21

Mae twristiaeth yn gwneud cyfraniad pwysig i'r economi leol, ac mae buddsoddiad sylweddol wedi'i gynllunio i wella'r cynnig i dwristiaid yn y Fwrdeistref Sirol. Mae gweithgareddau adfywio'n canolbwyntio ar wella twristiaeth yn gyffredinol, ynghyd ag ehangu ac annog gweithgareddau sy'n gysylltiedig â thwristiaeth a datblygu llety i ymwelwyr. Elfen allweddol o gyflwyno cynnig gwell i ymwelwyr yw cynyddu hygyrchedd drwy gludiant cynaliadwy, gan gynnwys gwelliannau i'r Metro a gwelliannau llesol lleol sy'n cysylltu asedau twristaidd.

7.22.

Mae'n hanfodol bod yr 2RLDP yn darparu tai digonol, o'r math, maint a fforddiadwyedd priodol a'r lleoedd iawn i'w gwneud hi'n bosib i'r Fwrdeistref Sirol ddenu a chynnal y lefel o dwf poblogaeth a fydd yn cefnogi ac yn gwireddu uchelgeisiol y cynllun.

7.23

Rhaid i'r 2RLDP ddarparu tir preswyl digonol i ddiwallu anghenion tai

fforddiadwy a marchnad y cymunedau yn y dyfodol. Mae'r Strategaeth a Ffefrir yn cefnogi gofyniad tai o 6,750 annedd dros gyfnod y cynllun, neu 450 annedd y flwyddyn, yn seiliedig ar senario twf poblogaeth oedran gweithio Prifddinas-ranbarth Caerdydd. Dyma senario a arweinir gan anheddau a fyddai'n cefnogi twf yn y boblogaeth o oedran gweithio ar lefel a fyddai'n cyd-fynd ag uchelgeisiau twf economaidd Prifddinas-ranbarth Caerdydd a fyddai'n gofyn am lefel o dai sy'n realistig ond yn uchelgeisiol mewn perthynas â thueddiadau'r gorffennol, gan atgyfnerthu safle Bwrdeistref Sirol Caerffili mewn Ardal Dwf Genedlaethol yng Nghymru'r Dyfodol a chynorthwyo cyflawniad tai fforddiadwy. Mae'r Papur Opsiynau Twf Poblogaeth a Thai yn darparu asesiad mwy manwl o'r senarios sy'n cael eu hystyried a'r cyfiawnhad fel yr opsiwn twf a ffefrir.

7.24

Fel sy'n ofynnol yn ôl y Llawlyfr Cynlluniau Datblygu (Rhifyn 3), ychwanegwyd

lwfans o 10% i'r gofyniad tai i ganiatáu dewis a hyblygrwydd, oherwydd gallai fod amgylchiadau anrhagweladwy sy'n effeithio ar gyflawni dyraniadau tai.

Gallai'r lwfans hyblygrwydd hwn fod yn destun newid yn yr 2RLDP Adnau yn dilyn dyraniad safleoedd yn unol â'r Strategaeth a Ffefrir.

Cydran y Cyflenwad	Tybiaeth	Nifer yr unedau
Cyfanswm yr unedau a gwblhawyd	Unedau mawr a bach a gwblhawyd yn 2020/21	417
Unedau sy'n cael eu hadeiladu	Ar ddyddiad sylfaen 1 Ebrill 2021	207
Unedau â chaniatâd cynllunio	Dim ond y safleoedd hynny sy'n cael eu hystyried fel rhai y gellir eu cyflawni yng nghyfnod y cynllun (safleoedd mawr yn unig)	1,874
Ceisiadau sy'n aros am benderfyniad	Dim ond y safleoedd hynny sy'n dderbyniol mewn egwyddor (safleoedd mawr yn unig)	343
Safleoedd annisgwyl mawr	Yn seiliedig ar 73 uned y flwyddyn ar gyfartaledd dros 10 mlynedd ddiwethaf cyfnod y cynllun	730
Safleoedd annisgwyl bach	Yn seiliedig ar 60 uned y flwyddyn dros 14 mlynedd sy'n weddill o gyfnod y cynllun	840
Cyfanswm		4,411
Darpariaeth Tai		6,750
Dyraniadau newydd sy'n ofynnol	Gofyniad Tai ynghyd â Lwfans Hyblygrwydd(10%)	7,425
Dyraniadau newydd sy'n ofynnol	Darpariaeth Tai – Cyfanswm)	3,014

Tabl 3: Cyfrifo Gofyniad Tai

7.25

Caiff y ddarpariaeth o 7,425 o anheddiadau eu cyflawni gan nifer o gydrannau yn y Cyflenwad Tir Tai, fel a amlinellwyd yn Nhabl 3 isod. Mae gwybodaeth fanwl am sut y mae pob un o'r cydrannau wedi'u canfod yn y Papur Sylfaen Tystiolaeth Targed Cyflenwad Tir Tai a Thai Fforddiadwy.

7.26

Bydd yr 2RLDP Adnau yn cynnwys llwybr tai, a fydd yn amlinellu'r cyfraddau cyflawni tai disgwyledig dros gyfnod y cynllun. Bydd hwn yn sail ar gyfer monitro

Polisi PS12: Rheoli Twf Tai

PS12

Caiff darpariaeth ei gwneud ar gyfer tir i'w neilltuo i gynnig lle ar gyfer cyfanswm o 7,425 annedd i fodloni gofyniad tai am 6,750 annedd ar gyfer cyfnod y cynllun, gan gynnwys lwfans hyblygrwydd priodol.

cyflawniad y cydrannau o gyflenwad tai yn erbyn targedau yn y dyfodol.

7.27

Nod y Cyngor yw sicrhau bod gan bawb yn y Fwrdeistref Sirol fynediad at gartref o safon sy'n bodloni gofynion tai ac mae darpariaeth amrywiaeth o dai sy'n fforddiadwy i'r boblogaeth leol yn hollbwysig wrth gyflawni hyn. Mae diffyg tai fforddiadwy yn broblem sylweddol sy'n wynebu preswylwyr yn y Fwrdeistref Sirol. Yn wir, mae Asesiad y Farchnad Dai Leol

2018 (LHMA) yn nodi bod diffyg o 282 o unedau fforddiadwy y flwyddyn ar gyfer cyfnod o bum mlynedd 2018-2023.

7.28

Mae'r targed o leiaf 1,360 o anheddau fforddiadwy yn cyfleu nifer yr unedau y disgwylir gallu eu cyflwyno ar draws y Fwrdeistref Sirol drwy ddefnyddio rhwymedigaethau ac amodau cynllunio. Mae'r cydrannau sy'n cyfrannu at y targed tai fforddiadwy wedi'u crynhoi yn Nhabl

	Cydrannau Targed Tai Fforddiadwy	Nifer yr unedau
A	Cyfanswm o unedau a gwblhawyd (hyd at 31 Mawrth 2021)	75
B	Unedau sy'n cael eu hadeiladu	47
C	Unedau â chaniatâd cynllunio	387
D	Ceisiadau sy'n aros am benderfyniad	41
E	Cyfraniad posib o ddyraniadau eraill	652
F	Cyfraniadau posib o safleoedd annisgwyl	158
	Cyfanswm	1,360

Tabl 4: Cyfraniad at Darged Tai Fforddiadwy

Polisi PS13: Targed Tai Fforddiadwy

PS13

Bydd y Cyngor yn anelu i gyflawni o leiaf 1,360* o anheddau fforddiadwy drwy'r system gynllunio yn ystod cyfnod y cynllun hyd at 2035 er mwyn cyfrannu at gymunedau cytbwys a chynaliadwy

***Mae'r targed hwn yn seiliedig ar dargedau tai fforddiadwy ardal benodol dichonoldeb a fabwysiadwyd yn y CDLI a gallant newid yn dilyn cwblhau gwaith dichonoldeb manwl a chanlyniadau'r broses asesu safleoedd ymgeisiol a chwblhau'r LHMA newydd.**

4 isod. Mae manylion pellach yn y Papur Sylfaen Tystiolaeth Cyflenwad Tir Tai a Thai Fforddiadwy.

7.29

Caiff polisi sy'n amlinellu trothwyon meintiau mawr iawn a thargedau ardaloedd penodol yn seiliedig ar asesiad

Polisi PS14: Hierarchaeth Cludiant Cynaliadwy

PS14

Rhaid i'r holl gynigion ddangos bod hygyrchedd a symudiad yn seiliedig ar ddilyn hierarchaeth cludiant cynaliadwy fel rhan hanfodol o ddyluniad y datblygiad a gynigwyd:

- 1 Cerdded
- 2 Beicio
- 3 Cludiant cyhoeddus cynaliadwy
- 4 Cerbydau trydan a cherbydau allyriadau isel iawn
- 5 Cerbydau eraill

cadarn o ddichonoldeb ei gynnwys yn yr 2RLDP Adnau yn dilyn cwblhau diweddariad o'r Asesiad Dichonoldeb Tai Fforddiadwy. Caiff yr 2RLDP Adnau ei gefnogi hefyd gan LHMA wedi'i ddiweddarau sy'n adlewyrchu newidiadau diweddar i fethodoleg yr LHMA.

Polisi PS15: Newid Moddol

PS15

Bydd y Cyngor yn annog ac yn cefnogi cynigion a fydd yn hyrwyddo newid moddol i helpu wrth gyflawni targed Llywodraeth Cymru o 45% o deithiau drwy foddau cynaliadwy erbyn 2040

7.30

Mae symud tuag at foddau cynaliadwy o gludiant yn hanfodol er mwyn mynd i'r afael â phroblemau newid yn yr hinsawdd, tagfeydd a materion ansawdd aer. Er mwyn mwyafu'r cyfleoedd hyn, bydd yn rhaid i'r holl gynigion datblygu ddangos y cydymffurfiwyd wrth yr hierarchaeth cludiant cynaliadwy.

7.31

Mae Llwybr Newydd, Strategaeth Trafnidiaeth Cymru 2021 newydd, yn gosod targed uchelgeisiol o 45% ar yr holl deithiau i'w gwneud drwy ffyrdd cynaliadwy erbyn 2045. I fod o fewn

unrhyw gyrraedd o gyflawni'r nod hon, mae'n hanfodol bod cynlluniau datblygu yn cynnwys polisiâu uchelgeisiol sy'n mynd i'r afael â'r mater hwn. Fodd bynnag, ar hyn o bryd, mae diffyg gwybodaeth sy'n hygyrch i lywio ble'r ydym ni ar hyn o bryd a pha mor bell i lawr yr heol rydym ni tuag at newid moddol. O ganlyniad, nid yw'r Strategaeth a Ffeirir yn cynnwys targed sy'n seiliedig ar Fwrdeistref Sirol benodol. Yn hytrach, mae'n ceisio cyflawni newid yn unol â thargedau cenedlaethol.

7.32

Mae angen gwelliannau i'r system drafnidiaeth, ar gyfer moddau cynaliadwy ac mewn perthynas â'r isadeiledd priffyrdd presennol, er mwyn galluogi cyflawni lefelau arfaethedig o dwf y Strategaeth a Ffeirir. Er bod y Strategaeth yn canolbwyntio ar gludiant cynaliadwy ac yn ceisio lleoli datblygiad sy'n agos i ganolfannau cludiant a gwasanaethau, bydd angen gwelliant i'r isadeiledd Cludiant er mwyn sicrhau hygyrchedd. Mewn rhai achosion, bydd hyn yn

Polisi PS16: Gwelliant i Gludiant

PS16

Bydd y Cyngor yn cefnogi gwelliannau i'r rhwydwaith cludiant a fydd yn:

- A** Gwella system Metro De-ddwyrain Cymru;
- B** Gwella mynediad i Brif Ganolfannau a Chanolfannau Lleol a chyfleoedd cyflogaeth;
- C** Gwella darpariaeth cludiant cynaliadwy;
- D** Hyrwyddo ac yn galluogi'r defnydd o gerbydau allyriadau hynod isel drwy ddarparu isadeiledd gwefru;

E Gwella'r rhwydwaith teithio llesol drwy gynyddu mynediad mewn ardaloedd lleol;

F Gwella'r rhwydwaith o briffyrdd strategol lle bydd cynigion yn cynyddu mynediad, yn lliniaru yn erbyn tagfeydd, yn cyfrannu tuag at ddibynadwyedd trafndiaeth gynaliadwy neu'n gwella cadernid y rhwydwaith o briffyrdd strategol;

G Gwella cyfleusterau sy'n gysylltiedig â thrafnidiaeth gynaliadwy, gan gynnwys mesurau parc a fyddai'n cynyddu'r newid moddol;

cynnwys gwelliannau i'r rhwydwaith presennol o briffyrdd gan fod trafndiaeth gynaliadwy yn defnyddio'r rhwydwaith o briffyrdd yn ogystal â'r llwybrau ymrwymedig at ddibenion bysus a theithio llesol. O ganlyniad, mae'r Strategaeth a Ffeirir y ceisio gwella isadeiledd cludiant

lle bydd yn cynyddu hygyrchedd ac yn hwyluso cludiant cynaliadwy.

7.33

Fel rhan o weithredoedd i wella'r isadeiledd trafndiaeth, mae'n hanfodol bod yr 2RLDP yn cynyddu cyfleoedd i addasu hen linellau rheilffyrdd ar gyfer datblygiadau sy'n

gysylltiedig â thrafnidiaeth, gan gynnwys eu datblygu at ddibenion cludiant teithwyr. O ganlyniad, mae'n bwysig amddiffyn hen lwybrau rheilffyrdd rhag datblygiad a allai beryglu eu defnydd yn nhrafnidiaeth y dyfodol. Yn ogystal â hyn, mae'r Cyngor yn parhau i gefnogi ail-sefydlu gwasanaethau teithwyr dwy o'u hen reilffyrdd a bydd yn ceisio hyrwyddo'r rhain drwy'r rhaglen Metro Plus.

7.34

Mae'r Cyngor yn gwbl gefnogol o unrhyw gynigion sy'n hyrwyddo datblygiad Metro De-ddwyrain Cymru. Yn ogystal, bydd y Cyngor hefyd yn

Polisi PS17: Amddiffyn Hen Linellau Rheilffyrdd

PS17

Bydd llwybrau'r hen reilffyrdd sydd â'r potensial i fod yn ddatblygiadau sy'n gysylltiedig â thrafnidiaeth yn cael eu hamddiffyn, yn enwedig y rhai hynny sy'n hwyluso cerdded, beicio, cargo ar y rheilffyrdd neu symudiadau teithwyr.

gweithio i gefnogi cynigion sy'n gwneud y rhwydwaith trafnidiaeth presennol yn fwy cadarn ac yn fwy effeithiol ar gyfer trafnidiaeth gynaliadwy. Cydnabyddir y gall gwelliannau trafnidiaeth a llwybrau trafnidiaeth newydd gymryd cyfnod sylweddol o amser i gael eu cyflawni

Polisi PS18: Amddiffyn Llwybrau Gwella Trafnidiaeth Strategol

PS18

Bydd y Cyngor yn amddiffyn y llwybrau gwella trafnidiaeth strategol canlynol rhag datblygu amhriodol a bydd yn cefnogi ac yn hyrwyddo cynigion i'w rhoi ar waith:

PS18.1

Llinell rheilffordd Cwmbargoed (ail-sefydlu gwasanaethau teithwyr)

PS18.2

Llinell rheilffordd Caerffili/Machen/Casnewydd (ail-sefydlu gwasanaethau teithwyr)

ac, o ganlyniad, mae'n hanfodol bod y Cyngor yn amddiffyn llwybrau gwelliannau trafnidiaeth strategol rhag datblygu priodol a allai beryglu eu defnydd at ddibenion trafnidiaeth yn y dyfodol.

7.35

Bydd ail-sefydlu hierarchaeth ffyrdd yn hwyluso'r defnydd effeithiol o'r rhwydwaith priffyrdd drwy sicrhau y caiff traffig ei sianelu i'r llwybrau mwyaf priodol er mwyn cynnal yr amgylchedd, amwynderau ac amodau diogelwch mwyaf priodol. Bydd cynnal rhwydwaith o briffyrdd effeithiol

Polisi PS19: Hierarchaeth Ffyrdd

PS19

Mae'r hierarchaeth ffyrdd ganlynol wedi'i nodi i sicrhau rhwydwaith priffyrdd diogel ac effeithiol:

- 1 Y Rhwydwaith Priffyrdd Strategol
- 2 Llwybrau Gwledig
- 3 Ffyrdd Dosbarthu
- 4 Ffyrdd Mynediad

Polisi PS20: Hierarchaeth Manwerthu

PS20

Mae'r hierarchaeth ganlynol wedi'i nodi ar gyfer canolfannau manwerthu yn y Fwrdeistref Sirol. Dylai cynigion ar gyfer manwerthu a datblygiadau sylweddol yn y sector cyhoeddus ddefnyddio'r hierarchaeth fanwerthu fel sail i ymagwedd ddilyniannol at leoli datblygiadau

Principal Centres

- Bargoed
- Blackwood
- Ystrad Mynach
- Risca/Pontymister
- Caerphilly

Local Centres

- Rhymney
- Nelson
- Newbridge
- Bedwas

a diogel yn cynorthwyo gwasanaethau cludiant cyhoeddus ar ffurf bysus, gan gynnal eu hamlder a sicrhau eu bod yn rhedeg yn unol â'r amserlen .

7.36

Mae'r Strategaeth a Ffeirir yn ceisio lleoli datblygiadau'n agos iawn i brif nodau trafndiaeth gynaliadwy a chanolfannau gwasanaeth yn y Fwrdeistref Sirol.

Mae manwerthu yn elfen hanfodol o swyddogaethau mae'r prif ganolfannau gwasanaeth yn eu cyflawni ac o ganlyniad, bydd yr hierarchaeth fanwerthu ar gyfer y Fwrdeistref Sirol yn dylanwadu'n gryf ar leoliad twf ar draws y Fwrdeistref

Polisi PS21: Llety i Sipsiwn a Theithwyr

PS18

Bydd tir yn cael ei neilltuo i ddiwallu anghenion heb eu diwallu Sipsiwn a Theithwyr yn y dyfodol os caiff angen ei nodi yn yr Asesiad o Lety i Sipsiwn a Theithwyr a ddiweddarwyd

Sirol. Yn ogystal, mae Cymru'r Dyfodol yn nodi y dylid lleoli prif ddatblygiadau manwerthu a'r sector cyhoeddus yn y prif ganolfannau fel ystyriaeth gyntaf. O ganlyniad, mae'n bwysig y caiff swyddogaethau manwerthu'r prif ganolfannau eu hamddiffyn rhag datblygu amhriodol, wrth ganiatáu hyblygrwydd er mwyn i'r canolfannau barhau i ffynnu.

7.37

Mae'n ofynnol bod y Cyngor yn ystyried anghenion y gymuned Sipsiwn a Theithwyr wrth baratoi cynlluniau datblygu. Mae'n ofynnol i'r Cyngor baratoi Asesiad o Lety i Sipsiwn a Theithwyr (GTAA) a fydd yn llywio'r broses honno. Yn anffodus, nid oedd hi'n bosib cwblhau GTAA y Cyngor mewn pryd ar gyfer yr ymgynghoriad Cyn-Adneuo, felly mae'r Strategaeth a Ffeirir yn cynnwys ymrwymiad i ddiwallu anghenion Sipsiwn a Theithwyr drwy'r GTAA.

7.38

Mae'n ofyniad statudol i'r Cyngor gadw banc tir 10 mlynedd o gronfeydd o fwynau a ganiateir drwy gydol cyfnod y cynllun. I wneud hyn, bydd y Cyngor yn amddiffyn

y cronfeydd wrth gefn presennol rhag datblygiad amhriodol ac yn sicrhau y caniatawyd cronfeydd digonol i ddarparu cronfeydd gwerth 25 mlynedd a fyddai'n sicrhau tic banc 10 mlynedd ar ddiwedd cyfnod y cynllun. Yn ogystal â hyn,

bydd y Cyngor yn annog defnyddio ac aildddefnyddio gro eilaidd cymaint â phosib.

7.39

Gwneir darpariaeth ar gyfer isadeiledd gwastraff dŵr ar lefel isranbarthol ac, felly, nid yw'r Strategaeth a Ffefrir yn

gwneud darpariaeth ar gyfer isadeiledd gwastraff. Fodd bynnag, mae'n bwysig bod y Strategaeth a Ffefrir yn cynnwys polisiau trosfwaol sy'n hwyluso darpariaeth elfennau o'r hierarchaeth.

Polisi PS22: Mwynau

PS20

Bydd y Cyngor yn cyfrannu at alw rhanbarthol am gyflenwad parhaus o fwynau drwy:

- A** Ddiogelu adnoddau y gwyddys amdanynt o lo, tywod a cherrig mân a cherrig caled
- B** Cynnal banc tir 10 mlynedd neu fwy o gronfeydd cerrig mân a ganiateir drwy gydol cyfnod y cynllun
- C** Annog y defnydd effeithiol a phriodol o fwynau o safon a chynyddu'r potensial i ddefnyddio cerrig mân eilaidd ac wedi'u hailgylchu fel opsiwn amgen i adnoddau o dir cynradd.

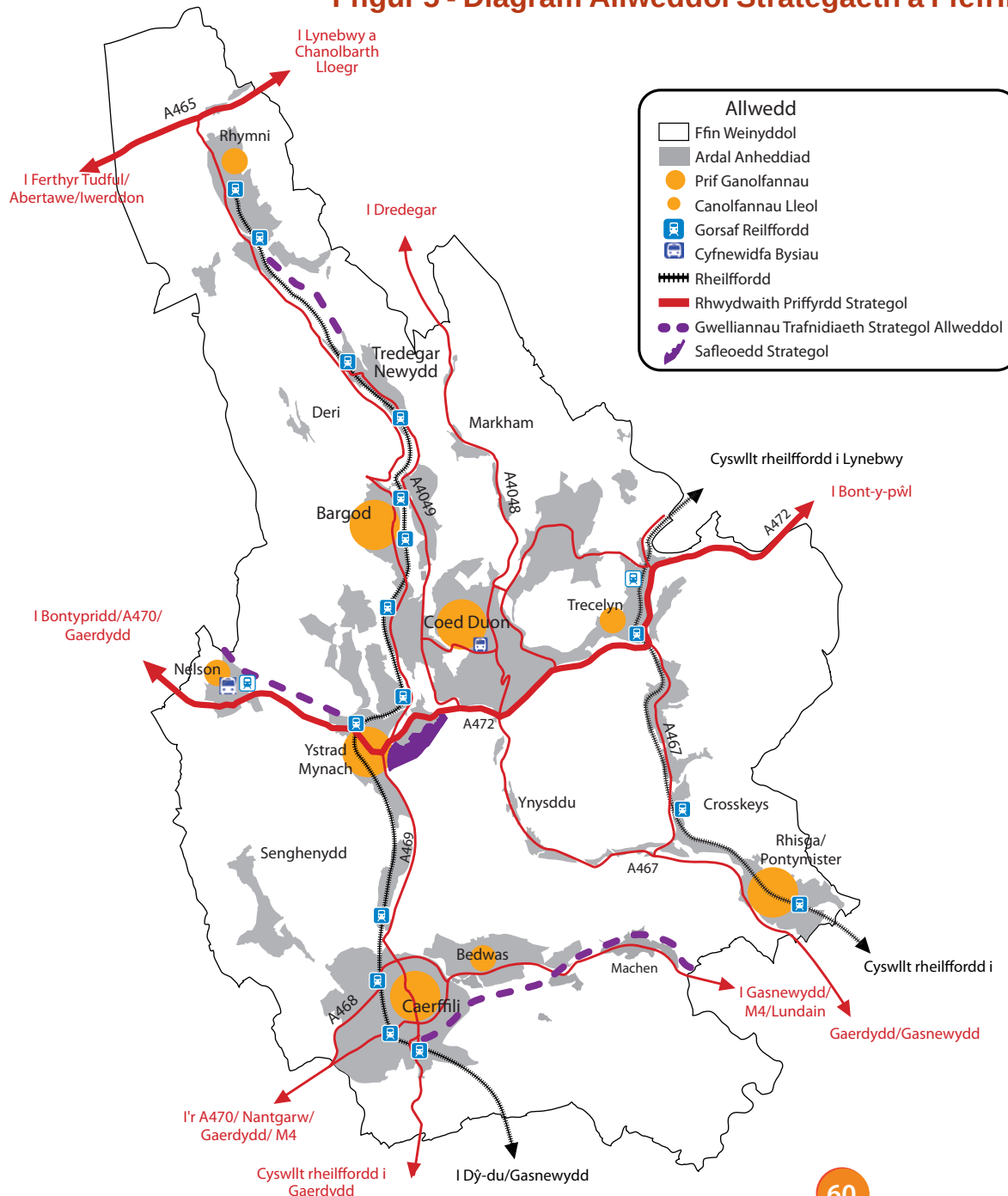
Polisi PS23: Rheoli Gwastraff Cynaliadwy

PS21

Er mwyn hwyluso rheolaeth gynaliadwy o wastraff, bydd y Cynllun yn

- A** Sicrhau bod y cynigion yn cydymffurfio ag egwyddorion yr hierarchaeth gwastraff, gan gefnogi'r rhai hynny sy'n symud gwastraff i fyny'r hierarchaeth;
- B** Cefnogi rhwydwaith integredig a digonol o osodiadau rheoli gwastraff sy'n ystyried y cysyniad gosodiad priodol agosaf ac egwyddorion hunangynhaliaeth lle bo angen;
- C** Nodi safleoedd diwydiannol Dosbarth B2 neilltuedig ac a amddiffynnir sy'n briodol ar gyfer cynnwys cyfleusterau trin a rheoli gwastraff mewnol, gan ddibynnu ar ystyriaethau cynlluniau manwl;
- D** Cefnogi'r economi gylchol drwy annog lleihau cynhyrchiant gwastraff a thrwy ddefnyddio deunyddiau sy'n cael eu haildddefnyddio a'u hailgylchu wrth gynllunio, adeiladu a chwalu datblygiadau; a
- E** Sicrhau y gwneir darpariaeth ar gyfer rheoli, trefnu, storio a chasglu gwastraff yn yr holl ddatblygiadau.

Ffigur 5 - Diagram Allweddol Strategaeth a Ffefrir

7.40

Mae Diagram Allweddol y Strategaeth a Ffefrir isod. Dylid nodi bod y Diagram Allweddol yn gynllun awgrymedig a'i fod yn dangos dyraniadau penodol wedi'u hamlinellu yn y Strategaeth a Ffefrir yng nghyd-destun y Fwrdeistref Sirol. Nid yw'r diagram ar raddfa benodol nac yn seiliedig ar Sylfaen Map Arolwg Ordnans. O ganlyniad, mae'r dyraniadau a nodwyd arno yn awgrymedig ac nid ydynt yn cyfeirio at safleoedd na llwybrau penodol.

8 Y Camau Nesaf

8.1

Yn dilyn yr ymgynghoriad a'r ymgysylltu â rhanddeiliaid ar y Strategaeth a Ffefrir, bydd y Cyngor yn terfynu'r 2RLDP ac yn ei roi ar Adneuo. Caiff adborth o ymgynghoriad y Strategaeth a Ffefrir ei fanylu yn Adroddiad yr Ymgynghoriad ar y Strategaeth. Rhaid i'r adroddiad ddod gydag Adroddiad Arfarniad o Gynaliadwyedd Integredig yr 2RLDP a dogfennau cefnogi eraill ar Adneuo, yn unol â Rheoliad 17 o Reoliadau'r CDLI. Caiff yr Adroddiad Ymgynghori a'r Strategaeth a Ffefrir ynghyd ag unrhyw newidiadau angenrheidiol eu hadrodd wrth y Cyngor erbyn diwedd 2022 i geisio cael cymeradwyaeth y Strategaeth a Ffefrir. Yna, caiff y Cynllun Adneuo ei baratoi a'i ystyried gan y Cyngor cyn cyfnod ymgynghori ac ymgysylltu statudol chwe wythnos yn ystod haf 2023.

8.2

Yn unol â Rheoliad 22 o Reoliadau CDLI. Caiff y Cynllun Adneuo ei gyflwyno i

Lywodraeth Cymru a fydd yn penodi Arolygydd annibynnol i archwilio'r 2RLDP. Gan ystyried y dystiolaeth a'r cynrychiolaethau a dderbyniwyd yn ystod ymgynghoriad yr Adneud, rhaid i'r Arolygydd benderfynu a yw'r 2RLDP yn cydymffurfio â'r 'profion cadernid' a amlinellwyd yn y Llawlyfr Cynlluniau Datblygu.

8.3

Yn dilyn yr Archwiliad, bydd yr Arolygydd yn cyhoeddi adroddiad sy'n argymhell unrhyw newidiadau angenrheidiol i'r 2RLDP. Bydd adroddiad yr Arolygydd yn rhwymo, a bydd yn rhaid i'r Cyngor dderbyn y newidiadau a mabwysiadu'r 2RLDP fel y'i diwygiwyd. Pan gaiff ei fabwysiadu, bydd yr 2RLDP yn disodli'r CDLI a Fabwysiadwyd presennol.

Appendix 1: Polisiau Strategaeth a Ffeirir – Cydnawsedd Polisi Ehangach

Polisi	Materion Allweddol	Amcanion yr 2RLDP	Polisiau Cymru'r Dyfodol	Amcanion Creu Lleoedd Cenedlaethol Cynaliadwy	Materion Adeiladu Lleoedd Gwell	Nodau'r Ddeddf Llesiant	Amcanion y Cynllun Llesiant	Amcanion y Cynllun	Dogfennau Sylfaen Tystiolaeth
Policy PS1: Lefel Twf yr 2RLDP	NR2, NR4 NR7, EC2 EC4, EC5 SO1, SO2	1, 10, 16, 17, 18, 19	1, 33	Creu a chynnal cymunedau; Tyfu ein heconomi mewn ffordd gynaliadwy	Aros yn lleol; Teithio llesol; Adfywio Canol Trefi	Ffyniannus; Mwy Cyfartal; Cymunedau Cydlynus	4	1, 2, 3, 5, 6	PS2 PS4
Policy PS2: Y Strategaeth a Ffeirir ar gyfer yr 2RLDP	NR4, NR5 NR7, EC2	1, 4, 8, 9, 10, 14, 16, 17, 18, 21, 22, 23, 24	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8 8, 9, 12, 16, 17, 18, 33, 36	Creu a chynnal cymunedau; Tyfu ein heconomi mewn ffordd gynaliadwy	Teithio llesol; Adfywio Canol Trefi; Lleoedd Digidol; Newid ymarferion gweithio;	Ffyniannus; Gwydn; Mwy Cyfartal; Iachach; Cymunedau Cydlynus	3, 4	1, 2, 3, 4, 5, 6,	PS1 PS2 PS4
Policy PS3: Hierarchaeth Anheddiad	NR4, NR7, EC2, EC5, SO3, SO6,	4, 8, 9, 11, 13, 14, 19, 22	1, 2, 3, 4, 6, 8, 12, 33, 36	Creu a chynnal cymunedau	Adfywio Canol Trefi	Ffyniannus; Cymunedau Cydlynus;	4	1, 2, 3, 4, 5, 6	PS3
Policy PS4: Ardaloedd o Dwf	NR4, NR7,	1, 2, 4, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 22	1, 2, 6, 8, 12, 33, 36	Creu a chynnal cymunedau; Tyfu ein heconomi mewn ffordd gynaliadwy	Aros yn lleol; Teithio llesol; Adfywio Canol Trefi;	Ffyniannus; Mwy Cyfartal;	4	1, 2, 3, 4, 5, 6	PS1 PS2 PS4

Polisi	Materion Allweddol	Amcanion yr 2RLDP	Polisiau Cymru'r Dyfodol	Amcanion Creu Lleodd Cenedlaethol Cynaliadwy	Materion Adeiladu Lleodd Gwell	Nodau'r Ddeddf Llesiant	Amcanion y Cynllun Llesiant	Amcanion y Cynllun	Dogfennau Sylfaen Tystiolaeth
Policy PS5: Safle Strategol, Maes-y-cwmwr	NR4, NR7 NR6, EC4 SO4, SO5 SO6, EN1 EN2, EN3 EN4, EN8	1, 9, 10, 11, 14, 19, 21,	1, 2, 9, 12, 33, 36	Creu a chynnal cymunedau; Mwyafu amddiffyniad amgylcheddol a chyfyngu effaith ar yr amgylchedd; Hwyluso amgylcheddau hygyrch ac iach	Aros yn lleol; Teithio llesol; Newid ymarferion gweithio; Isadeiledd Gwyrdd; Gwella ansawdd aer;	Mwy Cyfartal; Iachach; Cymunedau Cydlynus	2, 4	3, 4	PS2 PS4
Policy PS6: Newid yn yr Hinsawdd	NR1, NR3 NR5, EC7 EC8, SO4 EN1, EN2 EN3, EN4 EN7, CU3	1, 2, 3, 4, 5, 6,	8, 9, 12, 16, 36	Gwneud y defnydd gorau o adnoddau; Mwyafu amddiffyniad amgylcheddol a chyfyngu effaith ar yr amgylchedd	Isadeiledd Gwyrdd; Gwella ansawdd aer;	Gwydn; Yn gyfrifol yn fyd-eang	1, 4	3, 4, 5	PS11 PS12 PS13
Policy PS7: Creu Ynni Adnewyddadwy	NR3	6	9, 16, 17, 18	Tyfu ein heconomi mewn ffordd gynaliadwy	Isadeiledd Gwyrdd; Gwella ansawdd aer;	Gwydn; Yn gyfrifol yn fyd-eang	1, 4	3, 5	PS13

Polisi	Materion Allweddol	Amcanion yr 2RLDP	Polisiau Cymru'r Dyfodol	Amcanion Creu Lleoedd Cenedlaethol Cynaliadwy	Materion Adeiladu Lleoedd Gwell	Nodau'r Ddeddf Llesiant	Amcanion y Cynllun Llesiant	Amcanion y Cynllun	Dogfennau Sylfaen Tystiolaeth
Policy PS8: Egwyddorion Creu Lleoedd	S06, CU1, CU2, CU5	8, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 21, 23, 24, 25	1, 2, 4, 6	Creu a chynnal cymunedau; Gwneud y defnydd gorau o adnoddau	Aros yn lleol; Adfywio Canol Trefi; Teithio llesol; Isadeiledd Gwyrdd;	Mwy Cyfartal; Cymunedau Cydlynus;	2, 3, 4	3, 6	
Policy PS9: Isadeiledd Gwyrdd a Glas	SO4, EN4, EN5, EN6, EN8	2, 3, 4, 11, 12, 13	8, 9, 15, 35	Mwyaflu amddiffyniad amgylcheddol a chyfyngu effaith ar yr amgylchedd	Isadeiledd Gwyrdd;	Gwydn;	4	5	
Policy PS10: Rheoli Twf Cyflogaeth	EC1, EC2, EC3, EC4, EC5, EC6, EC7, EC8, S03, S07, CU4	1, 7, 8, 9, 14, 17	2, 3, 5, 6, 13, 14,	Tyfu ein heconomi mewn ffordd gynaliadwy	Adfywio Canol Trefi; Lleoedd Digidol; Newid ymarferion gweithio;	Ffyniannus; Mwy Cyfartal;	3, 4	2, 6	PS14 PS15 PS16
Policy PS11: Rheoli Twf Twristiaeth	EC6, CU6	1, 8, 9, 14, 17, 18	2, 3, 5, 35	Creu a chynnal cymunedau; Tyfu ein heconomi mewn	Adfywio twristiaeth a diwylliant	Ffyniannus; Diwylliant Bywiog;	3, 4	2, 6	
Policy PS12: Rheoli Twf Tai	NR4, NR7	1, 8, 9, 10, 11	1, 2, 6, 7, 12, 36	Creu a chynnal cymunedau	Aros yn lleol; Teithio llesol; Adfywio Canol Trefi;	Cymunedau Cydlynus;	4	3, 6	PS6

Polisi	Materion Allweddol	Amcanion yr 2RLDP	Polisiau Cymru'r Dyfodol	Amcanion Creu Lleuedd Cenedlaethol Cynaliadwy	Materion Adeiladu Lleuedd Gwell	Nodau'r Ddeddf Llesiant	Amcanion y Cynllun Llesiant	Amcanion y Cynllun	Dogfennau Sylfaen Tystiolaeth
Policy PS13: Targed Tai Fforddiadwy	NR4, NR7, SO7	1, 8, 9, 10, 11	1, 2, 7	Creu a chynnal cymunedau	Aros yn lleol; Teithio llesol; Adfywio Canol Trefi;	Gwydn; Mwy Cyfartal; Iachach;	4	3, 6	PS6
Policy PS14: Hierarchaeth Cludiant Cynaliadwy	NR5, EC7 EN1, EN2 EN3, CU3	9, 10, 11, 14, 15, 19,	1, 2, 6, 12, 33, 36	Hwyluso amgylcheddau hygyrch ac iach	Teithio llesol	Gwydn; Mwy Cyfartal; Iachach;	1, 4	4	PS11
Policy PS15: Newid Moddol	NR5, EC7 EN1, EN2 EN3	15, 19	12, 13, 14, 36	Hwyluso amgylcheddau hygyrch ac iach	Teithio llesol	Gwydn; Mwy Cyfartal; Iachach;	1, 4	4	PS11 SD1
Policy PS16: Gwelliant i Gludiant	NR5, EC7 EN1 EN2 EN3	15, 19	1, 2, 6, 12, 33, 36	Hwyluso amgylcheddau hygyrch ac iach	Teithio llesol	Iachach;	4	4	PS11
Policy PS17: Amddiffyn Hen Linellau Rheilffyrdd	NR5, EC7, EN3, EN4	15,19	1, 2, 6, 12, 33, 36	Hwyluso amgylcheddau hygyrch ac iach	Teithio llesol	Iachach;	4	4	PS11
Policy PS18: Amddiffyn Llwybrau Trafnidiaeth Strategol	NR5, EC7, EN3	15,19	1, 2, 6, 12, 33, 36	Hwyluso amgylcheddau hygyrch ac iach	Teithio llesol	Iachach;	4	4	PS11
Policy PS19: Hierarchaeth Ffyrdd	EC7, EN1,	15, 19	1, 2, 12, 36	Hwyluso amgylcheddau hygyrch ac iach	Aros yn lleol; Teithio llesol;	Iachach;	4	4	PS11

Polisi	Materion Allweddol	Amcanion yr 2RLDP	Polisiâu Cymru'r Dyfodol	Amcanion Creu Lleoedd Cenedlaethol Cynaliadwy	Materion Adeiladu Lleoedd Gwell	Nodau'r Ddeddf Llesiant	Amcanion y Cynllun Llesiant	Amcanion y Cynllun	Dogfennau Sylfaen Tystiolaeth
Polisi PS20 Hierarchaeth Manwerthu	EC5, SO3,	22	1, 2, 6, 33	Creu a chynnal cymunedau; Tyfu ein heconomi mewn ffordd gynaliadwy	Adfywio Canol Trefi;	Ffyniannus;	3, 4	2, 3	PS3
Polisi PS21 Llety i Sipsiwn a Theithwyr	NR4, NR7,	10	1, 7, 33	Creu a chynnal cymunedau;	Aros yn lleol	Mwy Cyfartal	4	3	PS7
Policy PS22: Mwynau	EN9	2, 26	4, 5, 9	Tyfu ein heconomi mewn ffordd gynaliadwy; Mwyafu amddiffyniad amgylcheddol a chyfyngu effaith ar yr amgylchedd	Newid ymarferion gweithio; Isadeiledd Gwyrdd;	Ffyniannus; Gwydn; Yn gyfrifol yn fyd-eang	3, 4	2, 5	SD3
Policy PS23: Rheoli Gwastraff Cynaliadwy	EN7	7	9	Gwneud y defnydd gorau o adnoddau	Newid ymarferion gweithio; Isadeiledd Gwyrdd;	Gwydn; Yn gyfrifol yn fyd-eang	1, 4	2, 5	

Appendix 2: Sylfaen Tystiolaeth a Dogfennau Cefnogi ar Gyfer y Strategaeth a Ffefrir

Dogfennau'r Strategaeth a Ffefrir

Cyfeirnod	Dogfen	Crynodeb
PS1	Asesiad o Opsiynau Strategaeth	Dogfen sy'n seiliedig ar dystiolaeth sy'n amlinellu chwe opsiwn strategaeth a sut mae'r Strategaeth a Ffefrir yn deillio o ymgysylltiad â rhanddeiliaid.
PS2	Ymgysylltiad Cyn-Adneuo	Archwiliad o'r ymgynghoriad â rhanddeiliaid a gynhaliwyd i lywio gwaith paratoi'r Strategaeth a Ffefrir.
PS3	Rôl, Swyddogaeth a Dadansoddiad o Gynaliadwyedd Anheddiad	Yn nodi'r hierarchaeth anheddiad ar gyfer y Fwrdeistref Sirol drwy ddadansoddi rôl a swyddogaeth pob anheddiad, a'u cynaliadwyedd yn seiliedig ar fynediad i wasanaethau a thrafnidiaeth gynaliadwyedd.
PS4	Opsiynau Twf Poblogaeth a Thai	Dogfen sylfaen tystiolaeth sy'n amlinellu'r opsiynau twf ar gyfer yr 2RLDP.
PS5	Cyflenwad Tir Tai a Tharged Targed Tai Fforddiadwy	Dogfennau Sylfaen Tystiolaeth sy'n cyfiawnhau brasamcangyfrifiadau a thybiaethau cyflenwad tir tai ar gyfer targed tai fforddiadwy.
PS6	Asesiad o'r Farchnad Tai Leol	Asesiad o angen tai fforddiadwy fesul math o ddeiliadaeth, ward ac ardal marchnad tai. Wedi'i gymeradwyo gan y Cyngor yn 2018.
PS7	Asesiad o Lety i Sipsiwn a Theithwyr	Asesiad o ragolwg gofynion Sipsiwn a Theithwyr.
PS8	Methodoleg Safle Ymgeisiol	Esboniad o sut y caiff safleoedd ymgeisiol eu hasesu. Eisoedd wedi'i gyhoeddi ar wefan CBSC.
PS9	Cofrestr Safleoedd Ymgeisiol	Cofrestr o'r holl safleoedd a gyflwynwyd fel rhan o'r galwad am safleoedd ymgeisiol a gyhoeddwyd rhwng mis Mehefin a mis Awst 2021. Mae'r gofrestr yn darparu manylion sylfaenol a map o bob safle a gyflwynwyd.
PS10	Crynodeb o Asesiad o Safle Ymgeisiol	Crynodeb o'r sgorio ar bob dale ymgeisol a gyflwynwyd.
PS11	Papur Sylfaen Tystiolaeth Trafnidiaeth	Crynodeb o'r dystiolaeth cefndir berthnasol mewn perthynas â thrafnidiaeth ac asesiad o ystyriaethau a phenderfyniadau am faterion trafndiaeth.
PS12	Asesiad o Ganlyniadau Llifogydd Strategol – Drafft Cam 1, Adroddiad	Asesiad o Ganlyniadau Llifogydd Strategol ar gyfer y Fwrdeistref Sirol sy'n darparu trosolwg strategol i lywio'r broses o ddynodi safleoedd yn y Cynllun Adneuo.

Dogfennau'r Strategaeth a Ffeirir

Cyfeirnod	Dogfen	Crynodeb
PS13	Asesiad o Ynni Adnewyddadwy a Charbon Isel	Asesiad o gyfleoedd creu ynni carbon isel ym mhob rhan o'r Fwrdeistref Sirol.
PS14	Papur Tystiolaeth Cefndir Cyflogaeth	Dogfen sylfaen tystiolaeth yn nodi'r dystiolaeth gefndir mewn perthynas â chyflogaeth ac yn nodi sut mae'r dystiolaeth dechnegol wedi'i throsi i'r Strategaeth a Ffeirir.
PS15	Astudiaeth sy'n Fwy nag Astudiaeth Cyflogaeth Leol	Mae hon yn creu'r elfen is-ranbarthol o'r sylfaen tystiolaeth mewn perthynas â llunio polisi sy'n gysylltiedig â datblygiad dosbarth B a darpariaeth tir. Mae'r Adolygiad o Dir Cyflogaeth (ELR) isod yn datblygu'r gwaith hwn i gynnig argymhellion mwy manwl sy'n berthnasol yn lleol.
PS16	Adolygiad o Dir Cyflogaeth	Mae hon yn creu'r elfen leol o'r sylfaen tystiolaeth mewn perthynas â llunio polisi sy'n gysylltiedig â datblygiad dosbarth B a darpariaeth tir. Mae'n cynnwys asesiad o'r farchnad eiddo yng nghyd-destun proffil economaidd-gymdeithasol y Fwrdeistref ac yn nodi sectorau sy'n ehangu/lleihau; archwiliad/asesiad o safleoedd cyflogaeth; a chyfrifiad o ofynion tir y dyfodol.
PS17	Astudiaeth o Gapasiti Manwerthu	Mae hyn yn creu sylfaen tystiolaeth leol mewn perthynas â manwerthu a chanol trefi. Mae hyn yn cynnwys 'gwiriad iechyd' o ganolfannau'r Fwrdeistref; asesiadau o angen manwerthu ansoddol a meintiol; asesiadau o botensial ar gyfer y defnydd ychwanegol o ganol y dref; a goblygiadau ar gyfer canolau o ran rhagolygon lle llawr a hierarchaeth canol y dref.

Dogfennau Cefnogi

Cyfeirnod	Dogfen	Crynodeb
SD1	Llwybr Newydd: Strategaeth Drafnidiaeth Cymru 2021	Mae hon yn amlinellu polisi trafndiaeth Llywodraeth Cymru, gan gynnwys targedau ar gyfer newid moddol
SD2	Sylfaen ar gyfer Llwyddiant	Dyma Strategaeth Adfywio'r Cyngor sy'n amlinellu blaenoriaethau Adfywio i adfywio'r Fwrdeistref Sirol.
SD3	Datganiadau Technegol Rhanbarthol ar gyfer Gweithgorau Agregol Rhanbarthol Gogledd Cymru a De Cymru – Ail Adolygiad	Asesiad o'r galw am fwynau ac agregau yn y dyfodol ac yn dosrannu'r galw i ardaloedd is-ranbarthol ac awdurdod lleol.

